

Arviointikertomus 2024

Tarkastuslautakunta

Arviointikertomus hyväksytty 13.5.2025

Sisällys

Tiivistelmä	4
Tarkastuslautakunnan arviointityö	8
Tarkastuslautakunnan tehtävät ja toiminta	8
Tarkastuslautakunnan kokoonpano	10
Arviointikertomuskilpailun voitto toistamiseen Hyvinkäälle	11
Vuoden 2024 arviointikohteet ja arviointikertomus	12
Lautakunnan muu toiminta	13
Tilintarkastus	13
Tavoitteiden toteutuminen	14
Yhteenveto tavoitteiden toteutumisesta	16
Talouden toteutuminen	18
Valtuustoon nähden sitovat erät toteutuvat hyvin	19
Talouden tunnuslukujen vertailua verrokkikuntiin	21
Suosituksen jälkiseuranta	23
Edellisen arviointikertomuksen käsittely	24
Pelikirjan toteuttamisen onnistuneisuus	29
Pelikirjan yleiskuvaus	30
Kärkihankkeiden kehittämiseen kohdennetut määrärahat	31
Kärkihanke- ja tukipilaritavoitteiden toteutuminen	33
Pelikirjan kärkihankkeet	35
Pelikirja 2.0 kärkihankkeet	43
Tukipilarit	51
Katujen kunnossapito ja kevyen liikenteen kehittäminen	58
Katujen kunnossapitoa omana työnä ja urakoitsijoiden suorittamana	59
Kunnossapitotyön laatua seurataan	60
Kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden kehittäminen	62
Hyvinkään Veden toiminta	67
Vesihuoltoliikelaitoksen tavoitteiden toteutuminen	68
Kaltevan puhdistamon jälkikäsittelylaitoksen valmistuminen	70
Vesihuoltoliikelaitos on panostanut monipuolisesti turvallisuuteen	71
TE-palvelut 2024 -uudistus ja Palvelutori	72
Työvoimapalvelut siirtyivät vuoden 2025 alusta kunnille	73
TE-palvelu-uudistusta valmisteltiin useassa elimessä	73
Valmisteluvaiheen toiminta oli osin koordinoimatonta	74
Asiakastietojärjestelmiä on useita	75
Työllisyysalueen talous	75
Näin Palvelutori käynnistyi	76
YritysVoimala Oy:n toiminta osakeyhtiömuotoisena päättyi	78
Palvelutorin toiminnalta puuttuu vielä tavoitteet ja mittarit	79
Keskeisiä kysymyksiä vuonna 2025	79

Varhaiskasvatuksen kehittämistoimenpiteiden vaikutukset	80
Varhaiskasvatuksessa on toteutettu useita kehittämistoimenpiteitä.....	81
Pätevän henkilöstön osuuden kehitystä ei voinut todentaa.....	82
Sairauspoissaolot ovat vähentyneet.....	83
Vakituisen varahenkilöstön määrää on lisätty.....	83
Palvelusetelin käyttö odotettua heikompaa.....	83
Paavolatalo -hanke	85
Paavolatalon rakentaminen on edennyt suunnitelmien mukaisesti.....	85
Paavolataloon valmistuu päiväkotia ja liikuntasali.....	86
Rakennushankkeelle tavoitellaan Joutsenmerkkiä.....	87
Käyttäjiä ja kuntalaisia on osallistettu aktiivisesti.....	87
Koulualueen turvallisuudesta on huolehdittu rakentamisen aikana.....	89
Parkkipaikkoihin on tulossa muutoksia.....	89
Paavolatalon rakentaminen on osa Paavola-hanketta.....	89
Hyvinkää Areena -hankkeen eteneminen	90
Monitoimihallin toteuttamista koskeva prosessi on ollut pitkä ja vaiherikas.....	91
Käyttäjätahoja on kuultu jo hankkeen suunnitteluvaiheessa.....	93
Tilat ovat nopeasti muunneltavissa.....	93
Hankkeen aikataulu ja kustannukset.....	94
Areena täyttää alan ympäristöstandardit.....	96
Hangonsiltaan rakennetaan myös pysäköintilaitos.....	95
Logistiikka tuo haasteita rakentamiseen.....	95
Allekirjoitukset	96

Tiivistelmä

Tavoitteet eivät ohjaa riittävästi – onko strategialla ohjausvoimaa?

Koko valtuustokaudella alle puolet kaupunginvaltuuston ja -hallituksen asettamista tavoitteista toteutui. Vuonna 2024 toteuma oli hieman parempi (56 %), mutta tämä ei muuta kokonaiskuva: tavoitteet eivät ole aina ohjanneet toimintaa tai resursointia valtuuston ja hallituksen tarkoittamalla tavalla.

Osasta tavoitteita puuttuivat kunnolliset mittarit tai niiden toteutumista ei voitu luotettavasti seurata.

Tytäryhteisöille asetettujen tavoitteiden toteutumisessa on valtuustokauden aikana ollut suurta vaihtelua. Tarkastuslautakunta pitää välttämättömänä, että seuraavalla valtuustokaudella tavoitteet suunnitellaan ohjaaviksi ja mitattaviksi.

Tytäryhteisöille vuodelle 2024 asetetuista tavoitteista toteutui 58 %. Ero yhtiöiden välillä oli kuitenkin suuri niin tilinpäätösvuonna kuin koko valtuustokaudella. Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy saavutti 83 % tavoitteistaan neljän vuoden aikana, kun taas heikoiten suoriutunut Hyvinkään Villatehdas Oy jäi vain 18 %:iin. Tämä kertoo siitä, ettei kyseisen yhtiön tavoiteasetannassa eikä tavoitteiden mukaisissa toimenpiteissä ole onnistuttu.

Tavoitteiden asetanta ja niiden tukema johtaminen ei ole ollut kaikissa yhtiöissä riittävää. Erityisesti heikosti suoriutuvien yhtiöiden tavoitekehitykseen on kiinnitettävä huomiota tulevalla valtuustokaudella.

Talous on hallinnassa – mutta mitä jäi tekemättä?

Vuoden 2024 tulos oli jälleen arvioitua parempi ja keskeiset talouden tunnusluvut pääosin hyvällä tasolla. Lainakantaa kyettiin pienentämään neljättä vuotta peräkkäin. Omalta osaltaan tähän on vaikuttanut koko valtuustokauden ajan vallinnut investointien maltillinen taso. Hyvinkään lainamäärä asukasta kohden olikin vuoden 2024 lopussa merkittävästi alhaisempi kuin Manner-Suomen kunnissa keskimäärin.

Valtuustoon nähden sitovat palvelualueiden toimintakatteet toteutuivat pääosin budjetoitua paremmin. Myös Kestävän talouden ohjelman toimeenpanossa on onnistuttu. Vuosille 2020–2024 kohdennetut taloutta tasapainottavat toimet ovat pääosin toteutuneet.

Kaupungin talous on siis vakaalla pohjalla. On kuitenkin huomattava, että investointimenot alittuivat pitkälti siksi, että hankkeita siirtyi vuodelle 2025. Lisäksi osalla palvelualueista henkilöstökulut olivat arvioitua pienemmät rekrytoinneissa tapahtuneiden viivästymisten vuoksi.

Pelikirjan päämäärien toteuttamisessa on parannettavaa

Kärkihankkeiden ja tukipilareiden päämäärien eteneminen on valtuustokaudella ollut epätasaista. Valtuustoon nähden sitovista kärkihanke- ja tukipilaritavoitteista on koko valtuustokaudella toteutunut vain noin 46 %. Etenemistä siis tapahtui, mutta ei riittävästi koko strategian näkökulmasta.

Osassa hankkeista mittarit ovat puuttuneet tai eivät ole olleet käyttökelpoisia strategisen vaikutuksen arviointiin. Tämä vaikeuttaa paitsi johtamista myös vaikuttavuuden todentamista. Positiivista on, että uuden Pelikirjan toimeenpanossa on vahvistettu tavoitteita ja kehittämisrahaa tukipilareille.

Hyvinkääläinen saa vastauksen – ja auratut kadut

Katujen kunnossapidon laiminlyöntejä on ollut vähän, sillä niiden vuoksi maksettujen vahingonkorvausten määrä on viime vuosina ollut erittäin pieni.

Katujen kunnossapidon kustannuksista noin 35 % on koostunut yksityisten urakoitsijoiden töistä, joten oman työn osuus kyseisissä tehtävissä on ollut vallitsevana.

Valtaosa kaikista kaupungin sähköisen palautekanavan kautta tulleista palautteista koski vuonna 2024 katuja ja liikennettä. Palautteiden keskimääräinen käsittelyaika on lyhentynyt neljässä vuodessa 40 päivästä (2021) nykyiseen 3 päivään (2024) – merkittävä palvelulaadun parannus.

Ulkopuolisten tekemistä valokuitutöistä kaupunki on joutunut reklamoidaan erittäin paljon. Katualueella tehtävistä töistä kaupunki perii viikoittaista lupamaksua, joka jatkuu niin kauan, kunnes kaupunki hyväksyy työn jäljen.

Hyvinkääläiset kokevat kävelyn ja pyöräilyn olosuhteet hyviksi, ja näiden kulkutapojen osuus onkin korkeampi kuin kunnissa keskimäärin. Pitkäjänteisen kehitystyön tulos on tullut näkyväksi. Tämä tukee kestävän liikkumisen tavoitteita ja Pelikirjan visioita vetovoimaisesta elämyskaupungista.

Hyvinkään Vesi virtaa hyvin

Hyvinkään Vesi toteutti kaikki sille asetetut toiminnalliset tavoitteet vuonna 2024. Lisäksi talous oli budjetoitua parempi ja suurin investointi – Kaltevan jätevedenpuhdistamon jälkikäsittelylaitos – eteni aikataulussa ja kustannusraamissa.

Vesihuoltoliikelaitos on onnistunut ydintehtävässään: juomavesi on ollut turvallista ja jätevesien puhdistustulos 100-prosenttisesti määräysten mukainen. Lisäksi liikelaitos on huolehtinut vuosittain laitosten ja verkostojen kunnosta ja varautunut kyberturvallisuushkiin sekä ilkkivaltaan.

Vuosittain toteutetut asiakastyytyväisyystutkimukset osoittavat toiminnan olevan korkeatasoista, mikä antaa vakaan pohjan vesihuollon kehittämiselle myös tulevaisuudessa.

TE-uudistus ja Palvelutori: aloitettu, ei valmis

Hyvinkää kuuluu Keski-Uudenmaan yhteiseen työllisyysalueeseen, jota koordinoi Järvenpään kaupunki. TE-uudistus ja Palvelutorin perustaminen etenivät suunnitellusti, mutta toimintamallissa on vielä kehitettävää. Valmisteluvaiheen useat työryhmät ja projektipäällikön vaihtuminen toivat haasteita tiedon kulkuun. Palvelutorin tavoitteet, mittarit, vuosikello ja viestintäprosessi puuttuvat edelleen.

Hyvinkään Palvelutori aloitti kaupungintalolla suunnitellusti vuoden 2025 alussa, vaikka fyysisissä tiloissa olikin vielä puutteita. Kelan työntekijät siirtyivät huhtikuussa 2025, mikä teki Palvelutorin tarjonnasta täyden kokonaisuuden.

Varhaiskasvatuksen toiminta parani – rekrytointiongelmat jatkuvat

Varhaiskasvatuksessa kelpoisten työntekijöiden osuus kasvoi vuoden 2024 aikana ja sairauspoissaolot vähenivät selkeästi vuodesta 2022 vuoteen 2024 (-16 %). Vakituista varahenkilöstöä lisäämällä on vähennetty sijaisvälitystä ja lisätty pysyvyyttä ryhmiin.

Haasteena on edelleen kelpoisten työntekijöiden saanti kaikkiin tehtäviin. Vaikka Hyvinkään tilanne on valtakunnallista keskiarvoa parempi, ei omiin tavoitteisiimme ole vielä täysin päästy. Henkilöstön pito- ja vetovoiman osalta on tehty vuosina 2023–2024 useita kehittämistoimia, mutta tarkastuslautakunta ei voinut luotettavasti arvioida niiden vaikuttavuutta, koska kaikkia tarvittavia tietoja ei ollut saatavilla.

Palveluseteliä ja sen käyttömahdollisuutta on markkinoitu useilla tavoilla, mutta setelin käyttö on kuitenkin ollut odotettua heikompaa.

Paavolatalo ja Hyvinkää Areena – suurhankkeet etenevät aikataulussa

Paavolatalon osallistava suunnittelu ja eteneminen budjetissa ja aikataulussa ovat onnistumisia. Varhaiskasvatuksen ja liikuntapalveluiden olosuhteet paranevat merkittävästi. Paavolatalon suunnittelussa osallistettiin niin päiväkodin ja koulun lapset kuin alueen asukkaat. Talo valmistuu suunnitellusti heinäkuussa 2025.

Hyvinkää Areenan valmistelussa on toimittu nopeasti lokakuun 2023 valtuuston päätöksen jälkeen. Kaupunginhallitukselle on tiedotettu valmistelusta säännöllisesti. Hankkeen eteneminen on ollut hallittua, mutta usean suuren rakennuskohteen yhtäaikaisuus liikenteellisesti ahtaassa paikassa tuo riskejä.

Areenaa on suunniteltu sen käyttäjien tarpeita kuunnellen. Hallin rakennuttaminen on kaupungilta merkittävä satsaus tapahtuma- ja elämystoiminnan kehittämiseksi. Hangonsillan alueelle muodostuu mittava koulutuskeskittymä: nykyisten lukion ja Hyvinkään Opiston lisäksi sinne rakentuvat uusi perusopetuksen ala-aste ja päiväkoti Vilinä sekä Areenan tiloihin Laurea-ammattikorkeakoulu.

Tarkastuslautakunnan johtopäätös ja viesti valtuustolle

Tarkastuslautakunta tekee työtä valtuuston suorassa alaisuudessa ja heitä auttaakseen. Lautakunta katsoo, että valtuuston strategisen ohjauksen vaikuttavuus on kuluneella valtuustokaudella ollut oikean suuntaista, vaikka tavoiteltua hitaampaa.

Kaupungin palvelualueet ovat kehittäneet toimintaansa pääosin tarkastuslautakunnan suositusten suuntaisesti. Kaupunginhallituksen antamien lausuntojen taso arviointikertomuksen havaintoihin ja suosituksiin on valtuustokauden aikana vaihdellut paljon. Osa lausunnoista on ollut ympäröivä, eikä niistä ole käynyt ilmi, aiotaanko tarkastuslautakunnan esille nostamien havaintojen johdosta ryhtyä kehittämistoimiin vai ei.

Samaan aikaan kaupungin talous on hallinnassa ja monet palvelut ovat kehittyneet oikeaan suuntaan. Tämä antaa hyvän pohjan seuraavalle valtuustokaudelle – mutta vaikuttava ohjaus edellyttää selkeitä, mitattavia ja toimintaa ohjaavia tavoitteita. Toimiva tavoite edellyttää huolella mietittyjä mittareita, missä Hyvinkäällä on edelleen parannettavaa.

Tarkastuslautakunnan kiitokset

Tarkastuslautakunta kiittää Hyvinkään kaupungin johtoa ja palvelualueiden asiantuntijoita sekä arviointikohteena olleita tytäryhteisöjen edustajia hyvästä yhteistyöstä kuluneen neljän vuoden aikana. Tarkastuslautakunta on pääsääntöisesti saanut kaikki tarvitsemansa tiedot arviointityötään varten. Toisinaan tiedot toimialoilta ovat tulleet jopa odotettua nopeammin. Ilman saatuja tietoja arviointi ei olisi onnistunut. Tarkastuslautakunnan vieraat ovat valmistautuneet kokouksiin kiitettävän huolellisesti.

Lisäksi lautakunta kiittää kaupunginvaltuuston, valtuustoryhmien ja kaupunginhallituksen puheenjohtajia valtuustokauden aikana toteutettujen yhteisten työpajojen antoisasta ja mielenkiintoisesta yhteistyöstä.

Tarkastuslautakunnan arviointityö

Tarkastuslautakunnan tehtävät ja toiminta

Toimintaa ohjaa kuntalaki

Tarkastuslautakunta on lakisääteinen lautakunta ja se toimii suoraan kaupunginvaltuuston alaisena. Tarkastuslautakunnan toiminnasta ja tehtävistä säädetään kuntalaissa. Lisäksi Hyvinkään kaupungin hallintosääntö ohjaa lautakunnan toimintaa.

Kuntalain mukaiset tarkastuslautakunnan tehtävät:

Valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat.

Arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Arvioi talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

Huolehtii kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta.

Valvoo kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Valmistelee kunnanhallitukselle esityksen tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Tarkastuslautakunnan arviointityö linkittyy kaupunginvaltuuston ja -hallituksen toimintaan seuraavasti:

- lautakunta arvioi valtuuston hyväksymän Pelikirjan eli kaupunkistrategian toteutumista
- lautakunta arvioi valtuuston asettamien talousarviotavoitteiden toteutumista, jossa oleellisena tietolähteenä ovat hallituksen hyväksymät tilinpäätös ja toimintakertomus
- lautakunta esittää vuosittain arviointinsa tulokset valtuustolle antamassaan arviointikertomuksessa
- kaupunginhallitus antaa lausunnon valtuustolle siitä, mihin toimenpiteisiin tulee ryhtyä arviointikertomuksessa esitettyjen havaintojen johdosta.

Arviointityö perustuu suunnitelmallisuuteen

Tarkastuslautakunnan toiminta on suunnitelmallista. Lautakunta hyväksyi toimikautensa alussa syyskuussa 2021 valtuustokauden kattavan arviointisuunnitelman, jonka se antoi kaupunginvaltuustolle tiedoksi. Lautakunta tarkisti elokuussa 2023 arviointisuunnitelmaa toimikautensa viimeisille arviointivuosille 2023–2024, koska Pelikirjaa oli päivitetty. Valtuusto merkitsi päivitetyn arviointisuunnitelman tiedoksi kokouksessaan 18.9.2023.

Lautakunta hyväksyy vuosittain arviointisuunnitelmaan pohjautuvan työohjelman. Tilivuotta 2024 koskevaa arviointiaan varten lautakunta hyväksyi työohjelman 20.8.2024 ja päivitti sen kevätkauden 2025 osalta kokouksessaan 26.11.2024.

Tarkastuslautakunta laati jokaista arviointiaihetta varten toteuttamissuunnitelman, joka sisälsi etukäteiskysymykset arviointikohteen asiantuntijoille vastattaviksi. Arvioinneista laadittiin arviointimuistiot, jotka lähetettiin arviointikohteen vastuuhenkilöille kommentoitaviksi. Tarkastuslautakunta on hyödyntänyt muistioita arviointikertomusta laadittaessa.

Tarkastuslautakunta antoi syyskuussa kaupunginvaltuustolle väliarvioinnin vuoden 2024 tavoitteiden saavuttamisesta. Valtuusto merkitsi väliarvioinnin tiedoksi kokouksessaan 23.9.2024.

Sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden valvonta on ollut säännöllistä

Arviointityönsä lisäksi tarkastuslautakunnalla on lakisääteinen velvoite vastata sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden valvonnasta ja ilmoitusten saattamisesta valtuustolle tiedoksi. Lautakunta huolehtii myös sidonnaisuusrekisterin julkisten tietojen ilmoittamisesta kaupungin verkkosivulla.

Kuntalain 84 §:ssä on määritelty ilmoitusvelvolliset luottamushenkilöt ja viranhaltijat. Hyvinkään kaupungilla oli vuoden 2024 lopussa yhteensä 69 ilmoitusvelvollista henkilöä. He kaikki ovat toimittaneet sidonnaisuusilmoituksen. Lautakunta antoi ilmoitukset kaupunginvaltuustolle tiedoksi 9.12.2024.

Tarkastuslautakunta käsitteli sidonnaisuusrekisterin tilannetta syyskaudella 2024 ja kevätkaudella 2025 yhteensä viisi kertaa. Ilmoitusvelvolliset ovat ilmoittaneet sidonnaisuuksissaan tapahtuneista muutoksista. Rekisteristä on poistettu niiden henkilöiden tiedot, joiden tehtävä on lakannut. Lautakunta hyväksyi sidonnaisuuksiin ilmoitetut muutokset ja sidonnaisuusrekisteristä poistetut tiedot kokouksissaan.

Tarkastuslautakunnan kokoonpano

Kaupunginvaltuusto nimesi tarkastuslautakunnan toimikaudeksi 2021–2025 kokouksessaan 23.8.2021. Vuosi 2024 oli lautakunnan viimeinen arviointivuosi. Lautakunnan toimikausi kestää 31.5.2025 saakka eli siihen asti, kunnes valtuusto on hyväksynyt vuoden 2024 tilinpäätöksen.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN KOKOONPANO

Tuula Latosuo
puheenjohtaja

varajäsen Kaisa Lanttolä

Santeri Leinonen
varapuheenjohtaja

varajäsen Soile Kalliomäki

Marja Heinimäki

varajäsen Lotta Savolainen

Pia Hyle

varajäsen Heikki Ahtonen

Kosti Kallio

varajäsen Marko Pihlajamaa

Juha Lappalainen

varajäsen Seppo Nieminen

Toni Rintala

varajäsen Jesse Raja-aho

Susanna Suikkanen

varajäsen Mikko Heikkinen

Anne Vuorinen

varajäsen Kristiina Hakala

Arviointikertomuskilpailun voitto toistamiseen Hyvinkäälle

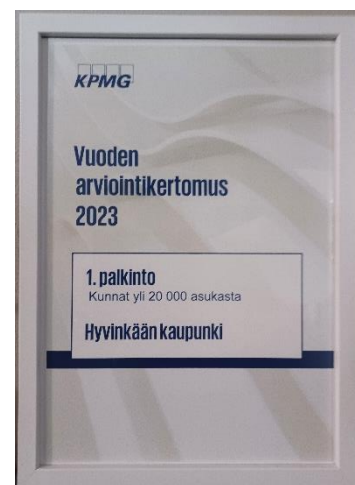
Hyvinkään kaupungin tarkastuslautakunta voitti suurten yli 20 000 asukkaan kuntien sarjassa arviointikertomuskilpailun vuoden 2023 arviointikertomuksellaan. Kilpailun järjesti KPMG Oy Ab yhteistyössä Tampereen yliopiston kanssa. Tulokset julkistettiin 20.11.2024 Helsingissä pidetyssä Arviointiseminaarissa. Voitto oli tarkastuslautakunnalle jo toinen, sillä vastaava palkinto myönnettiin sille vuonna 2022 vuoden 2021 arviointikertomuksesta.

Tuomariston perustelut Hyvinkään tarkastuslautakunnan arviointikertomuksesta 2023 olivat seuraavat:

"Arviointikertomus on monipuolinen kokonaisuus, jonka rakenne tukee erinomaisesti tuloksellisuusarvioinnin lähtökohtia. Tarkastuslautakunta arvioi kaupungin toimintoja suhteessa moninaisiin aineistolähteisiin, niin kaupungin strategiaan, eli ns. 'Pelikirjaan', kuin kuntien toimintaa koskeviin vertailuaineistoihin ja kuntalaisten näkemyksiä sisältäviin kyselyaineistoihin. Arviointikertomus myötäilee hyvää tutkimuksellista otetta sekä hyödyntämällä monipuolisesti aineistolähteitä että tulkitsemalla erilaisia lähteitä suhteessa tarkastuslautakunnan omiin havaintoihin ja päätelmiin. Lähteiden tarkempi merkintä kussakin asiayhteydessä tosin vahvistaisi edelleen tiedon luotettavuutta.

Kertomuksen erityinen vahvuus on sen kyky tasapainottaa analyttistä otetta ja luettavuutta. Huolimatta siitä, että kertomus on suhteellisen pitkä, sen luettavuus pysyy hyvänä alusta loppuun. Arviointikertomus luo käsityksen strategisesti kohdennetusta ja uskottavasta arviointitiedosta. Siinä korostuu onnistuneella tavalla myös kuntien toimintaan ja tulevaisuuden profiiliin liittyvä yhteisöllisyys sekä konkreettinen yhteistyö paikallisten yritysten ja kaupungin toimielinten edustajien kanssa."

Tuomaristo arvioi arviointikertomuksia seitsemän kriteerin perusteella antamalla pisteet kustakin sisällöstä ja esittämistapaa koskevasta arvosteluperusteesta. Maksipistemäärä olisi ollut 35. Hyvinkään arviointikertomus sai yhteensä 32,3 pistettä.

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Tuula Latosuo (vas.) ja tarkastussihteeri Merja Peltomäki vastaanottivat 20.11.2024 kunniakirjan arviointikertomuskilpailun voiton johdosta.

Vuoden 2024 arviointikohteet ja arviointikertomus

Tarkastuslautakunnan viimeisen toimintavuoden arviointikohteina olivat vuoden 2024 toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisen arvioinnin lisäksi:

- Pelikirjan toteuttamisen onnistuneisuus valtuustokaudella
- Hyvinkään Veden toiminta
- TE-palvelut 2024 -uudistus ja Palvelutori
- Katujen kunnossapito ja kevyen liikenteen kehittäminen
- Varhaiskasvatuksen henkilöstön pito- ja vetovoiman edistämiseksi toteutettujen toimenpiteiden vaikuttavuus
- Aktiivinen elämyskaupunki -kärkihankkeen mukainen tapahtumatuotanto
- Paavolatalo -hanke
- Hyvinkää Areena -hankkeen eteneminen.

Hyvinkään Veden toiminnan arvioinnin yhteydessä tarkastuslautakunta toteutti tutustumiskäynnin Kaltevan jätevedenpuhdistamolla.

Arviointikertomuksen tekstit on toimitettu arviointikohteille luettaviksi ja kommentoitaviksi ennen kertomuksen julkaisemista.

Tarkastuslautakunnan määrärahoja vähennettiin vuoden 2025 talousarviossa, mistä johtuen lautakunnan kokousmääriä vähennettiin kevätkaudella 2025. Tästä syystä myös arviointikohteita jouduttiin vähentämään. Vuoden 2024 arviointikertomus ei sisällä aiempien vuosien tapaan esimerkiksi tytäryhteisöjen tavoitteiden ja toiminnan arviointia.

Tarkastuslautakunta kokoontui vuoden 2024 arviointiaan varten syyskaudella 2024 ja kevätkaudella 2025 yhteensä 15 kertaa.

Arvioinnissa on hyödynnetty useita tietolähteitä

Lautakunta käytti arviointityönsä tietolähteinä mm. seuraavia:

- Hyvinkään kaupungin Pelikirja ja Pelikirja 2.0 sekä niihin liittyvät kärkihankekortit
- Hyvinkään kaupungin tilinpäätökset ja toimintakertomukset vuosilta 2021–2024
- Hyvinkään kaupungin talousarvio 2025
- verrokkikuntien tilinpäätökset vuodelta 2024
- kaupungin toimielinten pöytäkirjoja ja viranhaltijoiden päätöksiä
- arviointikohteiden edustajien antamat selvitykset
- kaupungin ohjeita ja sääntöjä
- tilintarkastajan raportteja
- Hyvinkään arviointikertomuksia vuosilta 2021–2023
- Hyvinkään kaupungin ja verrokkikuntien kotisivut
- Kylien kehittämisen toimintasuunnitelma 2023–2027
- CO2-raportti Hyvinkää
- Helsingin seudun liikenteen liikkumistutkimus 2023
- Valtioneuvoston tutkimus ”Kävelyn ja pyöräilyn edistämisen mahdollisuudet ja esteet” (2021)

- Hiilineutraalisuomi.syke.fi-sivut
- Keski-Uudenmaan työllisyysalueen johtokunnan pöytäkirjoja
- Uudenmaan ELY-keskuksen työllisyyskatsauksia
- Kuntaliiton kotisivut
- Aluehallintoviraston uutissivuja.

Arviointikertomuksen laadinnassa on paikoin hyödynnetty tekoälyä tukemaan tekstien jäsentelyä, selkeyttämistä ja kielenhuoltoa. Tekoälyä on käytetty erityisesti tiivistelmien ja johdantojen muotoilussa sekä rakenteellisten vaihtoehtojen hahmottelussa. Sisällön analysointi ja arviointien johtopäätökset on tehty tarkastuslautakunnan toimesta, eikä tekoäly ole tuottanut itsenäisesti kertomuksen havaintoja tai arvioita.

Lautakunnan muu toiminta

Tarkastuslautakunta jatkoi vuonna 2023 aloittamaansa käytäntöä myöntää ”Vuoden muutosteko”-tunnustus kunniakirjoineen palvelualueelle/yksikölle toiminnan kehittämisestä, jossa on otettu hyvin huomioon tarkastuslautakunnan edellisessä arviointikertomuksessa annettuja suosituksia. Lautakunta valitsi vuonna 2024 tunnustuksen saajaksi varhaiskasvatuspalvelut, jolle se luovutti kunniakirjan 3.6.2024.

Tarkastuslautakunta toteutti syys-lokakuussa 2024 kyselyn toiminnastaan ja arviointikertomuksesta kaupunginvaltuuston ja kaupungin johtoryhmän jäsenille. Kyselyn vastausaktiivisuus oli 48,3 %. Arviointikertomus koettiin hyödylliseksi ja vastaajien mielestä asiat on kertomuksessa esitetyt riittävän havainnollisesti. Tarkastuslautakunnan havainnot ja suositukset tuodaan vastaajien näkemyksen mukaan kertomuksessa selkeästi esille.

Tilintarkastus

Tilintarkastus on luonteeltaan laillisuustarkastusta. Tilintarkastajan tehtävät on määritelty kuntalain 123 §:ssä. Hyvinkään kaupungin lakisääteisenä tilintarkastusyhteisönä toimi arviointivuonna BDO Audiator Oy vastuullisena tilintarkastajanaan HT, JHT Minna Ainasvuori.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on seurata tilintarkastajan työsuunnitelman toteutumista. Tilintarkastaja esitti tilivuoden 2024 tarkastusta koskevan suunnitelmansa tarkastuslautakunnalle 20.8.2024. Tilintarkastaja raportoi suunnitelmansa mukaisista tarkastuksista ja niissä esille tulleista havainnoista lautakunnalle kolme kertaa. Tilintarkastaja toteutti tilivuoden 2024 tilintarkastuksen työsuunnitelman mukaisesti. Tilintarkastajan väliraportit ja loppuraportti toimitettiin myös kaupungin johtoryhmälle ja sisäiselle tarkastajalle.

Arviointivuonna voimassa oleva sopimus tilintarkastuspalveluiden hankinnasta päättyy 31.5.2025. Tämän vuoksi tarkastuslautakunta valmisteli yhteistyössä kaupungin hankintapalvelujen kanssa tilintarkastuspalvelujen hankinnan vuosille 2025–2028. Valmisteluvaihe alkoi syksyllä 2024. Tarkastuslautakunta hyväksyi tarjouspyyntöasiakirjat kokouksessaan 15.1.2025. Lautakunta teki kilpailutuksen tulosten perusteella valtuustolle hankintapäätösesityksen kaupungin ja sen tytäryhteisöjen tilintarkastuspalveluista kokouksessaan 18.3.2025. Kaupunginvaltuusto päätti hankinnasta 14.4.2025 tarkastuslautakunnan esityksen mukaisesti. Tilintarkastuspalvelujen toimittajaksi vuosille 2025–2028 (2029–2030) valittiin KPMG Oy Ab.

Tavoitteiden toteutuminen

Ovatko talousarviossa 2024 asetetut valtuustotason toiminnalliset tavoitteet johdettu Pelikirjasta?

Miten tavoitteet on saavutettu ja onko tarkastuslautakunnan arvio tavoitteiden toteutumisesta yhteneväinen tilinpäätösraportoinnin kanssa?

Onko toimintakertomuksen raportointi tavoitteiden toteutumisesta riittävää ja selkeää?

Ovatko tavoitteet ja niiden saavuttamista todentavat mittarit yksiselitteisiä ja konkreettisia?

Miten valtuusto- ja hallitustason tavoitteet ovat toteutuneet valtuustokauden 2021–2024 aikana?

Arviointi:

Valtuustotason tavoitteet vuodelle 2024 on johdettu Pelikirjasta, ja ne pääosin tukivat sen linjauksia. Tytärtyhtiöiden tavoitteet edistivät Pelikirjan kärkihankkeiden ja tukipilareiden päämäärien saavuttamista.

Valtuuston asettamat sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat kokonaisuutena arvioiden tyydyttävästi. Tavoitteista 56 % toteutui suunnitellusti. Suurin osa valtuustotason tavoitteista koski kärkihankkeiden edistämistä. Hangonsillan alueen asuntorakentamiseen ja Sveitsin-Härkävehmaan alueen asemakaavoitukseen liittyvien tavoitteiden toteutumattomuus johtui kaupungista riippumattomista syistä, kuten valtakunnallisesta asuntorakentamisen hyytymisestä.

Tarkastuslautakunnan arviointi valtuustoon nähden sitovien tavoitteiden saavuttamisesta on yhteneväinen tilinpäätösraportoinnin kanssa.

Tarkastuslautakunta arvioi sekä kaupungin että tytärtyhteisöiden tavoitteiden saavuttamista yhtenäisellä kaksiporaisella asteikolla. Tämä poikkeaa tytärtyhteisöjen raportoinnista, jossa käytettiin kolmiportaista asteikkoa (toteutui, toteutui osittain, ei toteutunut). Osittain toteutuneeksi ilmoitetut tavoitteet tarkastuslautakunta arvioi toteutumattomiksi. Tämän vuoksi tarkastuslautakunnan arviointi tytärtyhteisöjen tavoitteiden kohdalla eroaa tilinpäätösraportoinnista.

Toimintakertomuksessa esitetty raportointi tavoitteiden saavuttamisesta on kaupungin tavoitteiden kohdalla pääsääntöisesti selkeää ja riittävää. Sen sijaan tytärtyhteisöjen kohdalla raportoinnin riittävyydessä oli eroja. Kiinteistö Oy Hyvinkään Sairaalanmäelle oli asetettu konkreettiset numeeriset tavoitetasot

kiinteistöhuollon vasteajalle sekä lämmön-, sähkön- ja vedenkulutukselle, mutta toteutuneita määriä ei kuitenkaan ollut raportoitu. Raportoinnissa todettiin vain "toteutui suunnitellusti". Jos tavoitteiden saavuttamisesta olisi raportoitu toteutuneilla luvuilla, tarkastuslautakunta olisi voinut arvioida, miten hyvin yhtiö asetetut arvot saavutti.

Hyvinkään Lämpövoima Oy:llä oli tavoitteena kaukolämmön kokonaishinnan oleminen kilpailukykyinen verrattuna vaihtoehtoihin lämmitysmuotoihin. Raportoinnissa kaukolämmön hintaa ei ole verrattu vaihtoehtoihin lämmitysmuotoihin, vaan kaukolämmön valtakunnalliseen keskihintaan. Tavoitteen saavuttamista ei voinut arvioida, koska siitä ei raportoitu asetetun mittarin mukaisilla tiedoilla.

Valtuustotason tavoitteita oli vuodelle 2024 asetettu oleellisesti vähemmän kuin valtuustokauden edellisille vuosille. Tarkastuslautakunta on aiemmissa arviointikertomuksissaan suositellut pohtimaan, onko tavoitteita liikaa, kun suuri osa niistä oli jäänyt saavuttamatta. Vuoden 2024 tavoitteita asetettaessa onkin toimittu lautakunnan suosituksen mukaisesti. Tavoitemäärän vähentäminen näyttää tavoitteiden saavuttamisen näkökulmasta oikealle ratkaisulle, sillä vuonna 2024 tavoitteiden toteuma-aste olikin korkeampi kuin valtuustokauden muina vuosina.

Koko valtuustokaudella toteutui vain 46 % valtuuston ja 41 % hallituksen sitovista tavoitteista. Tämä viittaa siihen, etteivät tavoitteet ole aina ohjanneet toimintaa tai resursointia valtuuston ja hallituksen tarkoittamalla tavalla. Tilannetta hiukan parantaa se, että muutamien tavoitteiden kohdalla on päästy hyvin lähelle tavoiteltua tasoa. Lisäksi on otettava huomioon, että osa tavoitteista on ollut sellaisia, ettei niiden saavuttamista ole voinut arvioida. Yleensä kyseiset tavoitteet ja niihin liittyvät mittarit ovat olleet epäselviä tai tavoitetasoa ei ollut asetettu lainkaan. Nämä ovat omalta osaltaan vähentäneet toteutuneiden tavoitteiden määrää.

Tytäryhteisöille asetettujen tavoitteiden toteutumisessa on valtuustokauden aikana ollut suurta vaihtelua. **Parhaiten on suoriutunut** Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy, jonka tavoitteista yhteensä 83 % on toteutunut. Heikoiten onnistui Hyvinkään Villatehdas Oy, jonka tavoitteista vain 18 % on toteutunut. Tämä kertoo siitä, ettei kyseisen yhtiön tavoiteasetannassa eikä tavoitteiden mukaisissa toimenpiteissä ole onnistuttu. On kuitenkin huomioitava, että vuoden 2021 tavoitteista kaksi jäi toteutumatta koronapandemian vuoksi. Niiden tavoitteiden saavuttamiseen yhtiö ei voinut vaikuttaa.

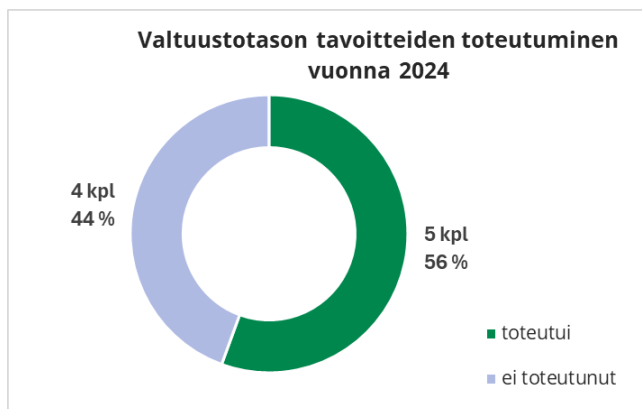

Suositus:

Valtuuston asettamien tavoitteiden tulisi keskittyä määrän sijaan saavutettuun vaikuttavuuteen. Suosittelemme tavoitteiden ja mittareiden muotoilua siten, että ne kuvaavat toimenpiteiden konkreettista hyötyä. Tavoitteiden tulisi kuvata esimerkiksi positiivisia vaikutuksia kuntalaisten hyvinvointiin sekä kunnan elinvoimaisuuteen.

Tytäryhtiöiden tulee raportoida numeerisesti asetetut tavoitteet, kuten vasteajat ja energiankulutus, sen sijaan että todetaan pelkästään ”toteutui suunnitellusti”. Lisäksi on huolehdittava, että osittain toteutuneeksi ilmoitetusta tavoitteesta annetaan tiedot, joiden pohjalta voidaan arvioida, kuinka lähelle tavoitetasoa päästiin.

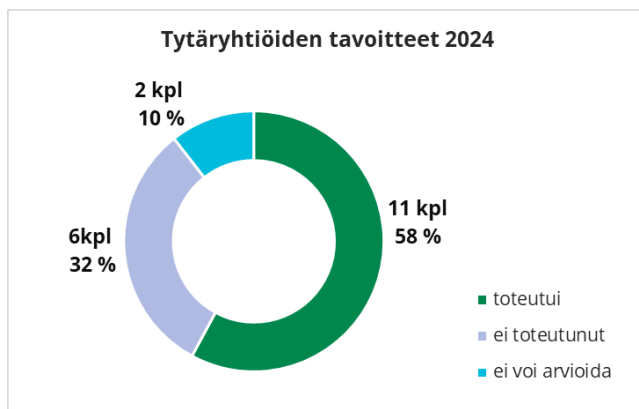
Yhteenveto tavoitteiden toteutumisesta

Kaupunginvaltuusto asetti vuoden 2024 talousarviossa yhteensä 9 sitovaa toiminnallista tavoitetta, jotka jakautuivat seuraavasti:

- Pelikirjan kärkihanketavoitteet 7 kpl
- Tukipilaritavoitteet 1 kpl
- Kehittyvät peruspalvelut ja rakennemuutoksen hallinta 1 kpl.

Tavoitteista toteutui yhteensä 5 eli 56 %.

Talousarviossa 2024 oli asetettu tavoitteet myös kaupungin neljälle merkittävimmälle tytäryhteisölle. Tavoitteita oli yhteensä 17, joista 11 toteutui. Kahden tavoitteen saavuttamista ei voinut arvioida.

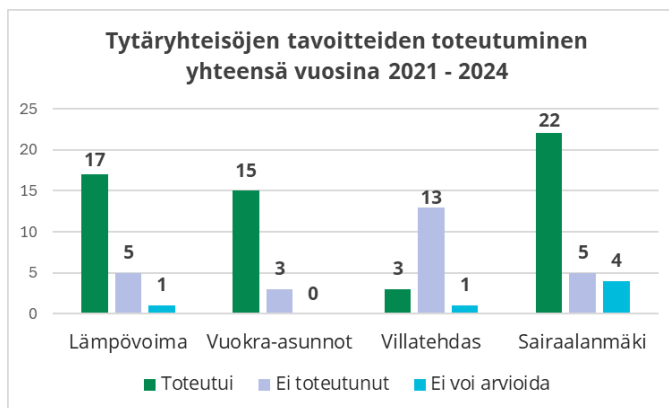
Toteuma tytäryhteisöittäin:

- **Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy:** 4/4 tavoitetta toteutui – kiitettävä tulos
- **Kiinteistö Oy Hyvinkään Sairaalanmäki:** 6/8 tavoitetta toteutui – hyvä taso
- **Hyvinkään Lämpövoima Oy:** 1/4 tavoitetta toteutui – heikko toteuma
- **Hyvinkään Villatehdas Oy:** 0/3 tavoitetta toteutui – ei toteumia

Tarkasteltaessa valtuustoon nähden sitovien kaupungin tavoitteiden toteutumista koko valtuustokaudelta huomataan, että ainoastaan vajaa puolet tavoitteista on toteutunut täysin valtuuston asettamalla tavalla.

Kaupunginvaltuustoon ja -hallitukseen nähden sitovien tavoitteiden saavuttamista arvioidaan tarkemmin arviointikertomuksen kohdassa ”Pelikirjan toteuttamisen onnistuneisuus”.

Tytäryhteisöjen kohdalla tavoitteiden saavuttamisessa on valtuustokauden aikana ollut eroja.

- **Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy:** 83 % tavoitteista toteutui – kiitettävä taso
- **Hyvinkään Lämpövoima Oy:** 74 % tavoitteista toteutui – hyvä taso
- **Kiinteistö Oy Hyvinkään Sairaalanmäki:** 71 % tavoitteista toteutui – hyvä taso
- **Hyvinkään Villatehdas Oy:** 18 % tavoitteista toteutui – heikko taso.

Talouden toteutuminen

Miten vuoden 2024 talouden tavoitteet toteutuivat?

Onko toimintakertomuksessa 2024 annetut selvitykset talouden poikkeamista riittävät?

Arviointi:

Hyvinkään kaupungin talouden tavoitteet toteutuivat hyvin. Tilikauden tulos oli arvioitua parempi ja keskeiset talouden tunnusluvut olivat pääosin hyvällä tasolla. Lainakantaa kyettiin pienentämään.

Valtuustoon nähden sitovat palvelualueiden toimintakatteet toteutuivat pääsääntöisesti budjetoitua paremmin. Talousarvion ylityksiä oli neljällä palvelualueella ja yhdellä kohderahoitteisella yksiköllä.

Kestävän talouden ohjelmassa vuosille 2020–2024 kohdennetut taloutta tasapainottavat toimet toteutuivat valtaosin. Ohjelman toteuttaminen on omalta osaltaan vaikuttanut kaupungin talouden myönteiseen kehitykseen.

Koko valtuustokauden ajan investoinnit ovat olleet maltillisella tasolla. Osittain sen vuoksi lainakantaa on pystytty vähentämään vuosittain. Hyvinkään lainamäärä asukasta kohden oli vuoden 2024 lopussa merkittävästi alhaisempi kuin Manner-Suomen kunnissa keskimäärin ja väestömäärältään saman suuruisissa Keski-Uudenmaan kunnissa. Lainamäärä tulee kuitenkin tulevana vuosina kasvamaan oleellisesti, koska vuosien 2025–2027 investointiohjelma sisältää isoja rakennushankkeita.

Toimintakertomuksessa 2024 on kunkin palvelualueen kohdalla annettu riittävät ja seikkaperäiset selvitykset talouden poikkeamien syistä. Myös kestävän talouden ohjelman toteutumisesta on raportoitu kattavasti ja havainnollisesti.

Valtuustoon nähden sitovat erät toteutuivat hyvin

Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024 antaa kattavan selvityksen Hyvinkään kaupungin ja kaupunkikonsernin taloudesta ja sen toteutumisesta, joten ei ole tarkoituksenmukaista toistaa talouslukuja arviointikertomuksessa. Tarkastuslautakunnan arvioinnin pääpaino on kaupunginvaltuustoon nähden sitovissa erissä.

Oheisessa taulukossa on esitetty valtuustoon nähden sitovat tuloslaskelmaosan erät ja niiden poikkeamat. Myönteiset eroavuudet eli talousarviota paremmin toteutuneet erät on merkitty plusmerkillä (+). Kielteiset poikkeamat on merkitty miinusmerkillä (-).

Tuloslaskelmaosan sitovat erät	Toteuma (1 000 euroa)	Ero alkuperäiseen talousarvioon (1 000 euroa)	Ero muutettuun talousarvioon (1 000 euroa)
Verotulot	116 595	+2 295	+ 995
Valtionosuudet	11 851	- 665	+ 335
Rahoitustuottojen ja -kulojen netto	- 174	+1 123	+1 123

Tuloslaskelmaosan sitovista eristä suurin euromääräinen poikkeama talousarvioon nähden oli verotuloissa. Kunnallisverotuloja kertyi budjetoitua enemmän ansiotulojen kasvun ollessa ennakoitua suurempi.

Vuoden 2024 tilikauden tulos ilman vesiliikelaitosta oli 2,9 miljoonaa euroa, mikä oli 4,3 miljoonaa euroa alkuperäistä talousarviota ja 7,3 miljoonaa euroa muutettua talousarviota parempi.

Arvioitua parempaan tulokseen vaikuttivat:

- kunnallisveron ennustettua suurempi kertymä
- toimialojen käyttötalouden toteutuminen muutettua talousarviota paremmin
- osa investointihankkeista viivästyi ja siirtyi seuraavalle vuodelle
- lainamäärän pieneneminen
- korkokulut olivat arvioitua pienemmät.

Kuntalain mukaan kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelmissa vuosille 2025–2027 on arvioitu kertyvän alijäämää yhteensä 3,6 miljoonaa euroa ilman vesiliikelaitosta. Taseeseen kertynyt ylijäämä aiemmilta vuosilta ja tilikaudelta 2024 on yhteensä 27,7 miljoonaa euroa ilman vesiliikelaitosta, joten ylijäämä riittää kattamaan taloussuunnitelmavuosille arvioidut alijäämät erittäin hyvin.

Vesiliikelaitos mukaan lukien taseeseen kertynyt ylijäämä vuoden 2024 tulos huomioiden on yhteensä 49,0 miljoonaa. Taloussuunnitelmissa 2025–2027 on arvioitu kertyvän alijäämää yhteensä 8,4 miljoonaa euroa vesiliikelaitoksen sisällyttyä laskelmiin. Tässäkin tapauksessa kertyneet ylijäämät riittävät kattamaan taloussuunnitelmavuosille arvioidut alijäämät erittäin hyvin.

Käyttötaloulosan määrärahojen ja tuloarvioiden yleissitovuutena kaupunginvaltuustoon nähden on palvelualueen toimintakate eli määrärahan ja tuloarvion erotus. Suurimmalla osalla palvelualueista talous toteutui muutettua talousarviota paremmin.

Sitovien taloustavoitteiden ylityksiä oli seuraavilla palvelualueilla:

- keskusvaalilautakunta -46 315 euroa
- varhaiskasvatuspalvelut -146 914 euroa
- kulttuurin ja hyvinvoinnin palvelualue -167 691 euroa
- tekninen keskus -18 113 euroa.

Tekniikan ja ympäristön toimialalla on kaksi kohderahoitteista yksikköä: Ateria- ja puhtauspalvelut sekä Tilakeskus. Ateria- ja puhtauspalveluiden sitovuustasona on toimintakate. Se toteutui noin 87 000 euroa (34 %) talousarviota heikommin. Euromääräisesti poikkeama ei ole oleellinen, mutta suhteellisesti se on melko merkittävä. Tilakeskuksen sitovana tasona on tulos, joka toteutui budjetoitua oleellisesti paremmin.

Kaupunginvaltuusto on 14.4.2025 myöntänyt ylitysoikeuden kulttuurin ja hyvinvoinnin palvelualueelle sekä ateria- ja puhtauspalveluille.

Rahoituslaskelmaosassa valtuustoon nähden sitovia eriä ovat antolainauksen muutokset sekä lainakannan muutokset. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin lähes 36,9 miljoonalla eurolla ja uusia talousarviolainoja nostettiin 30 miljoonaa euroa. Arvioitua pienemmät investoinnit sekä Hyvinkää Areenan ja Hangonsillan pysäköintilaitoksen toteutustavan muutos vaikuttivat siihen, ettei uutta lainaa tarvinnut nostaa niin paljon kuin oli ennakoitu.

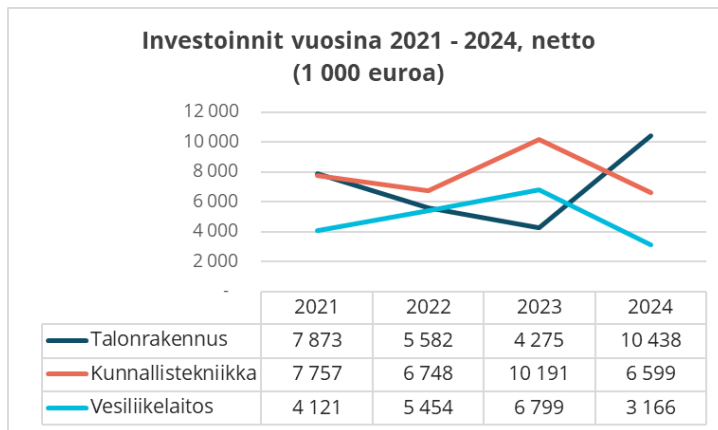
Hyvinkään asukaskohtainen lainamäärä oli vuoden 2024 lopussa 1 856 euroa/asukas. Tilinpäätösarvioiden mukaan Manner-Suomen kunnilla oli vuoden 2024 lopussa lainaa noin 3 500 euroa asukasta kohden.

Taloussuunnitelmassa 2025–2027 kaupungin lainamäärän arvioidaan olevan vuoden 2027 lopussa 4 838 euroa/asukas.

Investointiosan sitovuutena on investointimenojen ja -tulojen välinen erotus investointityypeittäin. Rakennusten osalta sitovuus on hankekohtainen. Muut rakennukset -ryhmä tulkitaan yhdeksi hankkeeksi. Investoinneista kaikki kohteet alittivat muutetun talousarvion mukaiset kustannukset. Kaupungin investointeihin kului yhteensä noin 19,0 miljoonaa euroa, kun budjetoitu määräraha oli 34,4 miljoonaa euroa. Pääasiallinen syy investointimenojen alitukseen oli usean hankkeen aloituksen viivästyminen tai lykkääminen. Toteutukset siirtyivät vuodelle 2025.

Valtuustokauden aikana vuosina 2021–2024

- rakennusten uudisrakentamiseen ja peruskorjaukseen on käytetty yhteensä 28,2 miljoonaa euroa
- kunnallistekniikkaa on rakennettu ja saneerattu yhteensä 31,3 miljoonalla eurolla
- vesiliikelaitoksen toteuttaman uudis- ja korvausrakentamisen määrä on ollut yhteensä 19,5 miljoonaa euroa.

Talonrakennushankkeisiin on varattu

- vuodelle 2025 yhteensä 45,8 miljoonaa euroa ja
- suunnitelmavuosille 2026–2027 yhteensä 83,2 miljoonaa euroa.

Kunnallistekniikan rakentamiseen on varattu

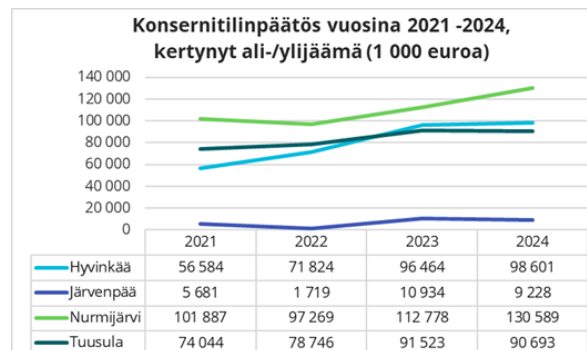
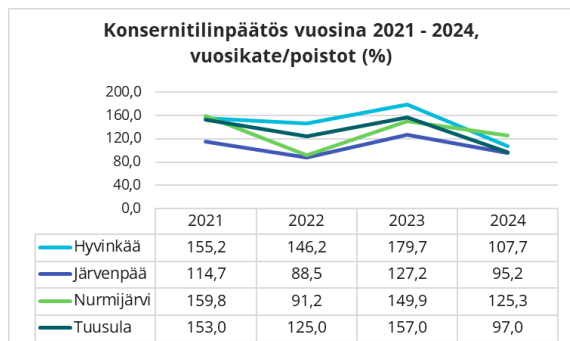
- vuodelle 2025 yhteensä 8,4 miljoonaa euroa ja
- suunnitelmavuosille 2026–2027 yhteensä 19,7 miljoonaa euroa.

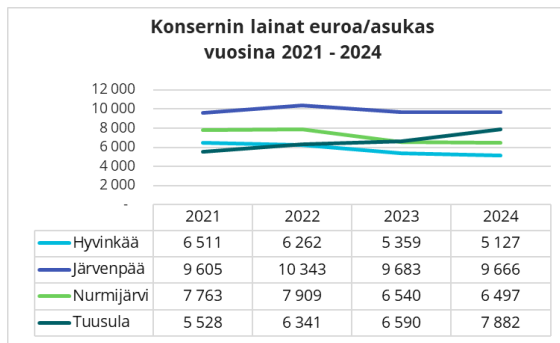
Hyvinkään Veden investointeihin on varattu

- vuodelle 2025 yhteensä 7,8 miljoonaa euroa
- suunnitelmavuosille 2026–2027 yhteensä 14,4 miljoonaa euroa.

Talouden tunnuslukujen vertailua verrokkikuntiin

Tarkastuslautakunta on valinnut verrokkikunniksi väestömäärältään samaa kokoluokkaa olevat Keski-Uudenmaan kunnat verrattessaan tiettyjen konsernitilinpäätöksen tunnuslukujen kehitystä. Luvut on otettu kunkin kunnan tilinpäätöksistä.

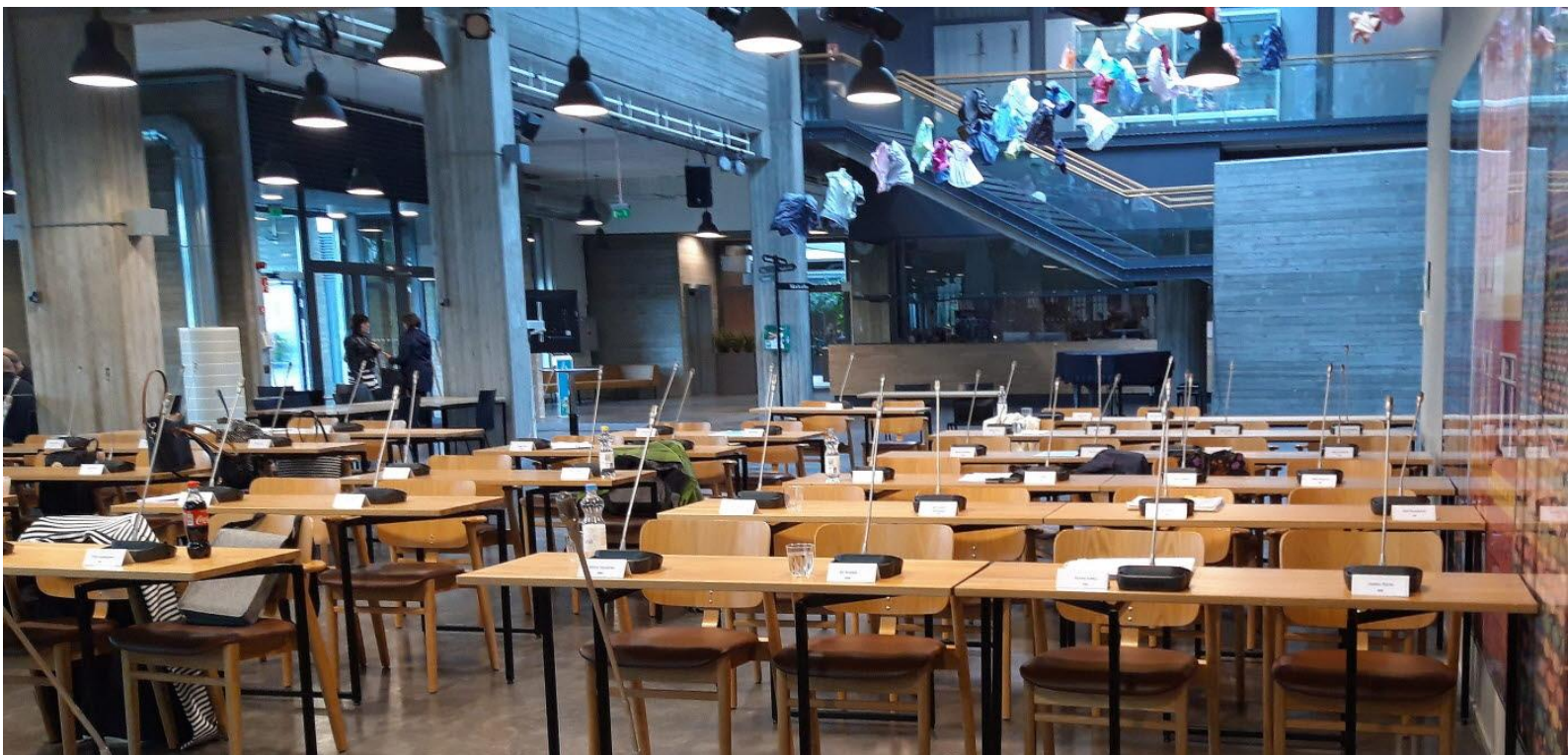

Arviointi:

Konsernitilinpäätöksen mukaan Hyvinkäällä on koko valtuustokauden ajan ollut vuosikatteen suhde poistoihin hyvällä tasolla. Tutkittaessa konsernin lainamäärää asukasta kohden Hyvinkään kaupunkikonserni on ollut vuosina 2022–2024 vähiten velkaantunut verrokkikuntiin nähden. Vuoden 2024 lopussa kertyneen ylijäämän määrä konsernitaseessa on Hyvinkäällä toiseksi suurin verrokkeihin verrattuna.

Valitut tunnusluvut eivät kerro kuntakonsernin tilasta koko totuutta. Kaikki verrokkikunnat ovat viime vuosina kasvaneet asukasluvultaan Hyvinkäätä merkittävästi voimakkaammin, mikä edellyttää niiltä uuden rakentamista ja palvelujen lisäämistä. Se tarkoittaa merkittäviä investointeja, joita varten on tarvinnut ottaa lainaa.

Suosituksien jälkiseuranta

Miten edellisessä arviointikertomuksessa annettuja suosituksia on otettu huomioon toimintoja kehitettäessä?

Arviointi:

Kaupungin palvelualueet ovat kehittäneet toimintaansa pääosin tarkastuslautakunnan antamien suositusten suuntaisesti. Arviointikertomuksessa 2023 annetuista suosituksista 80 % olivat sellaisia, joiden perusteella on ryhdytty joko kokonaan tai osittain suositusten mukaisiin toimenpiteisiin.

Arviointikertomushavainnoilla ja -suosituksilla voi olla myös välillisiä vaikutuksia. Ne saattavat käynnistää muutoksia, joiden tulokset näkyvät vasta pitkällä aikavälillä. Lisäksi arviointiprosessi lisää vuorovaikutteisuutta organisaation ja päätöksenteon välillä.

Kaupunginhallituksen antamien lausuntojen taso arviointikertomuksen havaintoihin ja suosituksiin on valtuustokauden aikana vaihdellut paljon. Osa suosituksista on annettu selkeät lausunnot toimenpiteistä, mihin palvelualue/yksikkö on ryhtynyt tai tulee ryhtymään tarkastuslautakunnan havaintojen perusteella. Niiden kohdalla ilmenee, että arviointikertomuksen havaintoihin ja suosituksiin on paneuduttu kunnolla sekä mietitty huolella kehittämistoimenpiteitä. Sen sijaan osa annetuista lausunnoista on ollut ympäröityä, eikä niistä ole käynyt yksiselitteisesti ilmi, aiotaanko toimintaa kehittää tarkastuslautakunnan suositusten suuntaisesti vai ei.

Suositus:

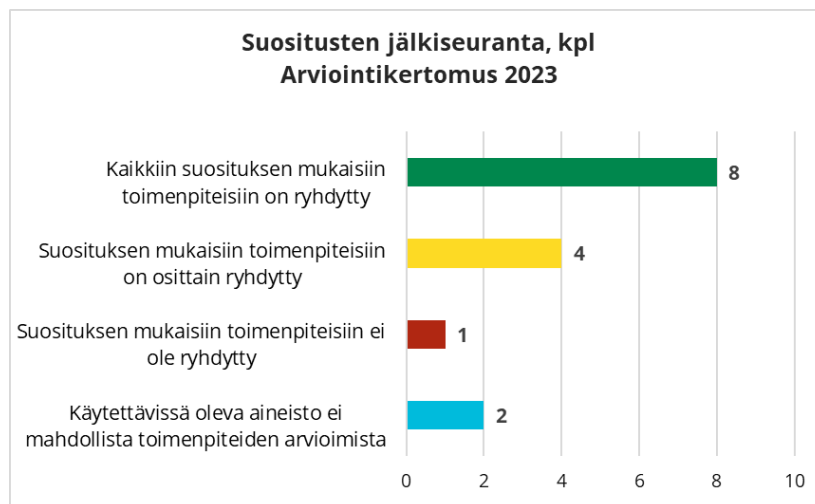
Kaupunginhallituksen antamien lausuntojen tasoon on syytä kiinnittää huomiota. Kaupunginhallituksella on lakisääteinen velvoite antaa valtuustolle lausunto toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta. Lausunnoista tulee selkeästi käydä ilmi, mihin toimenpiteisiin tarkastuslautakunnan havaintojen ja suositusten vuoksi ryhdytään.

Mikäli toimintojen kehittämisessä tarkastuslautakunnan suosituksia ei jostain syystä aiota ottaa huomioon, lausunnoissa tulee tuoda esille perustelut, miksi suosituksen mukaisia toimenpiteitä ei nähdä tarkoituksenmukaisiksi. Tilanteisiin voi tulla yllättäviäkin muutoksia arviointikertomuksen valmistumisen jälkeen, jolloin ei esimerkiksi ole mahdollista tai järkevää toteuttaa suosituksen suuntaisia toimenpiteitä ainakaan sillä hetkellä. Niissä tapauksissa lausunnoissa on tuotava perustellusti esille olosuhteiden muutokset.

Edellisen arviointikertomuksen käsittely

Kaupunginvaltuusto käsitteli tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen 2023 kokouksessaan 27.5.2024. Valtuusto päätti lähettää arviointikertomuksen kaupunginhallitukselle tarvittavia toimenpiteitä varten ja velvoitti hallituksen tuomaan viimeistään lokakuun 2024 loppuun mennessä lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta. Kaupunginhallitus antoi 9.9.2024 lausuntonsa arviointikertomuksessa 2023 esitettyihin havaintoihin ja suosituksiin ja vei ne tiedoksi valtuuston kokoukseen 23.9.2024.

Vuoden 2023 arviointikertomuksessa esitettiin yhteensä 15 suositusta. Tarkastuslautakunta arvioi suositusten vaikuttavuutta perehtymällä kaupunginhallituksen antamiin lausuntoihin. Lisäksi tiedusteltiin toimenpiteiden tilannetta palvelualueiden viranhaltijoilta ja muilta asiantuntijoilta.

Tarkastuslautakunta tuo yksityiskohtaisemmin esille oleellisimpien suositusten tilanteen. Edellisessä arviointikertomuksessa esitettyjä suosituksia ei ole kirjoitettu tässä kokonaan, vaan mainitaan ainoastaan kunkin suosituksen aihekokonaisuus.

Taulukossa suositusten etenemisessä on käytetty seuraavia kuvasymboleja:

- vihreä ympyrä – suosituksen mukaisiin toimenpiteisiin on ryhdytty
- keltainen neliö – suosituksen mukaisiin toimenpiteisiin on ryhdytty osittain
- punainen kolmio – suosituksen mukaisia toimenpiteitä ei ole tehty
- turkoosi viiva – toimenpiteiden arvioiminen ei ollut mahdollista

ARVIOINTIKERTOMUKSEN 2023 SUOSITUSTEN TILANNE

Suosituksen aihe

Tehdyt/suunnitellut toimenpiteet

Ekologinen kestävyys ja kestävä kehitys

Ympäristövahdista nostoja kaupungin eri sosiaaliin kanaviin sekä vaikuttavampien keinojen etsiminen yhä useampien kuntalaisten tavoittamiseksi ja ympäristötietoisuuden lisäämiseksi.

Ympäristövahdista on 23.8.2024 tiedotettu kaupungin kotisivulla ja maaliskuussa 2025 kaupungin sisäisessä tekniikan ja ympäristön uutiskirjeessä. Hyvinkää-lehdessä 2/2024 on ollut ympäristön parantamiseen liittyvät jutut (Kytäjärven kunnostus, Kaltevan jäteveden puhdistamo, Nopon maaperän puhdistaminen). Lisäksi kaupungin kotisivuilla on julkaistu marras-joulukuussa 2024 tiedotteet Ei ylikulutusta -hankkeesta, Hyvinkään ilmastopäästöjen alentumisesta ja energiatehokkuuspalkinnon myöntämisestä. Helmikuussa 2025 on julkaistu Energiatottumukset -kyselyn tulokset.

Askel-ryhmän toiminnan elvyttäminen ja päivittäminen sekä kestävä liikumisen ohjelman toteuttaminen täysipainoisesti.

Askel-työryhmän toiminta on käynnistetty uudelleen. Kestävän liikumisen ohjelman todettiin olevan edelleen ajantasainen ja sen linjauksiin perustuen on vuonna 2024 laadittu Hyvinkään kävelyn edistämishjelma.

Meluntorjuntaohjelman päivittämisen aikaistaminen.

Meluselvityksen päivittämiseen myönnettiin kärkihankerahoitus vuodelle 2025 ja työ on tavoitteena toteuttaa kuluva vuoden aikana. Maaliskuussa 2025 oli menossa tarjouspyyntövaihe. Tarjouspyynnössä on meluselvityksen lisäksi optiona myös meluntorjuntaohjelman päivittäminen.

Ohjeistaminen tulevissa **hankintaohjeissa** nykyistä tarkemmin kestävä kehityksen näkökohtien huomioimiseksi kilpailutuksissa.

Hyvinkään kaupunginhallitus hyväksyi Hyvinkään hankintaohjelman 24.6.2024. Ohjelman toimenpideohjelma sisältää kaksi kestävä kehitystä koskevaa tavoitetta:

- edistämme hankinnoissa ekologista kestävyyttä (hiilineutraalisuus, kiertotalous)

- edistämme hankinnoissamme sosiaalista kestävyyttä työllistämisehdon kautta.

Tavoitteille on asetettu toimenpiteet ja toteutumista todentavat mittarit. Toimenpideohjelman vastuutahot ja aikataulut ovat kuitenkin vielä määrittelemättä. Hankintaohjelman jalkautus ja vastuuhenkilöiden asettaminen on jouduttu siirtämään hankintapalveluiden vähentyneiden henkilövoimavarojen vuoksi. Hankintapalveluissa on jouduttu keskittymään vain kilpailutusten läpiviemiseen.

Nuorisopalvelujen toiminta ja nuorten hyvinvointi

Katusovittelun mahdollisuus paremmin tunnetuksi.

Kauppakeskuksen järjestyksenvalvojen kanssa on viritelty yhteistyötä katusovittelutoiminnan lisäämiseksi. Tammi-helmikuussa 2025 on toteutettu kaksi yhteistä tapaamista, joissa paikalla olivat nuorisopalvelujen edustajia, Aseman Lapset ry:n katusovittelun vastaavat työntekijät ja järjestyksenvalvojen esihenkilöt.

Nuorisopalvelut on ollut mukana kahdessa katusovittelutapauksessa kuluneella toimintakaudella.

Nuorisopalvelut on laajentanut yhteistyötä Aseman Lapset ry:n kanssa Kohdennettu nuorisotyö koulussa -hankkeen kautta. Kyseessä on kiusaamisen ja konfliktien vastainen K-0-toiminta, joka sisältää paljon samoja elementtejä kuin katusovittelu.

Sekä perusopetuksessa että erityisesti lukiossa tulee kiinnittää entistä enemmän huomiota toimenpiteisiin, joilla nuorten **luokka- ja kouluyhteisöön kuulumista** voidaan vahvistaa.

Opetuslautakuntaan nähden sitovaksi tavoitteeksi oli vuodelle 2024 asetettu ryhmäytymisen edesauttaminen sekä koulukiusaamisen ja yksinäisyyden vähentäminen lukiossa sekä kouluvalmentajan palkkaaminen lukioasteelle.

Lukiovalmentaja vakinaistettiin 1.8.2024. Hänen tehtävänä on mm. koulupoissa-olojen ehkäiseminen ja yhteisöllisyyden vahvistaminen.

Lukiolaisille vuosina 2023–2025 toteutettujen hyvinvointikyselyjen tulosten perusteella kiusaamisen kokemukset ovat vähentyneet. Kiusaamista somessa tai koulussa koki vastaajista:

- 5 % vuonna 2023
- 2,4 % vuonna 2024
- 2,1 % vuonna 2025.

Myös yksinäisyyden kokemus on vähentynyt. Kyselyjen tulosten mukaan vastaajista koki yksinäisyyttä:

- 13 % vuonna 2023
- 10,7 % vuonna 2024
- 9,1 % vuonna 2025.

Yhteisöllisyyden tunne on kasvanut. Vastaajien näkemys väittämään ”olen osa Hyvinkään lukion yhteisöä” asteikolla 1–5 (5 paras arvosana):

- 3,33 vuonna 2024
- 3,52 vuonna 2025.

Lisäksi tyytyväisyys opiskeluun on kasvanut:

- 2,95 vuonna 2023
- 3,01 vuonna 2024
- 3,18 vuonna 2025.

Perusopetuksen yhteisöllisen opiskelu-huollon vahvistamiseen ja kehittämiseen vuosille 2024–2025 saatiin valtion eritysavustusta lähes 108 000 euroa.

Nuorisovaltuuston budjetissa on tarkoituksenmukaista huomioida kokouspalkkioiden ohella määräraha tapahtumien järjestämistä ja vaikuttamistilaisuuksia varten.

Kaupunginhallituksen antamassa lausunnossa on todettu: ”Nykyisessä taloudellisessa tilanteessa ei ole mahdollista lisätä nuorisovaltuuston vuosittaista määrärahaa. Kokousten määrää vähentämällä nuorisovaltuusto voi lisätä käytössään olevaa toimintarahaa.”

Kaupungin henkilöstön työhyvinvointi

Tiedolla johtamisen tueksi on **henkilöstökertomuksessa** tarpeellista raportoida henkilöstön työhyvinvoinnista ja työkyvystä Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT:n suosittelemilla tunnusluvuilla (valtakunnallisesti samalla tavalla kerättäviä lukuja).

Varhaisen tuen toimintamallien hyödyntämistä ja vaikuttavuutta on seurattava ja niistä on raportoitava, jotta tunnistetaan minkä verran kaupungin toimialat hyödyntävät niitä.

Vuoden 2024 henkilöstökertomuksessa on raportoitu sairauspoissaoloista KT:n suosittelemilla tunnusluvuilla. Sen sijaan työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden tunnuslukuja ja työkyvyttömyyden kokonaiskustannuksia ei ole raportoitu.

Vuoden 2024 henkilöstökertomuksessa on raportoitu varhaisen tuen toimintamallien käytöstä.

Kaupungin omistajaohjaus

Tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten velvoittaminen osallistumaan heille järjestettyihin hallitustyöskentelyä koskeviin koulutuksiin.

Villatehdas Oy:n kehittämissuunnitelman käsitteleminen kaupunginhallituksessa.

Tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten osallistumisaktiivisuus heille järjestettyihin hallitustyöskentelyä koskeviin koulutuksiin voidaan todentaa vasta kuntavaalien 2025 tulosten perusteella nimettyjen hallitusten aloittaessa toimintansa.

Villatehtaan kehittämissuunnitelman käsittelystä kaupunginhallituksessa vuoden 2024 aikana ja Villatehtaan alueen laajempaan kehittämiseen liittyvästä omistajalähtöisestä suunnittelusta tarkastuslautakunnalla ei ole tietoa.

Pelikirjan toteuttamisen onnistuneisuus

Miten Hyvinkään kaupungin Pelikirjan päämäärät ovat toteutuneet kärkihankkeiden ja tukipilareiden kohdalla valtuustokaudella 2021–2024?

Ovatko talousarvioissa 2021–2024 asetetut tavoitteet riittävällä tavalla edistäneet Pelikirjan linjauksia?

Arviointi:

Ensimmäisen Pelikirjan päämääriä edistettiin jo edellisellä valtuustokaudella, joten monet niistä täyttyivät jo vuosina 2018–2020.

Valtuustoon nähden sitovista Pelikirjan kärkihanke- ja tukipilaritavoitteista on valtuustokaudella toteutunut noin 46 % → etenemistä tapahtui, mutta ei riittävästi koko strategian mittakaavassa.

Osalle kärkihankkeita ja tukipilareita on valtuustokauden aikana asetettu vähän tavoitteita, mutta Pelikirjan päämääriä on monessa tapauksessa toteutettu muulla päätöksenteolla ja toiminnalla.

Tavoitteet ja toimenpiteet ovat olleet pääosin linjassa Pelikirjan kanssa, mutta niiden mittarointi ja seuranta on jäänyt paikoin puutteelliseksi. Arviointia vaikeuttaa se, että mittarit ovat puuttuneet tai ne eivät ole olleet tarkoituksenmukaisia strategisten vaikutusten näkökulmasta.

Kärkihankkeiden ja tukipilareiden eteneminen on ollut epätasaista – erityisesti suurten kaavahankkeiden ja rakentamisen osalta tavoitteet eivät ole toteutuneet suunnitellusti. Monissa tavoitteissa toteutuksen viivästyminen on johtunut osin kaupungin vaikutuspiirin ulkopuolisista tekijöistä.

Tarkastuslautakunta pitää myönteisenä kehityksenä sitä, että päivitetyn Pelikirjan toimeenpanossa on vahvistettu tukipilareiden edistämistä. Tukipilareiden linjauksia on vuosina 2023–2024 viety aiempia vuosia määrätietoisemmin eteenpäin.

Suositus:

Tavoitteiden toteutumisen seuranta on syytä tehostaa kärkihankeryhmissä ja strategiaryhmässä. Kärkihanke- ja tukipilaritavoitteiden poikkeamiin tulee puuttua ponnekkaammin ja riittävän ajoissa, jotta tavoitteisiin päästään. Tavoitteiden saavuttamiseksi tulee huolehtia myös riittävistä resursseista.

Pelikirjan yleiskuvaus

Kuntalain mukaan kunnassa tulee olla kuntastrategia, jossa valtuusto linjaa toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteet. Hyvinkään kaupungin strategiaa kutsutaan Pelikirjaksi. Ensimmäinen Pelikirja hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 12.12.2016, ja sitä sovellettiin talousarviotavoitteisiin vuosina 2021–2022. Päivitetty Pelikirja 2.0 hyväksyttiin valtuustossa 25.4.2022, ja sen pohjalta asetettiin tavoitteet vuosille 2023 ja 2024.

Molemmat Pelikirjat rakentuvat **kolmelle kärjelle**:

- Minä, me ja Hyvinkää
- Houkutteleva Hyvinkää
- Yhteisellä yritysten kanssa.

Näiden kärkien tavoitteena on yhteisöllisyyden ja Hyvinkää-hengen luominen, kaupungin vetovoiman kasvu ja yritys yhteistyön kehittäminen. Kärkiä toteutetaan kärkihankkeiden ja tukipilarien kautta.

Kärkihankkeet, Pelikirja	Kärkihankkeet, Pelikirja 2.0
Hangonsilta	Meidän Hyvinkää
Hyvinkään Sveitsi	Monimuotoinen asuminen ja elinvoimaiset kylät
Kehittyvä kaupunkikeskusta	Aktiivinen elämyskaupunki
Aktiivinen tapahtumakaupunki	Laadukas koulutuspolku
Omaleimainen kulttuuri- ja liikuntakaupunki	Kehittyvä kaupunkikeskusta
Kaupunki ja monimuotoiset kylät	Business Hyvinkää
Kuntalaisten osallisuus, yhteisöllisyys ja hyvinvointi	

Jokaisesta kärkihankkeesta on laadittu kärkihankekortti, jotka ovat kaupungin verkkosivulla nähtävillä.

Strategista toimintaa tukevat lisäksi kuusi **tukipilaria**:

- Demokratia ja osallisuus
- Talous
- Henkilöstö
- Turvallisuus
- Kestävä kehitys
- Digitalisaatio (ensimmäisessä Pelikirjassa Sähköiset palvelut).

Pelikirjan linjauksia ja päämääriä toteutetaan myös erilaisten ohjelmien ja suunnitelmien avulla, joita on hyväksytty kaupunginvaltuustossa. Näitä ovat esimerkiksi

- vuosittain laadittava Kaavoitusohjelma
- Maankäytön toteuttamisohjelma 2021–2030
- Hyvinkään ympäristöohjelma 2023–2027
- Hyvinkään kaupungin laaja hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma vuosille 2022–2025
- Hyvinkään kaupungin omistajapoliittiset linjaukset.

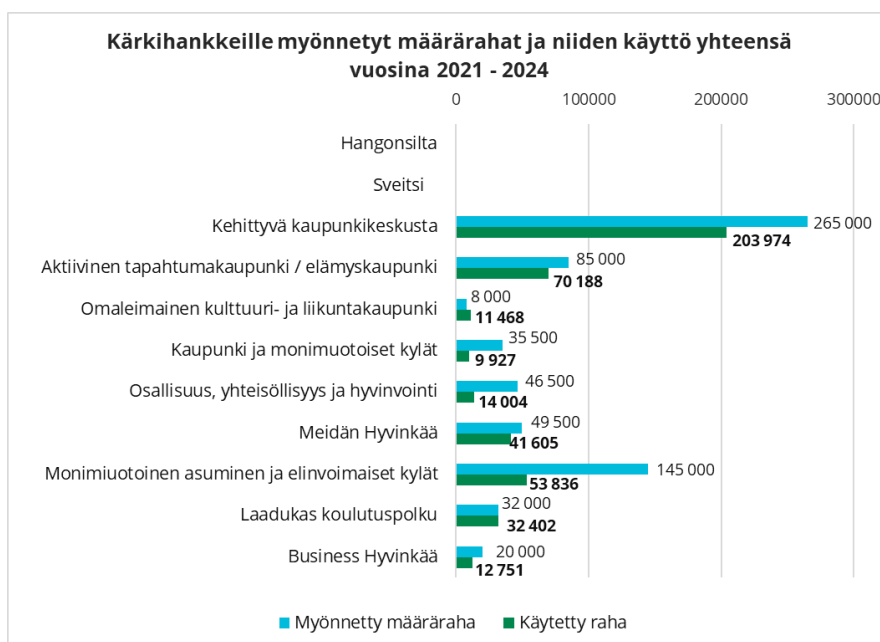
Lisäksi kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta on hyväksynyt mm. seuraavat suunnitelmat:

- Hyvinkään kaupungin tuottamien hyvinvointipalveluiden malli
- Lähiliikuntapaikkasuunnitelma 2020–2025
- Hyvinkään kaupungin liikkumissuunnitelma 2021–2025.

Kärkihankkeiden kehittämiseen kohdennetut määrärahat

Vuosien 2021–2024 talousarvioissa on budjetoitu määräraha kärkihankkeiden kehittämistyöhön ja muihin kehittämiskohteisiin. Määräraha oli 200 000 euroa vuosina 2021–2022. Uuden Pelikirjan kaudella vuonna 2023 määräraha kärkihankkeille ja muille kehittämiskohteille oli 400 000 euroa ja vuonna 2024 se oli 412 000 euroa. Vuosina 2023–2024 kehittämisrahasta osa kohdennettiin myös tukipilareille.

Kaupunginjohtaja on tehnyt vuosittain päätökset määrärahan kohdentamisesta eri kärkihankkeiden kesken kärkihankeryhmiltä pyydettyjen hankekohtaisten rahoitustarve-esitysten pohjalta. Graafisesta kuvasta ilmenee neljän vuoden aikana eri kärkihankkeille myönnetty määrärahat ja niiden käyttö yhteensä. Kuva sisältää sekä Pelikirjan että Pelikirja 2.0:n kärkihankkeet. Toisessa graafisessa kuvassa on esitetty tukipilareille suunnattujen kehittämisrahojen määrä ja niiden käyttö yhteensä vuosina 2023–2024.

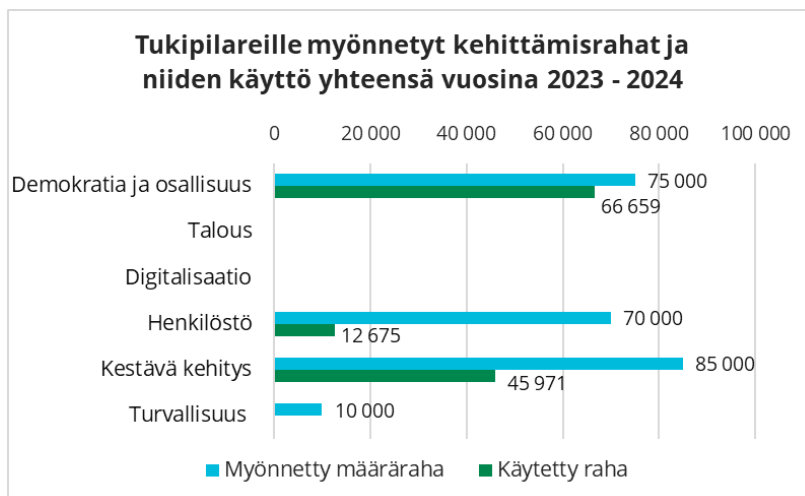

”Kehittyvä kaupunkikeskusta” on ollut kärkihankkeena sekä ensimmäisessä että päivitettyä Pelikirjassa. ”Aktiivinen tapahtumakaupunki” oli kärkihankkeena ensimmäisessä Pelikirjassa ja ”Aktiivinen elämyskaupunki” Pelikirjassa 2.0. Kyseisten kärkihankkeiden kehittämisrahat esitetään yhtenä kokonaisuutena, koska kärkihankkeet ovat sisällöltään samantapaiset.

Kärkihankkeille ”Hangonsilta” ja ”Sveitsi” ei ole myönnetty vuosina 2021–2022 kehittämisrahaa lainkaan. Hangonsillan alueen rakentamiseen on varattu määrärahat pääosin talousarvion investointiosaan. Samoin Sveitsin uimalan laajennusta koskevat määrärahat ovat olleet pääasiassa investointiosassa. Sveitsin uuden asuinalueen kehittyminen ei ole edennyt, joten se ei ole tarvinnut kehittämisrahaakaan.

Kärkihankkeiden kehittämisrahaa on suunnattu selkeästi eniten Kehittyvä kaupunkikeskusta -kärkihankkeelle. Tämä kertoo osaltaan siitä, että kyseinen kärkihanke on priorisoitu Pelikirjan tärkeimmäksi kehittämiskohteeksi. Lisäksi se on kärkihankkeista laajin, koska keskustan kehittäminen käsittää sen eri alueiden kaavoituksellista ja liikenteellistä suunnittelua sekä isoja kehittämishankkeita, kuten linja-autotermiäli. Kärkihanke on sisältyntä myös molempiin Pelikirjoihin, joten sen toteutusaika on pidempi kuin muiden kärkihankkeiden.

Toiseksi eniten määrärahaa on myönnetty kärkihankkeelle ”Monimuotoinen asuminen ja elinvoimaiset kylät”. Rahasta on kuitenkin käytetty vain noin 37 %, koska kärkihankkeen toimenpiteet eivät ole edenneet suunnitellusti.

Vuosina 2023–2024 myönnettiin kehittämisrahaa myös tukipilareille lukuun ottamatta tukipilareita ”Talous” ja ”Digitalisaatio”.

Tukipilareiden ”Demokratia ja osallisuus” sekä ”Kestävä kehitys” mukaisia toimenpiteitä on valtuustokaudella onnistuttu toteuttamaan eniten, joten siksi käytettyjen kehittämisrahojen määrä on kyseisten tukipilareiden kohdalla suurin. Henkilöstö -tukipilarille myönnettyjen määrärahojen käyttö on jäänyt vähäiseksi, koska sille asetettujen tavoitteiden mukaiset toimenpiteet ovat jääneet suurelta osin toteuttamatta.

Arviointi:

Kärkihankkeille myönnettyjen määrärahojen yhteismäärä koko valtuustokaudella on ollut 686 500 euroa ja käytettyjen rahojen yhteismäärä 450 155 euroa. Osa kärkihankkeista ei ole edennyt suunnitellulla tavalla ja siksi niille myönnettyä määrärahaakin on jäänyt käyttämättä.

Lautakunnalle heräsi arvioinnin aikana seuraava kysymys:

- Millä perusteilla kärkihankkeille myönnettyjen määrärahojen jako on priorisoitu?

Kärkihanke- ja tukipilaritavoitteiden toteutuminen

Valtuustokauden aikana talousarvioissa on asetettu valtuustotason tavoitteita vuosina 2021–2022 lukumääräisesti eniten seuraaville **kärkihankkeille**:

- Hangonsilta 5 kpl
- Kehittyvä kaupunkikeskusta 5 kpl
- Kuntalaisten osallisuus, yhteisöllisyys ja hyvinvointi 4 kpl.

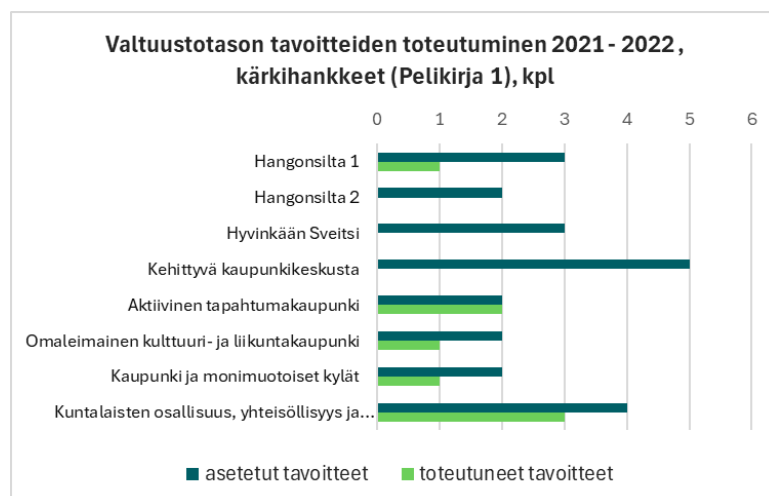
Vuosille 2023–2024 on valtuustoon nähden sitovia tavoitteita asetettu määrällisesti eniten kärkihankkeille

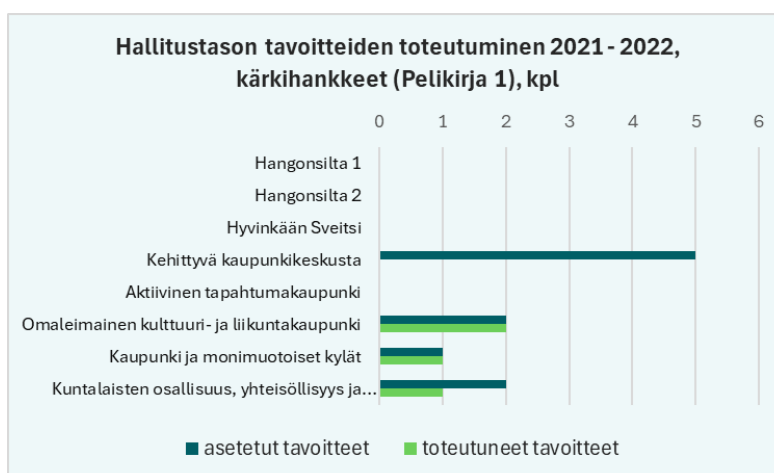
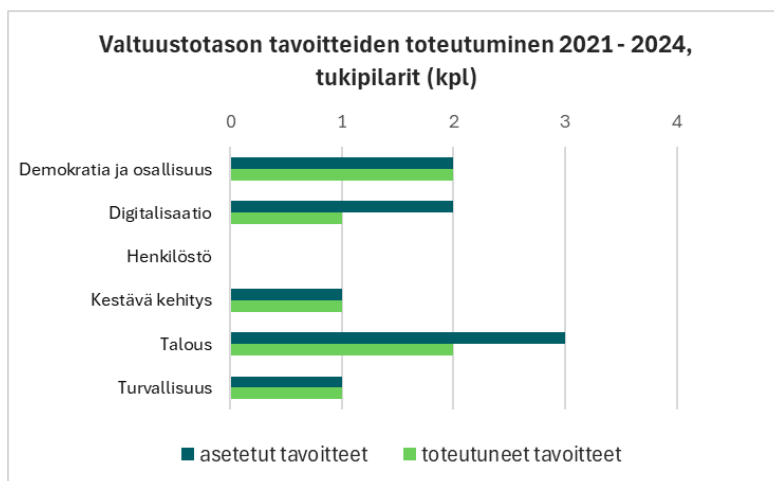
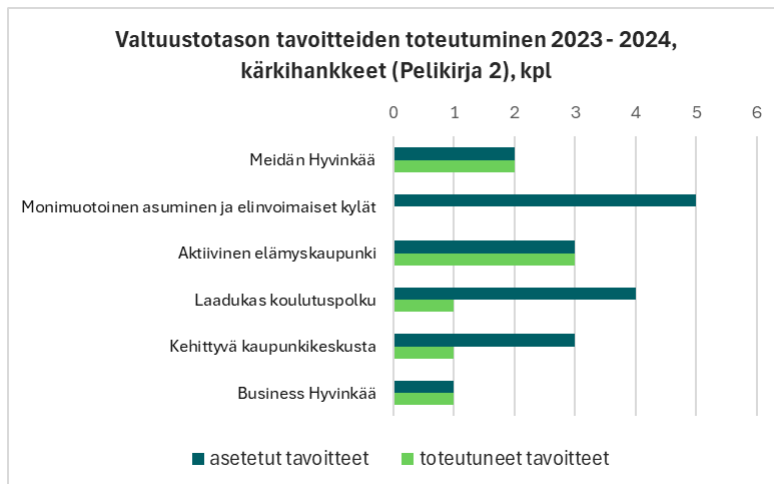
- Monimuotoinen asuminen ja elinvoimaiset kylät 5 kpl
- Laadukas koulutuspolku 4 kpl.

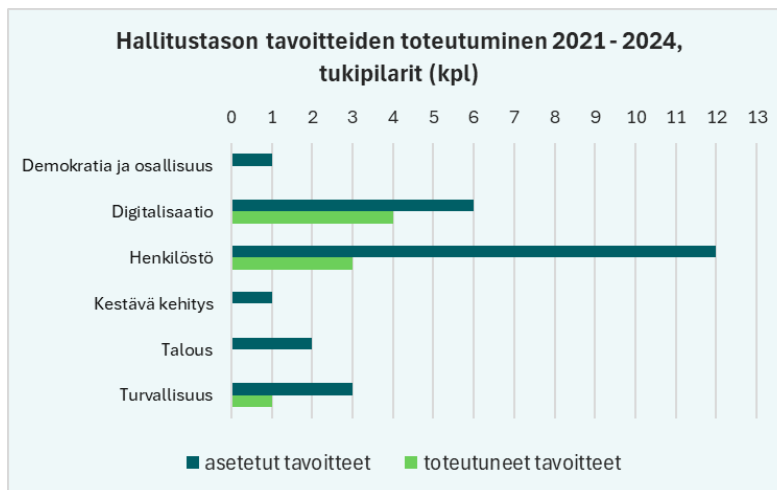
Vuosille 2021–2024 on määritelty valtuustotason tavoitteita eniten seuraaville **tukipilareille**:

- Talous 3 kpl
- Demokratia ja osallisuus 2 kpl
- Digitalisaatio 2 kpl.

Tukipilareihin liittyviä tavoitteita on asetettu enemmän hallitustasolle.

Digitalisaatio -tukipilarin tavoitteiden määrään sisältyy tavoitteet, jotka on asetettu vuosille 2021–2022 Sähköiset palvelut -tukipilarille.

Pelikirjan kärkihankkeet

Hangonsilta

Hangonsillan aluetta koskevia tavoitteita on valtuustokauden aikana asetettu valtuustoon nähteen sitoviksi yhteensä seitsemän (7), joista vain yksi (1) on toteutunut suunnitellusti. Hangonsillan asuinalueen 1B koskevan maankäytön suunnittelun jatkaminen yhteistyössä kumppaneiden kanssa viivästyi. Samoin kyseisen asuinalueen kaava hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa tavoiteltua hieman myöhemmin. Alueen ensimmäisen kohteen rakennustöiden käynnistyminen vuonna 2023 ei toteutunut.

Hangonsilta-kärkihankkeeseen liittyviä tavoitteita ei ole valtuustokaudella asetettu hallitustasolle lainkaan.

Vuosille 2023–2024 Hangonsillan alueen kehittämistä koskevat tavoitteet (2 kpl) on asetettu päivitetyn Pelikirjan mukaiselle kärkihankkeelle ”Monimuotoinen asuminen ja elinvoimaiset kylät”.

Pelikirjan mukaisesti Hangonsillan alueelle on tavoitteena rakentaa koteja noin 2 000 asukkaalle. Vuoden 2024 loppuun mennessä asuntoja on valmistunut yhteensä 647, joista 66 valtuustokauden aikana. Vuosina 2023–2024 Hangonsiltaan ei valmistunut yhtään asuntoa.

Lisäksi strategisena tavoitteena on rakentaa kyseiselle alueelle monitoimitalo. Hankkeen monivaiheinen selvitystyö ja suunnittelu alkoi Jo vuonna 2017 ja jatkui koko valtuustokauden ajan. Aiempien toteutusvaihtoehtojen kariuduttua, kaupunginvaltuusto päätti 9.10.2023 Hangonsillan monitoimihallin ja pysäköintilaitoksen toteuttamisesta kaupunkikonsernin omana projektina sisältäen Laurea-ammattikorkeakoulu Oy:lle vuokrattavat kampustilat. Hallin rakentaminen on alkamassa valtuuston ja hallituksen päätösten mukaisesti.

Monitoimihallista eli Hyvinkää Areenasta kerrotaan tarkemmin arviointikertomuksen kohdassa Hyvinkää Areena -hankkeen eteneminen sivulla 90.

Positiivista kehitystä on tapahtunut koulutus- ja kevyen liikenteen hankkeissa:

- Rautatien ylittävä kevyenliikenteen silta, Vanhankirkonsilta, valmistui vuonna 2021
- Kipinä-rakennukseen on toteutettu katetut polkupyöräpaikat ja sähköpyörien latausmahdollisuus
- Ameriikanraitin kevyen liikenteen väylä on toteutettu osittain
- Rautatieaseman, Hangonsillan ja Hiiltomon teollisuusalueen yhdistävä Hankopaana toteutettu osittain
- Läntisen yhdystien alikulkuväylä kävelylle ja pyöräilylle, käynnistyy syksyllä 2025
- Alueen uusi koulu- ja päiväkotirakennus Vilinä valmistuu vuonna 2027.

Arviointi:

Hangonsillan alueen kehittäminen on edennyt tavoiteltua hitaammin, mutta oikeaan suuntaan. Vaikka asuntorakentaminen ja monitoimihalli eivät edenneet suunnitellusti, koulutuksen sekä kevyen liikenteen hankkeet ovat tukeneet Pelikirjan linjausta elinvoimaisesta ja saavutettavasta kaupunkirakenteesta. Asuntorakentamisen hitauteen on kahden viime vuoden aikana vaikuttanut valtakunnallinen asuntorakentamisen hiipuminen.

Hyvinkään Sveitsi

Sveitsin kehittämistä koskevia valtuustotason tavoitteita on ollut yhteensä viisi (5). Yksikään niistä ei toteutunut. Vuosina 2023–2024 alueen kehittämistä koskevat tavoitteet on asetettu Pelikirjan 2.0 mukaiselle kärkihankkeelle ”Monimuotoinen asuminen ja elinvoimaiset kylät”. Sveitsin aluetta koskevia hallitukseen nähden sitovia tavoitteita ei valtuustokaudella ole ollut.

Asuinalueen kehittäminen ei ole edennyt asemakaavatasolla, vaikka se on ollut tavoitteena vuodesta 2018. Aluksi kehitystä viivästytti osayleiskaavasta tehty valitus ja myöhemmin neuvottelut sijoittajien kanssa eivät ole edenneet toivotusti.

Sen sijaan alueen matkailu- ja vapaa-ajan kehitys on edistynyt Pelikirjan linjausten mukaisesti:

- Sveitsin uimala laajennettiin ja otettiin käyttöön lokakuussa 2021, palvelut monipuolistuivat
- Kuntoportaat rakennettiin
- Seikkailupuisto tarjoaa monipuolisia aktiviteetteja
- Hotel Sveitsi valittiin Suomen parhaaksi matkailukeskukseksi jo viidettä kertaa vuonna 2024.

Uimahallin kassaporttijärjestelmä ei vastaa nykypäivän kehittyvää teknologiaa, tämä on tarkoitus korjata uimalan viimeisen osan perusparannuksen yhteydessä.

Arviointi:

Sveitsin asuinalueen kehittäminen ei ole valtuustokaudella 2021–2024 edennyt suunnitellusti.

Sveitsin luonnonsuojelualue sekä matkailu- ja vapaa-ajan palveluiden vahva kehitys ovat tukeneet kaupungin houkuttelevuutta ja elinvoimaa monipuolisesti Pelikirjan tavoitteiden mukaisesti.

Kehittyvä kaupunkikeskusta

Kehittyvä kaupunkikeskusta -kärkihankkeelle on valtuustokauden 2021–2024 aikana asetettu yhteensä kahdeksan (8) valtuustotason tavoitetta, joista yksi on toteutunut. Hallitustason tavoitteita on ollut yhteensä yhdeksän (9), joista yksi (1) on saavutettu.

Kaupunkikeskustan ja sen liikenteen kehittämis- ja yleissuunnitelmien valmistuminen on asetettu useana vuonna tavoitteiksi. Ne olivat tavoitteina jo edellisellä valtuustokaudella ja ovat jääneet vuosittain toteutumatta. Vihdoin kyseiset suunnitelmat valmistuivat ja kaupunginvaltuusto hyväksyi 12.12.2022 keskustan kehittämissuunnitelman ja 19.6.2023 Pysäköinnin linjaukset vuosille 2023–2027. Keskustan kehittämissuunnitelman viitesuunnitelma hyväksyttiin valtuustossa 9.12.2024.

Keskustailmeen laatua ohjaavan suunnittelukäsikirjan valmistuminen oli tavoitteena vuonna 2023 ja 2024. Kumpanakaan vuonna se ei valmistunut. Sen sijaan Aseman koulun alueen suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailu onnistuttiin valmistelemaan tavoitteen mukaisessa aikataulussa. Kaupunginhallitus merkitsi Aseman koulun alueen suunnittelu- ja tontinluovutus-kilpailun valmistelutilanteen tiedoksi 16.12.2024 ja valtuutti kaavoituksen ja tonttipalvelujen jatkamaan Aseman koulun alueen suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailun valmistelua kilpailun suunnittelulle ja arvioinnille esitettyjen tavoitteiden pohjalta.

Taideohjelman valmistuminen viivästyi eikä sitä voitu hyväksyä vuoden 2023 aikana. Kaupunginhallitus hyväksyi Hyvinkään keskustan taideohjelman 10.3.2025.

Hangonsillan 1b alueen puistosuunnitelmat valmistuivat ja tekninen lautakunta hyväksyi ne 25.3.2025.

Arviointi:

Kaupunkikeskustan kehittäminen ja siihen kiinteästi liittyvä pysäköinnin ja liityntäpysäköinnin suunnittelu ovat edenneet valtuustokauden aikana huomattavasti suunniteltua hitaammin. Vaikka tärkeät suunnitelmat ja linjaukset ovat vihdoin valmistuneet päätöksentekoon, niitä ei ole vielä pystytty juurikaan toteuttamaan.

Kaupunkikeskustan kehittämissuunnitelman valmistelussa on vuosien aikana hyödynnetty Pelikirjan mukaisesti osallistavaa toimintatapaa. Keskustan kehittämiseen liittyen on järjestetty erilaisia kyselyitä ja työpajoja, joihin kuntalaiset ja päättäjät ovat voineet osallistua.

Omaleimainen kulttuuri- ja liikuntakaupunki

Kärkihankkeelle on asetettu valtuustotasolle yhteensä kaksi (2) tavoitetta, joista yksi (1) toteutui. Hallitukseen nähden sitovista kahdesta (2) tavoitteesta molemmat toteutuivat (kolme SM-tasoista urheilukisaa ja kaupungin liikkumissuunnitelman käyttöön otto).

Museotoimintojen kehittämistyö käynnistyi säästösyistä vuonna 2021. Kaupunginmuseumo ja taidemuseumo yhdistettiin Museokeskus Taikaksi. Remontti valmistui aikataulussaan ja näyttelyt saatiin avattua suunnitellusti maaliskuussa 2022. Taikan uusi toimintamalli on saanut myönteistä palautetta niin asiakkailta kuin henkilöstöltä.

Kolmannen sektorin toiminnan elpymistä koronapandemian jälkeen on tuettu määrätietoisesti. Vuonna 2021 jaettiin ylimääräinen 50 000 euron määräraha yhdistyksille pandemian aiheuttamien taloudellisten menetysten tukitoimena. Vuonna 2024 yhdistettiin kulttuuri- ja liikuntapalveluiden avustussäännöt uudeksi liikunnan ja kulttuurin avustussäännöksi. Kaupungin tiloja on ollut yhdistysten käytössä maksutta tai edullisesti, ja yhteistyötä on kehitetty muun muassa järjestämällä yhdistysfoorumeita.

Lisäksi kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta on vuosittain myöntänyt liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalveluita tuottaville yhdistyksille ja seuroille sekä taiteilijoille toiminta- tai kohdeavustuksia niiden toiminnan tukemiseksi. **Vuosina 2021–2024 kyseisiä avustuksia on maksettu yhteensä 874 000 euroa.** Lisäksi lautakunta on myöntänyt **viidelle kulttuuri- ja taidelaitokselle vuosivavustusta yhteensä 2,130 miljoonaa euroa vuosina 2021–2024.**

Kulttuuri- ja hyvinvointipalveluiden kuntalaiskysely toteutettiin toukokuussa 2022, jossa vastaajia oli 285. Yhdistyskysely tehtiin marraskuussa 2022, johon vastasi 74 yhdistystä eli noin 29 % koko yhdistysjoukosta. Yhdistyskyselyn mukaan 71 % vastaajista arvioi yhteistyön kaupungin kanssa hyväksi tai erinomaiseksi. Myös kuntalaiskyselyissä kulttuuri- ja liikuntapalveluihin oltiin laajasti tyytyväisiä.

Kaupunki on valtuustokaudella edistänyt liikuntaa mm. järjestämällä eri ikäryhmille liikunnan ohjaustoimintaa, tapahtumia, rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja sekä tukemalla kansalaistoimintaa, kuten seuroja. Kaupunki on pitänyt ajankohtaisinfoja liikuntaseuroille ja kuullut kyseisiä tahoja useissa yhteistilaisuuksissa. Vuosina 2021–2024 on rakennettu yhteensä viisi uutta ulkokuntoilupaiikkaa, joita on nyt yhteensä 10 eri puolilla kaupunkia.

Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnan hyväksymä Hyvinkään liikumissuunnitelma otettiin käyttöön vuonna 2021. Lisäksi kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta hyväksyi 1.9.2022 Hyvinkään liikuntaolosuhteiden kehittämissuunnitelman vuosien 2023–2030 kehittämistyön ohjaavaksi asiakirjaksi.

Arviointi:

Vaikka valtuustotason tavoitteista toinen jäi toteutumatta, toimet ovat tukeneet hyvin Pelikirjan linjauksia liikunnan ja kulttuurin edistämisestä osana kaupungin houkuttelevuutta ja yhteisöllisyyttä. Kaupunki on tukenut eri yhdistyksiä ja seuroja avustuksilla ja tilojen tarjoamisella. Kaupungin liikuntapalveluiden toteuttamaa ohjaustoimintaa ja tapahtumia on ollut hyvin tarjolla eri ikäryhmille. Kaupungin toteuttama seurayhteistyö urheiluseurojen kanssa on valtuustokaudella ollut aktiivista.

Edellä mainitut toimet ovat tukeneet Pelikirjan kärkiä ”Minä, me ja Hyvinkää” ja ”Houkuttelevuus”. Kyseisten kärkien linjauksena on mm. kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen ja aktiivisuuden tukeminen yhdistys- ja seuratoiminnan kautta sekä hyvien virkistys- ja liikuntamahdollisuuksien tarjoaminen.

Kaupunki ja monimuotoiset kylät

Kärkihankkeelle on asetettu valtuustotasolle yhteensä kaksi (2) tavoitetta, joista yksi (1) toteutui. Hallitustasolle on asetettu yksi (1) tavoite, joka saavutettiin. Kaikki kärkihankkeen alla olevat tavoitteet ovat vuosina 2021–2022 liittyneet kylien kehittämiseen.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 12.12.2022 Kylien kehittämisen toimintasuunnitelman vuosille 2023–2027. Suurin osa suunnitelman tavoitteista ja niihin liittyvistä toimenpiteistä koskee yleisesti kaikkien kylien kehittämistä, osa on kohdennettu yksittäisille kylille. Kehittämistoimenpiteet liittyvät mm. kylien turvallisuuden kohentamiseen, kyläläisten osallisuuden tukemiseen sekä kyliä koskevan viestinnän parantamiseen.

Toimintasuunnitelmasta puuttuu useilta osa-alueilta mitattava tavoitetaso, mikä heikentää sen ohjaavuutta ja vaikeuttaa toteuman arviointia. Esimerkiksi kyläkoulujen toiminnan turvaamiseen, kylien varhaiskasvatuksen kehittämiseen, kylätalojen toiminnan tukemiseen, tievalaistuksen kehittämiseen ja rakentamisen edistämiseen ei ole asetettu konkreettisia mittareita tai tavoitetasoja.

Nuorisopalveluita on toteutettu niissä kylissä (Noppo, Palopuro ja Ridasjärvi), joissa toimintaan on osallistunut nuoria. Nuorisotyö on saanut myönteistä palautetta niin nuorilta kuin kyläyhteisöltä.

Kylien kehittäminen sisältyy Pelikirjassa 2.0 erityisesti kärkihankkeen ”Monimuotoinen asuminen ja elinvoimaiset kylät”. Lisäksi Kärkihankkeen ”Aktiivinen elämiskaupunki” tavoitteena on kehittää mm. Usmin aluetta monipuoliseksi ulkoilu- ja vapaa-ajankohteeksi. Usmin alue on yksi Hyvinkään kyläalueista.

Arviointi:

Hyvinkään eri kyläalueet ovat Pelikirjan mukaisesti tunnistettu kuntalaisten hyvinvointia edistävinä erityisesti luontoarvojen vuoksi. Kylien kehittämistyötä on tehty osallistavasti.

Kylien kehittämisen toimintasuunnitelman toteutumisen seuranta ei ole ollut systemaattista, koska seurantavastuu on ollut kyläasiain neuvottelukunnalla. Lisäksi toimintasuunnitelman sisältämien tavoitteiden ja toimenpiteiden ohjaavuus ei ole paras mahdollinen, koska osassa tavoitteista ei ole määritelty, mihin tasoon toiminnassa pyritään. Jatkossa kylätavoitteiden ohjaavuutta ja mitattavuutta on syytä vahvistaa.

Tiedonkulku kaupungin johdon ja kyläasiain neuvottelukunnan välillä on ollut turvattu, sillä kaupunginjohtaja ja kaupunginhallituksen nimeämät edustajat ovat osallistuneet neuvottelukunnan kokouksiin.

Kuntalaisten osallisuus, yhteisöllisyys ja hyvinvointi

Kärkihankkeelle on asetettu yhteensä neljä (4) valtuustotason tavoitetta, joista kolme (3) toteutuivat. Hallitustason kahdesta (2) tavoitteesta toteutui yksi (1).

Valtuustokaudella on vuosittain varattu määrärahaa osallistuvaan budjetointiin. Hyvinkääläisillä on ollut mahdollisuus ideoida ja äänestää, mihin kyseinen määräraha kohdennetaan. Toteutettaviksi on valittu kuntalaisilta eniten ääniä saaneita ehdotuksia.

Vuosi	Osallistuvan budjetoinnin määräraha	Äänestykseen osallistuneiden hyvinkääläisten määrä	Toteutetut toimenpiteet hyvinkääläisten antamien äänien perusteella
2021	40 000 euroa, josta 20 000 euroa kouluille	387	- Kaupunkisillan maauimalaan uudet kiinteät kalusteet (pöytiä, tuoleja, katoksia) - Viihtyisyyttä lisäävät kausivalot Jussintorille, rautatieasemalle ja eri liikenneympyröihin. - Lisäksi osallistuvaa budjetointia on hyödynnetty Sahanmäenpuiston leikkipaikan kunnostussuunnittelussa. Puistoon asennettiin asukkaiden toiveissa eniten esiin nousseet leikkivälineet sekä lisättiin liikuntavälineitä. Näihin on käytetty muuta määrärahaa.

2022	20 000 euroa	541	• Matalia koripallotelineitä Martin urheilupuistoon, Metsäkaltevaan ja Anttilan koulun pihalle. • Laavu Härkävehmaansuon nuotiopaikalle. • Maksuttomia puistojumppia.
2023	50 000 euroa , josta 15 000 euroa talkoorahaa kylille.	737	• Ilmainen puistoruokailu kesäaikaan lapsille • Lahjoitus Hope ry:lle • Grillipaikkoja kaupunkiin • Pitkospuut Sveitsiin • Suojaa auringolta päiväkotien pihoille • Vanhuksille ohjelmaa • Pitkospuut kuntopolulta Terveysmetsään itäpuolelta.
2024	50 000 euroa , josta 10 000 euroa kouluille yhteisöllisyyden ja liikkumisen edistämiseen ja 15 000 euroa talkoorahaa kylien elinvoimaisuuden ja yhteisöllisyyden tukemiseen.	486	• Iloa vanhuksille -ehdotus, jonka mukaan heille toivotaan erilaisia taide- ja kulttuuritapahtumia. • Ulkoilmaelokuvanäytös • Puistojumppa • Maksuton puistoruokailu lapsille kesäaikaan • Niitty kukille.

Kuntalaisten osallistamista on edistetty lukuisilla vuorovaikutteisilla foorumeilla:

- kuntalaiskahvitilaisuudet noin viisi kertaa vuodessa
- kaavaillat
- energiaillat
- Kasvatetaan yhdessä -teemaillat.

Kuntalaiskahvitilaisuuksissa on ollut vaihtuva teema. Tilaisuudet alkoivat vuonna 2022 ja niissä on keskusteltu vapaamuotoisesti kaupunginjohtajan, toimialojen asiantuntijoiden ja viestintäpäällikön kanssa. Välillä osallistujina ovat olleet myös kaupunginvaltuuston ja -hallituksen puheenjohtajat. Osallistujamäärä on kasvanut, ja tilaisuuksiin on osallistunut keskimäärin 50 henkilöä. Kuntalaisilta on myös tiedusteltu ideoita ja teemoja, joista he toivovat tulevissa kuntalaiskahvitilaisuuksissa keskusteltavan.

Kaavoitusyksikkö on järjestänyt vuosittain avoimia kaavailtoja, joissa on keskusteltu ajankohtaisista kaavahankkeista ja muista maankäyttöön liittyvistä teemoista. Ympäristöpalvelut on pitänyt yleisötilaisuuksia mm. kalliolouhostoiminnasta yhdessä ympäristönsuojeluyhdistyksen kanssa. Vuonna 2024 toteutettiin lisäksi energailta Hyvinkään Lämpövoima Oy:n ja omakotiyhdistyksen kanssa.

Kasvatetaan yhdessä -teemailloissa, joita nuorisopalvelut on järjestänyt erityisesti huoltajille 1–2 kertaa vuodessa, on käsitelty ajankohtaisia lasten ja nuorten asioita. Tilaisuudet ovat olleet suosittuja. Paikalla on ollut keskimäärin 80 osallistujaa.

Osallisuutta on tuettu tarjoamalla kaupungin tiloja maksutta yhdistyksille ja vapaaehtoisverkostoille. Lisäksi kaupunki on myöntänyt yhdistyksille:

- vuosina 2021–2022 kolmen hyvinkääläisen sote-yhdistyksen avustuksiin yhteensä 184 000 euroa
- vuosina 2023–2024 hyvinvointipalveluiden kohde- ja kumppanuusavustuksiin yhteensä lähes 340 000 euroa.

Arviointi:

Tavoitteet ja käytännön toimet ovat edistäneet Pelikirjan linjauksia osallisuudesta ja yhteisöllisyydestä.

Kärkihankkeelle ”Kuntalaisten osallisuus, yhteisöllisyys ja hyvinvointi” asetettiin valtuustokaudella neljä valtuustotason tavoitetta, joista lasten ja nuorten osallisuuteen liittyviä tavoitteita oli vain yksi – osallistuva budjetointi. Siinä osa määrärahoista ohjattiin kouluille ja oppilaat pääsivät vaikuttamaan niiden käyttöön. Muut nuorten osallistumista tukevat toimet toteutettiin lähinnä opetuslautakunnan tavoitteiden kautta.

Valtuustokauden aikana kuntalaisten osallistamis- ja vaikutusmahdollisuuksia on vahvistettu. Käytössä on ollut erilaisia toimintatapoja, joilla hyvinkääläiset ovat voineet vaikuttaa kaupungin toimintaan ja päätöksentekoon ja joissa on kuultu kuntalaisten näkemyksiä eri aihepiireistä. Tarkastuslautakunta näkee tällaiset tilaisuudet erittäin kannatettavina, sillä ne voivat lisätä hyvinkääläisten kiinnostusta kotikaupunkinsa kehittämiseen.

Tarkastuslautakunta näkemyksen mukaan osallistuva budjetointi on lisännyt kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksia ja toteuttanut Pelikirjan demokratiaa ja osallisuutta korostavaa tukipilaria. Toimintamallin kautta on vuosittain toteutettu useita pienimuotoisia viihtyisyyttä ja hyvinvointia parantavia kohteita. Säästösyistä osallistuvan budjetoinnin toteuttamisesta tässä muodossa on luovuttu vuodesta 2025 eteenpäin.

Kaupunki on Pelikirjan linjausten mukaisesti tukenut ikäihmisten osallistumista harrastus- ja yhdistystoimintaan esimerkiksi tarjoamalla yhdistyksille kokoontumistiloja ja myöntämällä niiden toimintaan rahallista avustusta. Lisäksi kaupunki on Pelikirjan mukaisesti edistänyt ikääntyneiden liikuntamahdollisuuksia ja toimintakykyä esimerkiksi järjestämällä liikunnanohjausta.

Pelikirjan 2.0 kärkihankkeet

Meidän Hyvinkää

Kärkihankkeen tavoitteena on kuntalaisten yhteisöllisyyden edistäminen. Vuosina 2023–2024 kärkihankkeelle asetetut kaksi (2) valtuustotason sitovaa tavoitetta toteutuivat. Hallitustason tavoitteita ei ollut.

Valtuustotason tavoitteiden ohella kärkihankkeella on ollut seitsemän päätavoitetta. Niistä johdettiin vuonna 2023 yhteensä 20 toimenpidettä ja vuonna 2024 yhteensä 42 toimenpidettä – kaikki toteutuivat suunnitellusti.

Pelikirjassa 2.0 todetaan puheena olevan kärkihankkeen kohdalla: **”Toivotamme uudet Hyvinkäälle muuttaneet asukkaat lämpimästi tervetulleiksi.”** Uusia asukkaita ja toimijoita on toivotettu tervetulleeksi mm. seuraavin toimenpitein:

- lähetetty tervetulokirjeet Hyvinkäälle muuttaneille
- järjestetty uusien hyvinkääläisten ilta museokeskus Taikassa
- tarjottu tervetulokonsertti Hyvinkääsalissa
- jaettu vastasyntyneille hyvinkääläisille Hyvinkää-bodeja yhteistyössä neuvolan ja Museokeskus Taikan kanssa
- luotu uusi www-sivu ”Tervetuloa Hyvinkäälle”, jonne on koottu tietoa Hyvinkäältä. Sivuilta löytyy myös Kaupunki tutuksi -esite digitaalisessa muodossa.
- lähetetty kaikkiin vieraskielisiin lapsiperheisiin esite matalan kynnyksen neuvontapalvelu Mosaiikin palveluista
- perustettu Hyvinkään romanityöryhmä ja toiminta käynnistynyt vuonna 2024.

Kärkihankkeen kohteena ovat myös **oppilas- ja opiskelijakuntien ja nuorisovaltuuston yhteistyön tiivistäminen sekä asukas- ja kyläyhdistysten ja vanhus- ja vammaisneuvoston toiminnan aktivoiminen.** Tähän liittyen on toteutettu mm. seuraavia toimenpiteitä:

- Hyria koulutus Oy:n edustus on saatu mukaan oppilaskuntayhteistyöhön
- uutena yhteistyömuotona käynnistyi säännöllisesti pidettävä kokous, johon kutsuttiin oppilaskuntien puheenjohtajat ja nuorisovaltuuston puheenjohtajisto
- järjestettiin vuonna 2023 oppilaskuntaseminaari, johon kutsuttiin kaikki oppilaskunnat kokonaisuudessaan yhdessä nuorisovaltuuston kanssa
- kylien yhteisöllisyyden edistämiseksi on jaettu talkoorahaa
- vanhusneuvoston viestintästrategian laadinta
- vanhustenviikolla toteutettu vuosina 2023 ja 2024 erilaisia tapahtumia.

Lisäksi kärkihankkeen linjauksena on **digisyrjäytymisen ehkäiseminen edistämällä kuntalaisten digitaalisten taitojen kehittymistä.** Tämän toteuttamiseksi on tehty mm. seuraavia toimenpiteitä:

- digitukiverkosto on kokoontunut säännöllisesti
- Digitukea Hyvinkäällä -nettisivustolle on koottu hyödyllisiä digivinkkejä ja -linkkejä
- on järjestetty Turvallinen digi -kurssi ja Opettele digitaidot -tapahtuma
- kirjastolla on vuonna 2024 järjestetty 10 digiopastustapahtumaa sekä digitalkkari on ollut tavattavissa kirjastolla tiettyinä aikoina.

Kärkihankkeen linjauksena on myös **heikommassa asemassa oleviin kuntalaisiin panostaminen ja yhteistyön kehittäminen kaikkien yhteisöllisyyttä edustavien tahojen kanssa**. Näitä edistäviä toimia ovat olleet mm:

- järjestetty Turvallisuutta läpi elämän -sarja, jonka tiimoilta on toteutettu tapahtumia ja tilaisuuksia lapsille, nuorille, aikuisille ja ikäihmisille
- hankittu yhteisöllistä ja liikkumista tukevia välitunti- ja liikuntavälineitä peruskouluihin ja lukioon
- myönnetty vuosittain avustuksia ja tiloja paikallisyhdistyksille ja -seuroille. Vuonna 2023 myönnettiin hyvinvointipalveluiden kohde- ja kumppanuusavustuksia yhteensä 236 533 euroa ja vuonna 2024 yhteensä 100 000 euroa.
- Onnensillalle hankittu uudet tilat Villatehtaan kiinteistöstä 6/2024 alkaen
- alueellisen ruoka-apuhankkeen koordinaattori aloittanut tammikuussa 2024.

Arviointi:

Kärkihankkeen toteutus on ollut aktiivista, monipuolista ja suunnitelmallista. Kaikki nimetyt toimenpiteet ovat toteutuneet ja ne ovat tukeneet Pelikirjan 2.0 linjauksia johdonmukaisesti. Hankkeessa on huomioitu myös Turvallisuus -tukipilarin linjaukset syrjäytymisvaarassa olevien hyvinvoinnin tukemiseksi.

Monimuotoinen asuminen ja elinvoimaiset kylät

Kärkihankkeen tavoitteena on tarjota monipuolisia mahdollisuuksia asumiselle. Vuosina 2023–2024 hankkeelle asetettiin viisi (5) valtuustotasolla sitovaa tavoitetta, joista yksikään ei toteutunut. Kolmesta (3) hallitustasoisesta tavoitteesta kaksi (2) saavutettiin.

Hangonsillan vanhalle ratapihalle on tavoitteena rakentaa koteja noin 2 000 asukkaalle sekä kehittää Sveitsin aluetta uudeksi asuinalueeksi. Molemmat hankkeet ovat viivästyneet. Syinä ovat valtakunnallinen rakennusalan laskusuhdanne ja vähentynyt asuntokysyntä.

Valmistelua on kuitenkin jatkettu: valtuusto hyväksyi Hangonsilta 1b:n asemakaavan helmikuussa 2023 ja Hangonsilta 2b:n kaavan kesäkuussa 2024. Jälkimmäinen mahdollistaa uuden peruskoulun, päiväkodin ja kaksitasoisen pysäköintilaitoksen rakentamisen. Alustavien suunnitelmien mukaan pysäköintilaitos voisi lisätä alueen autopaikkojen määrää noin sadalla verrattuna nykyiseen maanvaraiseen ratkaisuun.

Metsäkaltevan alueen kehittäminen on osa kärkihanketta. Alueella on jo valmiina kunnallistekniikka ja sinne valmistui uusi kerrostalo vuonna 2023. Keväällä 2023 tarjottiin 32 uutta omakotitonttia, mutta vuonna 2024 uusia tontteja ei asetettu erikseen haettaviksi – tarjolla ovat aiemmin myymättä jääneet tontit.

Metsäkaltevan asukkaat ovat pitkään kaivanneet päivittäistavarakauppaa. Nyt asia on edennyt: 17.3.2025 kaupunginhallitus päätti asemakaavamuutoksen laatimisesta Hakakallioon, joka mahdollistaa kaupalle sopivan tontin. Kesko Oyj on tehnyt tontille suunnitteluvarauksen.

Arviointi:

Kärkihankkeen talousarviotavoitteet eivät ole toteutuneet asuntorakentamisen osalta, mutta syyt eivät riipu kaupungista. Hangonsilta hyväksytty asemakaava Hangonsilta 1b ohjaa tulevien vuosikymmenten rakentamista.

Kaavoituksen eteneminen Hangonsillassa ja palveluiden kehittäminen Metsäkalte-
vassa tukevat alueiden tulevaa vetovoimaa. Metsäkaltevaan kauan kaivatun
päivittäistavarakaupan eteneminen on positiivinen asia.

Aktiivinen elämyskaupunki (Aktiivinen tapahtumakaupunki)

Ensimmäisellä Pelikirjakaudella kärkihankkeen nimi oli ”Aktiivinen tapahtumakaupunki”. Alkuperäisessä painotuksessa keskityttiin tapahtumatuotannon kehittämiseen ja kaupungin tunnettuuden vahvistamiseen tapahtumakaupunkina. Uudessa muodossa painopiste laajeni kattamaan myös luontoelämykset, taiteen tukemisen ja matkailun edistämisen.

Aktiivinen tapahtumakaupunki -kärkihankkeelle oli vuosina 2021–2022 asetettu yhteensä kaksi (2) valtuustotason tavoitetta, jotka molemmat saavutettiin.

- Valtakunnallisen tason viihdetapahtuma onnistuttiin järjestämään, tosin koronatilanteen sallimissa rajoissa.
- Tapahtumien kehittämisessä otettiin tavoitteen mukaisesti huomioon hyvinkääläisten yhdistysten, yritysten ja muiden yhteisöjen mahdollisuudet osallistua tapahtumien suunnitteluun ja toteutukseen.

Hallitustasolle ei vuosille 2021–2022 asetettu kyseiselle kärkihankkeelle tavoitteita.

Aktiivinen elämyskaupunki -kärkihankkeen alla on vuosina 2023–2024 ollut yhteensä kolme (3) valtuustotason tavoitetta, jotka kaikki toteutuivat.

- Usmin yleissuunnitelma laadittiin vuoden 2023 aikana.
- Tapahtumien sopimuskumppaneille toteutettiin vuonna 2023 kysely, jonka perusteella heiltä saatu palaute yhteistyöstä oli erinomaista.
- Hyvinkään matkailun toimintamalli hyväksyttiin tavoitteen mukaisessa ajassa (19.12.2024 kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnassa sekä 20.1.2025 kaupunginhallituksessa).

Hallitustasolle vuosille 2023–2024 oli asetettu yhteensä kaksi (2) tavoitetta, jotka molemmat saavutettiin.

- Matkailun nykytilanteen kartoitus tehtiin vuonna 2023.
- Hyvinkääsalin tapahtumien ja kävijöiden määrät vuonna 2024 olivat tavoitteeksi asetettua suuremmat.

Tapahtumien järjestäminen

Tarkastuslautakunnalla oli erityisenä arvioinnin kohteena Pelikirjan mukainen tapahtumatuotanto.

Hyvinkäällä on valtuustokauden aikana järjestetty useita suurtapahtumia:

- Rockfest vuosina 2022 ja 2023
 - 2022: noin 60 000 kävijää
 - 2023: noin 50 000 kävijää
- Red Carpet Festari vuosina 2021–2024
 - 2021: noin 5 400 kävijää (koronarajoitusten vuoksi järjestetty pienempimuotoisena, ei konsertteja)
 - 2022: noin 12 500 kävijää
 - 2023: noin 12 500 kävijää
 - 2024: noin 14 700 kävijää

(on huomioitava, että sama kävijä on laskettu useaan kertaan, mikäli on käynyt sekä elokuvissa että konserteissa ja muissa oheistapahtumissa)
- Hypecon vuosina 2021–2024 (vuonna 2021 kaksipäiväisenä verkossa koronarajoitusten vuoksi)
 - 2022: noin 7 000 kävijää
 - 2023: noin 8 500 kävijää
 - 2024: noin 8 700 kävijää
- Steelfest vuosina 2022–2024
 - 2022: 6 596 kävijää
 - 2023: 5 468 kävijää
 - 2024: 6 642 kävijää
- Maxpo (Suomen suurin maanrakennus- ja ympäristöhoitokoneiden erikoisnäyttely, järjestetään joka toinen vuosi)
 - 2022: noin 10 000 kävijää (siirtyi vuodelta 2021 koronarajoitusten vuoksi)
 - 2023: noin 12 800 kävijää.

Kaupunki järjestää itse vuosittain maksuttomia suurtapahtumia, kuten Hyvinkään Vappu, Yhden Päivän juttu, Taikametsä-tapahtuma ja Hyvinkään joulunavaus.

Valtuustokauden aikana on Hyvinkäällä ollut vuosittain myös useita SM-tason liikunnallisia tapahtumia. Lisäksi on ollut monia pienempiä tapahtumia, joista osa on jo vakiintuneita, esimerkiksi Kaukas EloFolk, Rautatiemuseopäivä, EloVilla, Hyvinkään Katukoris, Toriterassin tapahtumat ja Hyvinkään Orkesterin konsertit.

Hyvinkään kaupunki tukee tapahtumia monipuolisesti: tiloilla, tekniikalla, neuvonnalla, liikennejärjestelyjen suunnittelulla, taloudellisin avustuksin ja lippuostoilla. Se myös ohjaa järjestäjiä käyttämään paikallisia seuroja ja yhdistyksiä varainhankintatehtävissä.

Vuonna 2023 toteutettu kävijätutkimus neljässä suuressa tapahtumassa osoitti, että **tapahtumakävijät käyttivät Hyvinkäällä rahaa yhteensä noin 11,3 miljoonaa euroa, josta 8,7 miljoonaa tuli ulkopaikkakuntalaisilta**. Tapahtuma-alueen ulkopuolella muualta saapuneet käyttivät rahaa noin 2,5 miljoonaa euroa. Tapahtumapaikkoihin oltiin pääosin tyytyväisiä: Steelfestissä Villatehtaan alue sai 84 %:lta parhaan arvosanan ja Rockfestissä lentokenttäalue sai 74 %:lta parhaan arvosanan.

Suurtapahtumien myötä Hyvinkää on saanut paljon medianäkyvyyttä. Esimerkiksi huhti-elokuussa 2023 Rockfest mainittiin vähintään 286 kertaa verkkomediassa. Mainintojen määrä oli samalla tasolla Pori Jazzin ja Tuska Festivalin kanssa.

Tarkastuslautakunnan arvioinnin yhteydessä havaittiin Red Carpet Film Festival Oy:n (RCFF Elokuva festivaali Oy) ja Hyvinkään kaupungin välisen yhteistyösopimuksen valvonnassa vajeita. Lisäksi tarkastuslautakunta piti tärkeänä huomion kiinnittämistä sopimusehtoihin. Asian jatkokäsittely siirrettiin kaupungin sisäiselle tarkastajalle.

Muut kärkihanketoimet

Toimintamalli taiteen ammattilaisten työskentelyn tukemisesta ei valmistunut tavoitteen mukaisesti vuoden 2024 aikana. Vuonna 2025 jatketaan selvitystä työskentelyedellytysten tukemiseksi tilaratkaisuilla.

Kärkihankkeen yhtenä päämääränä on Usmin alueen kehittäminen entistä monipuolisemmaksi ulkoilu- ja vapaa-ajanviettokohteeksi. Kytäjä-Usmin alueen kehittämisvisio laadittiin osallistavassa prosessissa vuonna 2023. Vuonna 2024 aluetta kehitettiin mm. Usmin uimarannan parkkialueen laajennuksella ja nykyisten ulkoilureittien opastuksen päivittämisellä.

Arviointi:

Hyvinkää on onnistunut vahvistamaan asemaansa tapahtumakaupunkina. Suurtapahtumat ovat lisänneet tunnettuutta, elinvoimaa ja taloudellista aktiivisuutta. Tapahtumajärjestäjien kokemus Hyvinkäästä on ollut myönteinen, ja kaupungin ”yhden luukun” malli on saanut kiitosta.

Rockfestin siirtyminen Turkuun korostaa tarvetta houkutella uusi vetovoimainen tapahtuma. Hyvinkää Areenan valmistuminen ja olemassa olevat tilat, kuten lentokenttä, tarjoavat tähän hyvät edellytykset.

Villatehtaan alue on osoittautunut toimivaksi tapahtumapaikaksi. Jatkossa kaupungin ja Villatehdas Oy:n yhteistyö sekä yhteinen näkemys tapahtumien tavoitteista ovat ratkaisevia.

Hyvinkään hotellikapasiteetti ei täysin vastaa suurten tapahtumien tarpeita, mikä on merkittävä haaste ja saattaa pitkällä aikavälillä olla oleellinen riski tavoitteen saavuttamiseen.

Kaiken kaikkiaan Pelikirjan tavoitteita on edistetty johdonmukaisesti niin tapahtumatuotannon, matkailun kuin luontokohteiden osalta. Vaikka kaikki toimenpiteet eivät ole toteutuneet aikataulussa, suunta on selvästi strategian mukainen.

Suositus:

Tarkastuslautakunta suosittelee sisäisen tarkastuksen tekemistä RCCF Elokuva festivaali Oy:n ja Hyvinkään kaupungin välisen yhteistyösopimuksen sopimushallinnasta ja -valvonnasta.

Mikäli kaupunki jatkossa tekee vastaavatyypistä markkinointiyhteistyötä tapahtumakumppanuuden osalta jonkun tahon kanssa, on huolehdittava, että sopimusehdot ovat riittävän tarkasti määritelty ja että niiden toteutumista seurataan systemaattisesti.

Laadukas koulutuspolku

Kärkihankeen päämäärän mukaan **laadukas varhaiskasvatus ja koulutus ovat Hyvinkään vetovoimatekijöitä**. Kärkihankkeelle on vuosina 2023–2024 asetettu neljä (4) valtuustoon nähden sitovaa tavoitetta, joista yksi (1) toteutui:

- Laaja laatuksely varhaiskasvatuksessa jäi vuonna 2023 toteuttamatta.
- Keskimääräiset luokkakoot eivät jokaisella perusopetuksen luokka-asteella toteutuneet tavoitteen mukaisina vuosina 2023 ja 2024.

Hallitukseen nähden sitovia tavoitteita oli nimetty yksi (1), joka ei toteutunut:

- Tehtäviinsä kelpoisten osuus saavutettiin perusopetuksessa, mutta ei varhaiskasvatuksessa.

Lautakuntatasoisia tavoitteita kärkihankkeelle oli asetettu useita: opetuslautakuntaan nähden sitovia tavoitteita oli vuosina 2023–2024 asetettu yhteensä 11. Näistä suurin osa kohdistui koulutoimintaan.

Varhaiskasvatuksen ja koulutuksen laatua on mitattu mm. kelpoisen henkilökunnan osuudella. Varhaiskasvatuksessa tavoiteltu osuus ei ole toteutunut. Sen sijaan perusopetuksessa se on saavutettu. Perusopetuksessa laadun mittarina on ollut myös opetusryhmien koot, jotka 1. ja 2. luokilla ovat toteutuneet. Sen sijaan ylemmillä luokilla opetusryhmien koot ovat olleet tavoitetasoa suuremmat.

Varhaiskasvatuksen vuonna 2024 toteuttamien kyselyjen tulosten perusteella vastanneista huoltajista 94 % antoi lapsensa varhaiskasvatuksesta arvion erittäin hyvä tai hyvä. Myös avoimen varhaiskasvatuksen kyselyyn vastanneet olivat erittäin tyytyväisiä toimintaan.

Hyvinkään Opiston tarjoamien kurssien laatua on kehitetty opintopistekurssitoiminnalla. Sitä pilotoitiin vuonna 2023 ja opintopistekursseja lisättiin vuonna 2024.

Sekä perusopetuksessa että lukiossa on edistetty yhteisöllisyyttä järjestämällä ryhmäytystapah-
tumia ja yhteisöllisiä tapahtumia. Lukiossa toteutettujen hyvinvointikyselyiden tulosten
perusteella kiusaamiskokemusten määrä somessa ja koulussa ovatkin vähentyneet.

Arviointi:

Laadukas koulutuspolku -kärkihankkeelle asetetuista valtuusto- ja hallitustason
tavoitteista toteutui vain yksi viidestä. Tämä taso ei ole riittävä kärkihankkeelle.
Laadukas koulutuspolku on kärkihankkeista uusimpia ja hakee vielä selvästi
muotoaan.

Suositus:

Kärkihankkeen vetovoimatekijät on välttämätöntä määritellä, jotta niitä voidaan
suunnitelmallisesti edistää.

Tavoitteita asetettaessa tulisi tunnistaa paremmin kärkihankkeen päämäärä. Tällä
hetkellä tavoitteet ovat pistemäisiä, eivätkä ne täysin edistä kärkihankkeen
pyrkimystä lasten kanssa toimivan yhteisön kokonaisvaltaiseen kehittämiseen.

Business Hyvinkää

Pelikirjan 2.0 linjauksen mukaan kyseisen kärkihankkeen päämääränä on tiiviin yhteistyön tekeminen yritysten kanssa. Kärkihankkeelle on vuosina 2023–2024 asetettu yksi (1) valtuustoon nähden sitova tavoite, joka toteutui. Hallitukseen nähden sitovia tavoitteita on ollut neljä (4), joista kolme (3) saavutettiin.

Kärkihankkeen yhtenä linjauksena on **kehittää yhden luukun periaatteella toimivia yrityspalveluja**. TE-24 uudistuksen myötä perustettiin Palvelutori, jossa on yrityspalvelujen lisäksi toimijat työllisyyspalveluista, Kelasta, Hyria koulutus Oy:stä ja kotouttamispalveluista. Tämä luo mahdollisuuden Pelikirjan mukaiselle työllisyydenhoidon palveluiden entistä tehokkaammalle ja vaikuttavammalle toiminnalle. Myös yhden luukun periaatteella toimivat yrityspalvelut siirtyivät palvelutorikokonaisuuteen.

Kärkihankkeen linjauksena on lisäksi **nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseen panostaminen**. Tähän liittyvä tavoite jäi vuonna 2024 saavuttamatta. Nuoriso- ja pitkäaikaisyöttömien määrät olivat suuremmat kuin vuonna 2023. Tähän heijastuu valtakunnallinen heikentynyt työllisyystilanne.

Arviointi:

Business Hyvinkää -kärkihankkeelle asetetut tavoitteet ovat edistäneet Pelikirjan mukaisia linjauksia. Tavoitteiden toteuttamisella ja muulla toiminnalla on onnistuttu realisoimaan hyvin useita Pelikirjan kärjen ”Yhteisapelillä yritysten kanssa” mukaisia toimintoja. Esimerkiksi monipuolisesta ja houkuttelevasta yritystonttitarjonnasta on vuonna 2023 huolehdittu hankkimalla 170 hehtaaria maata elinkeino- ja yritystoiminnan tarpeisiin.

Suositus:

Työttömyyden vähentämisen tavoitteet tulisi kytkeä mieluummin tehtyihin toimenpiteisiin kuin työttömien määrään, joka on riippuvainen valtakunnallisesta suhdannetilanteesta.

Tukipilarit

Demokratia ja osallisuus

Demokratia ja osallisuus -tukipilarin päämäärät ovat olleet yhteneväisiä ensimmäisen Pelikirjan kärkihankkeen ”Kuntalaisten osallisuus, yhteisöllisyys ja hyvinvointi” kanssa. Molemmissa on ollut tavoitteena edistää kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia ja luoda uusia toimintatapoja niiden parantamiseksi. Pelikirjan päivityksen yhteydessä edellä mainittu kärkihanke poistettiin.

Tukipilarille on valtuustokaudella asetettu yhteensä kaksi (2) valtuustotason tavoitetta, jotka molemmat ovat toteutuneet:

- Osallistuva budjetointi toteutettiin vuonna 2023 .
- Kaupunginvaltuusto hyväksyi 11.12.2023 hallintosäännön uudistuksen.

Hallitustasolle on asetettu vain yksi (1) tavoite, joka koski sähköisten kokous- ja päätöksentekomenettelyiden ottamista käyttöön. Vuonna 2023 se jäi saavuttamatta, mutta on kuitenkin myöhemmin toteutunut.

Tarkastuslautakunta on arvioinut osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien toteutumista Kuntalaisten osallisuus, yhteisöllisyys ja hyvinvointi -kärkihankkeen kohdalla sivulla 40.

Arviointi:

Tarkastuslautakunnassa heräsi kysymys, ovatko osallistuvan budjetoinnin toteuttaminen ja hallintosäännön päivittäminen tarpeeksi kunnianhimoisia strategisen tason tavoitteita kunnallisen demokratian ja osallisuuden edistämiseksi.

Suositus:

Hyvinkään matala äänestysprosentti ja sen huono kehitys tulisi nostaa erityishuomioon tukipilaritavoitteissa.

Talous

Valtuustokaudella 2021–2024 on asetettu yhteensä kolme (3) valtuustoon nähden sitovaa taloutta koskevaa tavoitetta, joista kaksi (2) on toteutunut:

- Kestävän talouden ohjelman vuotta 2022 koskevista toimenpiteistä muutamat jäivät toteutumatta.

Hallitustason tavoitteita on ollut kaksi (2), jotka eivät toteutuneet. Kyseiset tavoitteet oli asetettu muiden toiminnallisten tavoitteiden alle:

- Palveluperusteista johtamismallia ei onnistuttu ottamaan toiminnan ja talouden suunnittelussa täysipainoisesti käyttöön.
- Talouspalveluiden keskitetty organisointimalli ei kaikilta osin toteutunut vuonna 2021, vaan kehitystyö jatkui vuosina 2022–2023.

Strategisena päämääränä Pelikirjassa on, että kaupungin menot eivät ylitä tuloja ja talous on tasapainossa. Lisäksi tavoitteena on lainamäärän pysyminen kohtuullisena kaupungin tulorahoitukseen nähden.

Talous on ollut tasapainossa koko valtuustokauden ajan. Vuosina 2021–2024 tulos on ollut positiivinen. Vuosikate on riittänyt sekä nettoinvestointeihin että lainojen lyhennyksiin vuotta 2024 lukuun ottamatta. Vuonna 2024 vuosikate ja tulos muodostuivat heikommaksi kuin muina valtuustokauden vuosina, mutta olivat kuitenkin positiivisia. Lainakanta on pienentynyt koko valtuustokauden ajan. Hyvinkään lainamäärä oli vuoden 2024 lopussa 1 856 euroa/asukas. Tilinpäätöksen 2024 ennakkotietojen mukaan kuntien lainakanta oli keskimäärin 3 491 euroa/asukas.

Valtuustokaudella toteutettiin talouden tasapainottamiseksi vuonna 2020 alkanutta Kestävän talouden ohjelmaa, joka sisälsi yhteensä noin 14 miljoonan euron edestä kaupungin taloutta kohentavia toimenpiteitä. Vuosi 2024 oli viimeinen ohjelman toimeenpanovuosi. Taloutta parantavia toimia toteutui vuosina 2020–2024 yhteensä 12,9 miljoonalla eurolla.

Arviointi:

Talous -tukipilarille asetetuista tavoitteista vain osa on johdettu Pelikirjan päämääristä. Kuitenkin kaupungin taloutta on johdettu hyvin ja ammattitaitoisesti.

Lainakanta on Pelikirjan linjausten mukaisesti pysynyt kohtuullisena. Asukaskohtainen lainamäärä oli valtuustokauden lopussa vuonna 2024 merkittävästi pienempi kuin Manner-Suomen kunnissa keskimäärin. Hyvinkään lainakanta oli myös oleellisesti alhaisempi kuin Keski-Uudenmaan saman kokoluokan kunnissa. Hyvinkään lainamäärä tulee kuitenkin kasvamaan, koska tulevana vuosina toteutetaan isoja investointihankkeita.

Digitalisaatio (Sähköiset palvelut)

Digitalisaatio -tukipilarille, ensimmäisessä Pelikirjassa Sähköiset palvelut -tukipilari, on valtuustokaudella asetettu yhteensä kaksi (2) valtuustotason tavoitetta. Niistä yksi (1) on toteutunut. Digitiekarttaa ei saatu hyväksyttyä aivan tavoitteen mukaisessa aikataulussa vuoden 2023 loppuun mennessä. Kaupunginhallitus hyväksyi sen 12.2.2024. Digitiekartta ohjaa keskitetysti koko kaupungin digitalisaation edistämistä.

Hallitustason tavoitteita on ollut yhteensä kuusi (6), joista neljä (4) on saavutettu.

Perustietotekniikka- ja tietoliikennepalveluiden uudistushanke toteutettiin vuosina 2021–2022. ICT-palvelut siirtyivät Telian tuotettaviksi. Tietotekniikkapalvelut aiemmin tuottanut KUUMA-ICT myytiin osakekaupalla Telia Finland Oy:lle vuonna 2021.

Vuoden 2025 alusta kaupunki otti käyttöön S365 Talouden järjestelmäkokonaisuuden. Järjestelmä mahdollistaa uusimman teknologian hyödyntämisen. Tämä tehostaa taloushallintoon liittyviä rutiiniprosesseja.

Kuntalaisten palveluihin liittyvien toimintojen digitalisaatiota on edistetty valtuustokauden aikana monin tavoin, joista esimerkkeinä:

- eri avustusten, apurahojen ja stipendien hakulomakkeet on sähköistetty
- Suomi.fi-tunnistuspalvelu on otettu käyttöön
- varhaiskasvatuksessa on otettu käyttöön asiakastietojärjestelmä, jonka avulla saadaan mm. sähköiset palvelut huoltajille ja sähköiset sijoitus- ja asiakasmaksupäätökset
- Museokeskus Taika on julkaissut teoksiaan kaikille avoimessa ja maksuttomassa verkkopalvelu Taide.Art:ssa.

Hyvinkään sähköisen asioinnin sivuille (www.ehyvinkaa.fi) on koottu kaupungin sähköiset palvelut, kuten mm. palautteiden, vikailmoitusten ja kehitysideoiden jättäminen. Lisäksi kyseiseltä sivulta löytyy linkkejä palvelualueiden tulostettaviin lomakkeisiin.

Arviointi:

Sähköisten palveluiden kehittäminen on ollut suunnitelmallista. On kyetty kehittämään ja laajentamaan sähköisen asioinnin palveluita, vaikkakaan ei aina tavoitteiden mukaisessa aikataulussa. Sähköisten palvelujen käyttöönotto on näkynyt monin tavoin myös kuntalaisiin päin.

On silti syytä huomata Pelikirjan tukipilarin ydinajatus: ”Uudistumme ja haemme aktiivisesti uuden teknologian tarjoamia mahdollisuuksia toiminnan kehittämisen tueksi”. Tämän henki ja rohkea ote eivät näy riittävästi tavoitteissa ja organisaation toiminnassa.

Yksi keskeinen kaupungin sähköinen palvelu on kaupungin kotisivut, jotka ovat kuntalaiselle ensisijainen tapa lähestyä kaupunkiorganisaatiota. Lautakunta haluaa nostaa esiin, että kotisivujen kehittämisen yhteydessä tulee kiinnittää erityistä huomiota niiden käyttäjäystävällisyyteen.

Henkilöstö

Henkilöstö -tukipilarille on valtuustokauden aikana asetettu yhteensä 12 hallitustason tavoitetta, joista kolme (3) on toteutunut. Valtuustoon nähden sitovia tavoitteita ei ole ollut.

Henkilökohtaisen palkitsemisen mallin luominen Hyvinkään kaupungille ja henkilöstöohjelman jalkauttaminen koko organisaatioon olivat tavoitteena vuodelle 2022, jotka eivät tuolloin toteutuneet. Harkinnanvarainen kertapalkitseminen otettiin käyttöön vuoden 2024 alusta. Kaupunginhallitus hyväksyi Henkilöstöohjelman 12.2.2024. Ohjelman laatiminen oli useana vuonna tavoitteena jo vuodesta 2017 alkaen.

Liideri-valmennusohjelmaa esimiehille ei käynnistetty vuonna 2024, kuten oli tavoitteena. Kyseisestä valmennuksesta luovuttiin, koska tiedossa oli vuonna 2025 toteutettava säästöohjelma. Vuonna 2024 kuitenkin otettiin käyttöön johtamisosaamista arvioiva 360-arviointityökalu.

Arviointi:

Henkilöstö -tukupilarille asetetuista tavoitteista suurin osa on jäänyt toteutumatta tai on toteutunut viiveellä.

Tavoitteet eivät ole riittävällä tavalla edistäneet Pelikirjassa määriteltyjä päämääriä. Tavoitteilla ei ole mitattu esimerkiksi työhyvinvoinnin kehittymistä, Hyvinkään kaupungin houkuttelevuutta työnantajana eikä henkilöstön osaamisen kehittämistä. Sen sijaan johtamiseen ja esimiestyön kehittämiseen kohdistuvia tavoitteita on ollut.

Suositus:

Henkilöstö on organisaation tärkein voimavara, minkä vuoksi on kiinnitettävä erityistä huomiota Henkilöstö -tukupilarin tavoitteiden toteutumiseen. Tavoitteiden toteuma (3/12) ei ole riittävä.

Kestävä kehitys

Kestävä kehitys -tukupilarille on valtuustokauden aikana asetettu yksi (1) valtuustoon nähden sitova tavoite, joka on toteutunut. Kaupunginhallitus hyväksyi 20.6.2022 Hyvinkään ympäristöohjelman vuosille 2023–2027.

Hallitustason tavoitteita on ollut yksi (1), joka ei toteutunut suunnitellun aikataulun mukaisesti. Hyvinkään ilmastomuutoksen sopeutumis suunnitelma ei valmistunut vuoden 2024 loppuun mennessä. Kaupunginhallitus hyväksyi suunnitelman 7.4.2025.

Valtuustokauden aikana on toteutettu tavoitteiden ulkopuolelta useita kestävän kehityksen toimenpiteitä ja niiden edistymisen seurantaan tarkoitettuja työkaluja, joita ovat olleet esimerkiksi:

- Ympäristötoimenpiteiden seurantapalvelu, Ympäristövahti, on otettu käyttöön marraskuussa 2023. Sen avulla kaupungin johto ja kuntalaiset voivat seurata Hyvinkään kestävän kehityksen toimien, pohjaveden suojelusuunnitelmien, hulevesiohjelman, energiatehokkuustoimien sekä ympäristöohjelman toimenpiteiden edistymistä. Ympäristövahdin verkkosivuilla on ollut keskimäärin noin 1 000 kävijää kuukaudessa.
- Kaupungin kotisivuilla avattiin vuonna 2023 uudet Hyvinkään ympäristöfoorumin sivut, joiden kautta pääse helposti tutustumaan paikalliseen energianeuvontapalveluun.
- Kuntalaisia on aktivoitu osallistumaan kotiseutunsa siivoamiseen Yle:n Miljoona roskapussia-kampanjan puitteissa. Mukaan on saatu kouluja, urheiluseuroja ja yhdistyksiä. Vuonna 2023 myös Rockfest-vieraat haastettiin mukaan siivoustalkoisiin. Kampanja onnistuikin vuonna 2023 Hyvinkäällä erittäin hyvin: hyvinkääläiset keräsivät roskia kaikista kunnista viidenneksi eniten.
- Vuonna 2024 tehtiin selvitys aurinkoenergian tuotantoon soveltuvista alueista Hyvinkäällä. Kaupunginhallitus merkitsi selvityksen tiedoksi kokouksessaan 25.11.2024.

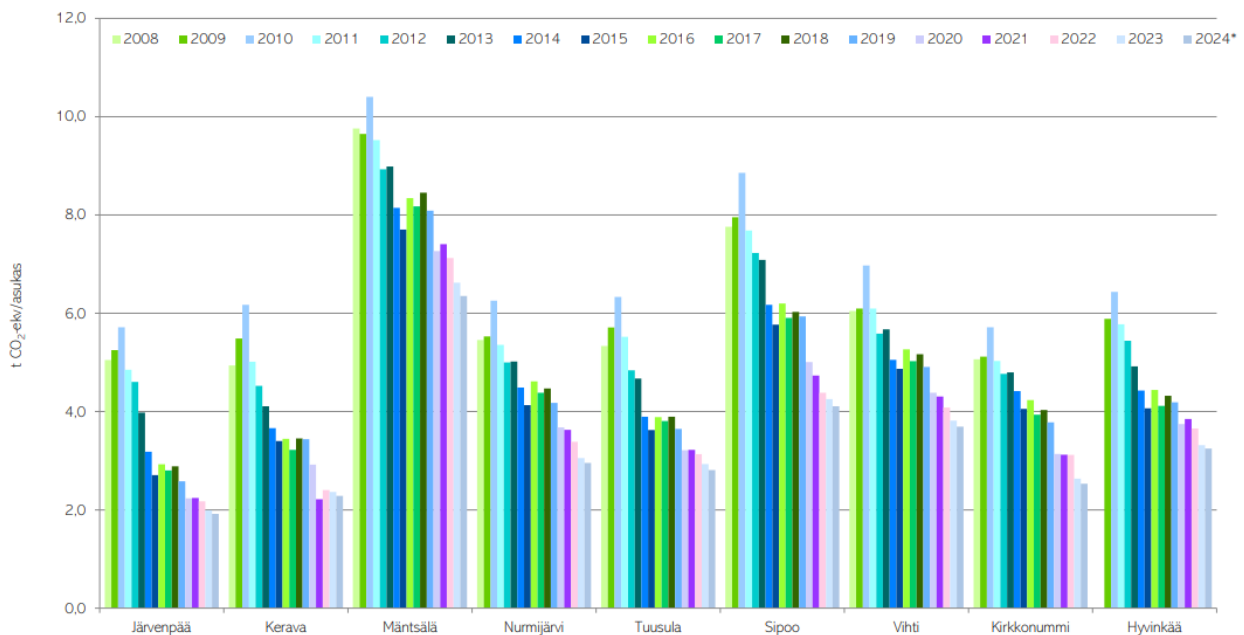
Työ- ja elinkeinoministeriön kanssa solmitun energiatehokkuussopimuksen 2017–2025 tavoitteena on tehostaa Hyvinkään kaupungin omaa energiankäyttöä 7,5 %. Hyvinkään kaupungilla sopimuksen mukainen energian käytön tehostamistavoite on 4,2 GWh. Motivan energiatehokkuussopimuksen seurannan mukaan Hyvinkään säästötavoite saavutettiin jo vuonna 2023.

Kasvihuonekaasupäästöt ilman teollisuutta vähenivät Hyvinkäällä 9 % vuodesta 2022 vuoteen 2023. Päästöjen lasku oli samansuuruinen kuin CO₂-raportin kunnissa keskimäärin. ”Päästöt ilman teollisuutta” tarkoittaa kunnan kasvihuonekaasupäästöjä pois lukien teollisuuden sähkönkulutus ja teollisuuden ja työkoneiden polttoaineen käyttö. Se sisältää kuitenkin teollisuusrakennusten lämmityksen, teollisuuden jätevedenkäsittelyn sekä teollisuuden kaatopaikkojen päästöt.

Hyvinkään päästöt tieliikenteestä vuonna 2023 asukasta kohden laskettuna olivat noin 20 % pienemmät kuin CO₂-raportin kunnissa keskimäärin.

INKU-kuntien, joihin Hyvinkääkin kuuluu, tavoitteena on vähentää kunnan alueella syntyviä kasvihuonekaasupäästöjä 80 % vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Suomen ympäristökeskuksen tilaston mukaan kokonaispäästöt ovat vuoteen 2023 mennessä vähentyneet Hyvinkäällä 46 % ja asukaskohtaiset päästöt 48 %. Koko maan keskiarvo kokonaispäästöjen vähenemisessä oli 43 %.

INKU- kuntien vertailussa Hyvinkää oli asukaskohtaisissa kasvihuonekaasupäästöissä sijalla 17/44 ja KUUMA-kuntien vertailussa sijalla 6/9 (CO₂-raportti).

Kuva 13. KUUMA-kuntien asukaskohtaisten päästöjen (t CO₂-ekv/asukas) kehitys vuosina 2008–2024 ilman teollisuutta. Vuoden 2024 tieto on ennakkotieto. (CO₂-raportti, 2025)

Arviointi:

Vaikka valtuustotason tavoitteita on Kestävä kehitys -tukipilarille asetettu valtuustokaudella vain yksi, kuten myös hallitustason, on kaupunkikonserni edistänyt useilla toimillaan Pelikirjan linjausten mukaisesti energiankäytön vähentämistä.

Pelikirjassa asetettuun HINKU-kuntien hiilidioksidipäästöjen vähentämistavoitteeseen ei tällä hetkellä päästä, mutta Hyvinkään päästökehitys on kuitenkin ollut myönteisempää kuin koko maassa keskimäärin.

Kuntalaisten ympäristötietoisuutta on lisätty ottamalla käyttöön Ympäristövahti ja tehostamalla muutenkin kestävästä kehitystä koskevaa viestintää.

Hyvinkään ilmastomuutoksen sopeutussuunnitelman hyväksyminen tukee Pelikirjan mukaista päämäärää ilmastomuutokseen varautumisesta.

Turvallisuus

Turvallisuus -tukipilarin alle on valtuustokaudella asetettu yksi (1) valtuustoon nähden sitova tavoite, joka toteutui. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 20.12.2021 Hyvinvointi- ja turvallisuus-suunnitelman vuosille 2022–2025.

Hallitustason tavoitteita on ollut yhteensä kolme (3), joista yksi (1) saavutettiin. Kaupungin toimialojen valmiussuunnitelmat eivät valmistuneet tavoitellussa aikataulussa. Niitä ei saatu päivitettyä eikä valmiiksi koko valtuustokauden aikana. Kuitenkin vuoden 2024 aikana tekniikan ja ympäristön toimiala on laatinut toimintakortteja eri häiriötilanteisiin ja sivistystoimi on luonut kouluille kiertävän harjoituksen kouluväkivaltatilanteeseen.

Hyvinkään kaupungin ja Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen valmiussuunnitelmien yhteensovittaminen ei toteutunut tavoitteen mukaisesti. Kuitenkin vuoden 2024 aikana kriisijohtamismallia ja hälytyskäytänteitä yhtenäistettiin Keusoten kanssa. Turvallisuus- ja kriisijohtamismallien sekä valmiussuunnittelun kehittämistä on toteutettu myös kaupunkiorganisaatiossa useilla eri toimenpiteillä.

Kaupungin rakennushankkeiden turvallisuutta on myös mitattu. Asetetut mittaustasot saavutettiin vuosina 2022 ja 2024 sekä talorakentamisessa että maa- ja vesirakentamisessa.

Kaupungissa on järjestetty alueellisia esteettömyys- ja turvallisuuskävelyjä, esimerkiksi vuonna 2023 keskustassa alueella Kankurinpuisto-Ranssunkaari-Torikatu ja vuonna 2024 Villatehtaan alueella ja Onnensillan sisätiloissa. Esteettömyys- ja turvallisuuskävelyihin ovat osallistuneet myös vanhus- ja vammaisneuvostojen edustajat. Kävelyjen aikana tehdyistä havainnoista on laadittu yhteenvedot. Havaitut puutteet on ilmoitettu tahoille, jotka vastaavat niiden korjaamisesta.

Valtuustokauden aikana kaupungin palveluksessa on ollut henkilö, jonka tehtäviin on kuulunut turvallisuus- ja riskienhallinnan koordinointi. Tehtävä on kuitenkin ollut täyttämättä 5.9.2022 – 31.3.2023 ja 18.3.2025 alkaen. Uuden henkilön rekrytointi on käynnissä.

Arviointi:

Henkilöstövaihdosten vuoksi turvallisuusjohtaminen ja turvallisuusasioiden koordinointi on kärsinyt. Turvallisuustyön ja riskienhallinnan kokonaisvaltainen kehittäminen kaipaa vankempaa otetta. Eri toimialoilla ja palvelualueilla on kuitenkin toteutettu useita toimenpiteitä turvallisuuden edistämiseksi.

Suositus:

Tarkastuslautakunta kannustaa pohtimaan, miten turvallisuustyötä ja sen koordinoitua sekä riskienhallintaa aiotaan Hyvinkään kaupungilla jatkossa kehittää. Kehitettäessä kyseisiä toimintoja on syytä ottaa huomioon myös tilintarkastuksen loppuraporteissa vuodelta 2023 ja 2024 antamat suositukset riskienhallinnan edistämiseksi.

Katujen kunnossapito ja kevyen liikenteen kehittäminen

Minkä verran katujen kunnossapitoon on budjetoitu määrärahaa?

Kuinka suuri osa kunnossapidosta hoidetaan kaupungin omana työnä?

Miten katujen kunnossapidon laatua seurataan?

Mitkä ovat pitkän aikavälin suunnitelmat kevyen liikenteen kehittämiseksi?

Arviointi:

Katujen kunnossapitoon on vuosina 2021–2024 käytetty keskimäärin 2,3 milj. euroa vuosittain. Viimeisen kolmen vuoden aikana käytetty määräraha on vaihdellut hyvin vähän. Kustannuksista noin 35 % on koostunut yksityisten urakoitsijoiden töistä eli oman työn osuus on katujen kunnossapidossa ollut vallitsevana.

Hyvinkäällä lumen aurauksen aloittamisen lumimäärä on katualueilla ja kevyen liikenteen väylillä ”kuluttajaystävällinen”. Lumen auraukseen lähdetään herkemmin kuin useassa verrokkikunnassa.

Katujen ja kevyen liikenteen väylien kunnossapidon laatua seurataan omavalvonnalla sekä asiakaspalautteiden avulla. Sähköisten palautteiden käsittelyajoissa on valtuustokauden aikana tapahtunut merkittävä kehitys. Vuonna 2021 katujen ja kevyen liikenteen väylien kunnossapitoa koskeviin palautteisiin vastaaminen on kestänyt kohtuuttoman kauan: keskimääräinen vastausaika oli 40,1 päivää. Vuonna 2024 kuntalaisten lähettämät palautteet on käsitelty nopealla aikataululla keskimääräisen käsittelyajan oltua 3,3 päivää.

Katujen kunnossapidon laiminlyöntejä on ollut vähän, sillä niiden vuoksi maksettujen vahingonkorvausten määrä on viime vuosina ollut todella pieni.

Hyvinkäällä on kehitetty kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita pitkäjänteisesti ja tulos näkyikin esimerkiksi Helsingin seudun liikenteen liikkumistutkimuksissa sekä Hyvinkään omassa kyselyssä. Kävely ja pyöräily nähdään Hyvinkäällä helppona kulkumuotona. Myös kaupungin tiivis rakenne suosii kevyen liikenteen käyttämistä. Kaupungin laatimat erilaiset pyöräilykartat ovat yksi oiva esimerkki pyöräilyn houkuttelevuuden lisäämiseksi. Lisäksi Hyvinkäältä on hyvät pyöräily-yhteydet Jokelaan, Ridasjärvelle ja Riihimäelle. Sen sijaan Kytäjälle ei ole pyörätietä, mikä on valitettava puute.

Kevyen liikenteen suosiota talviaikaan on mahdollista kasvattaa esimerkiksi erilaisten sovellusten käyttöön otolla, joiden avulla kuntalaiset voivat nähdä lähes ajantasaisesti kevyen liikenteen väylien kunnossapitotilanteen.

Suositus:

Tulevaisuudessa julkisten palveluiden, kuten koulujen, keskittämistä mietittäessä on syytä ottaa huomioon keskittämisen vaikutukset palvelun saavutettavuuteen kävelen tai pyörällä.

Katujen kunnossapitoa omana työnä ja urakoitsijoiden suorittamana

Katujen kunnossapidossa työskentelee 24 kaupungin työntekijää. Hyvinkään kaupungin ylläpitämiä katuja on noin 250 km. Kevyenliikenteen väylien yhteispituus on noin 200 km. Henkilöstömäärä on säilynyt viime vuosina suunnilleen samana, vaikka kunnossapidettävien alueiden määrä on kasvanut. Hangonsiltaan, Värimestarikaareen ja Metsäkaltevaan on rakentunut paljon uusia katuja ja kevyenliikenteen väyliä.

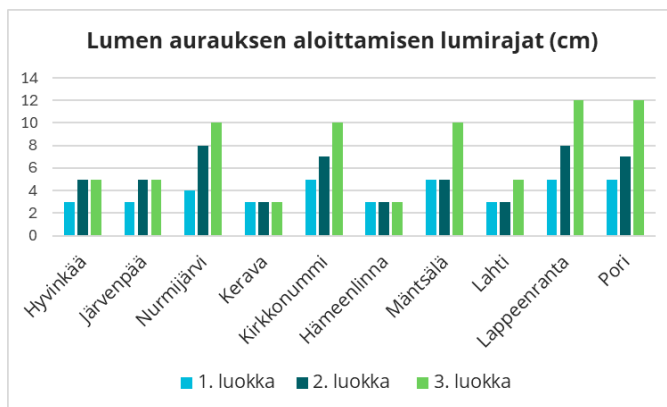
Valvottavien yksityisten työmaiden määrä on kasvanut merkittävästi viime vuosina. Sen vuoksi on palkattu työmaainsinööri valvomaan kaivuutyömaita, kuten esimerkiksi valokuitukaivantoja. Työmaainsinööri osallistuu myös kelipäivystykseen ja muuhun kunnossapidon työn ohjaukseen.

Talvikaudella lumityöt hoitavat ulkopuoliset urakoitsijat, jotka kilpailutetaan kolmen vuoden välein. Katujen kunnossapidossa on yhteensä 12 aliurakoitsijaa. Tarpeen tullen aliurakoitsijoiden ja työkoneiden määrää pystytään lisäämään.

Talvikunnossapidossa noudatetaan kolmea ennalta määriteltä kiireellisyysluokitusta, joka perustuu mm. joukkoliikenteen reitteihin ja katujen liikennöintimääriin.

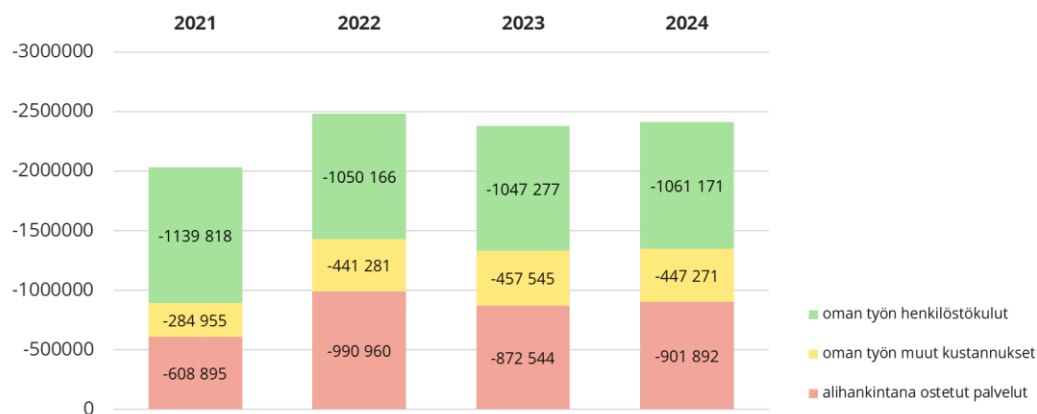
Hyvinkäällä lumen auraus aloitetaan, kun sataneen lumen määrä ylittää määritellyn rajan. Kunnossapitoluokan 1 mukaisilla kaduilla raja on 3 cm, 2. ja 3.-luokan kaduilla sekä pysäköintialueilla 5 cm. Pitkään jatkuvan lumisateen aikana pyritään väylät pitämään liikennöitävässä kunnossa. Tavoitteena on, että kadut olisivat aurattu ennen liikenteen huipputunteja eli klo 7.00 ja 16.00.

Oheisessa graafisessa kuvassa on esitetty auraukseen ryhtymisen lumensyvyys arkipäiviltä, sillä pyhäpäivinä aloituskriteerit vaihtelevat eri kunnissa. Hyvinkään vertailukohteiksi on valittu muita suurin piirtein saman kokoisia kuntia.

Lähde: Kuntien kotisivut

Katujen kunnossapidon kustannuksista noin 35 % koostuu urakoitsijoiden suorittamista töistä. Oheisessa kaaviossa on esitetty katujen kunnossapidon kustannukset Hyvinkäällä vuosina 2021–2024:

Oman työn muut kustannukset sisältävät omat konekustannukset, materiaalihankinnat kuten esim. hiekoitushiekka, osuus toimialan hallinnon kustannuksista sekä poistot.

Kunnossapitotyön laatua seurataan

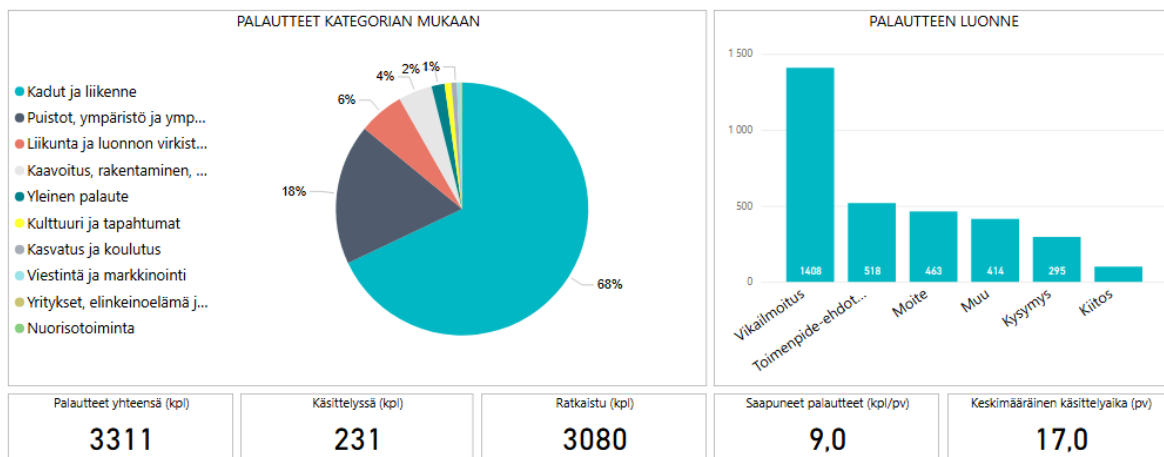
Katujen kunnossapitotyön laatua seurataan asiakaspalautteiden kautta ja päivittäisellä omavalvonnalla. Turvallisuusaiheisista palautteista tehdään viikoittain yhteenvetoraportti, jonka sisältö käydään läpi viikoittaisessa palaverissa liikennealueiden kunnossapidon työnjohdon kanssa. Varsinaisesti liikenneturvallisuutta vaarantavia laatuvautteita ei ole ilmennyt.

Katujen talvihoidosta on olemassa kunnossapidon tehtäväkortti, joka on laadittu noin 20 vuotta sitten. Siinä määritellään talvihoidon erilaiset tehtävät, niiden suoritus aika ja laatuvaatimukset. Tehtäväkortissa ei ole ohjeistettu, miten laatuvaatimusten täyttyminen todennetaan. Esimerkiksi Janakkalan kunnassa tekninen lautakunta on vuonna 2018 hyväksynyt ”Janakkalan kunnan katujen ja yleisten alueiden laatuvaatimukset, kunnossapitoluokat ja tehtäväluettelot”, jossa on määritelty tehtävien ja niiden laatuvaatimusten lisäksi laadun toteaminen ja dokumentointi. Ohje koskee katujen kunnossapidon lisäksi viheralueiden hoitoa ja kunnossapitoa.

Kaikista kaupungin sähköisen palautekanavan kautta tulleista **palauteista 68 % koski vuonna 2024 katuja ja liikennettä**. Kyseisen kategorian palautteista 1 418 kappaletta eli 63 % kohdistui katujen ja kevyen liikenteen väylien kunnossapitoon. Iso osa vuotuisen palautteen määrästä koskee nimenomaan talvikunnossapitoa. Vuosittain katujen ja kevyen liikenteen väylien kunnossapitoa koskevista palautteista suurin osa on vikailmoituksia ja moitteita.

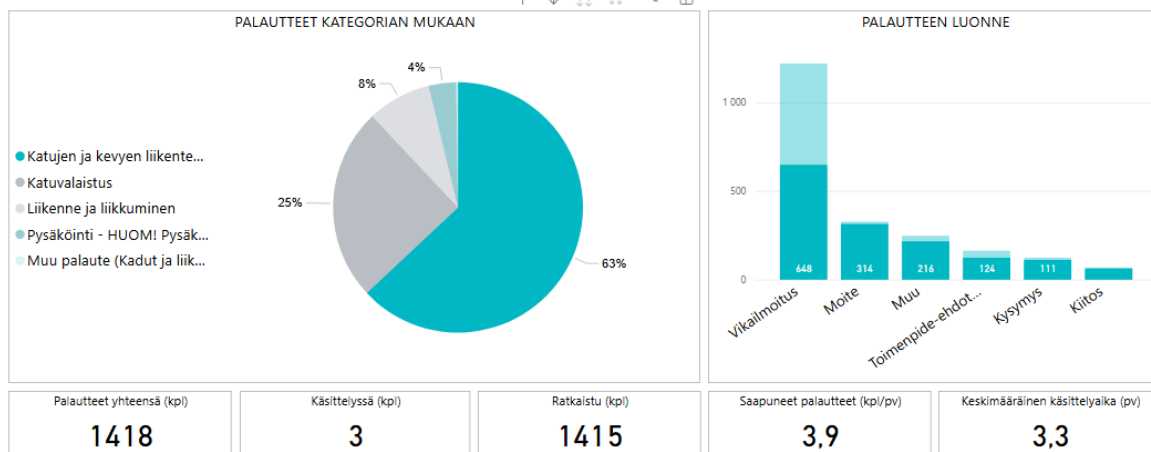
Saapunut

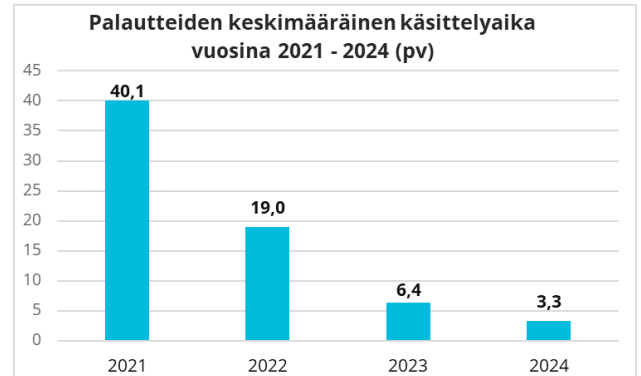
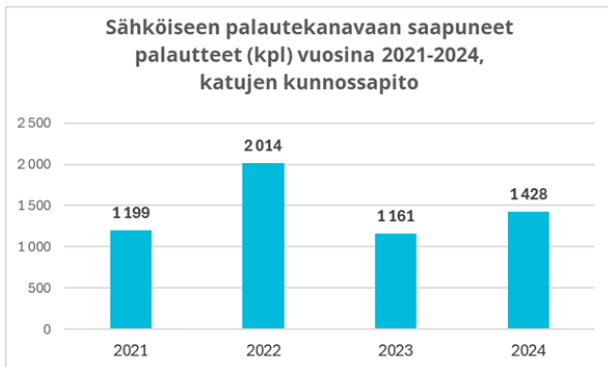
Viimeinen 1 Vuodet (kalenteri) 1.1.2024 - 31.12.2024

Saapunut

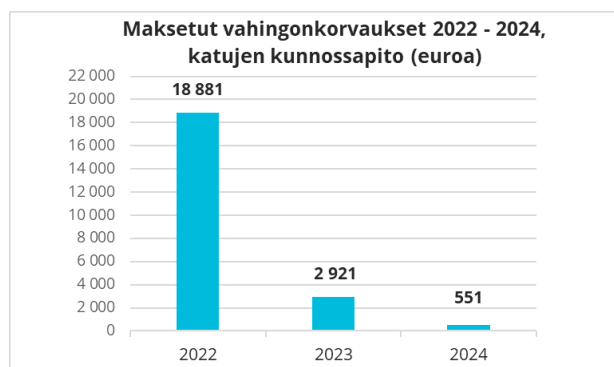
Viimeinen 1 Vuodet (kalenteri) 1.1.2024 - 31.12.2024

Kaupunki valvoo myös katualueilla tapahtuvia valokuitukaapelien asennustöitä. Ulkopuolisten tekemistä valokuitutöistä on jouduttu reklaamoimaan erittäin paljon. Kaupungin tekemät rekla-maatiot ovat koskeneet mm. väärin tehtyjä multauksia ja vaarallisesti auki jätettyjä kaivantoja. Katualueella tehtävistä töistä kaupunki perii viikoittaista lupamaksua, joka jatkuu niin kauan, kunnes kaupunki hyväksyy työn jäljen.

Katujen kunnossapitolain mukaan väylän ylläpitäjä on vastuussa kunnossapidon laiminlyönnin aiheuttamista vahingoista. Vuonna 2024 kaupungille saapui yhteensä 17 vahingonkorvausvaa-timusta. Suurin osa koski autoille aiheutuneita vahinkoja. Lähes kaikki korvausvaatimukset hylättiin. Kaupungin infrapalvelut oli katsonut, ettei vahinko ollut johtunut kadun epäasiallisesta hoidosta tai puutteellisesta kunnossapidosta, eikä vahinkoa toiselle ole aiheutettu tahallisesti tai tuottamuksellisesti.

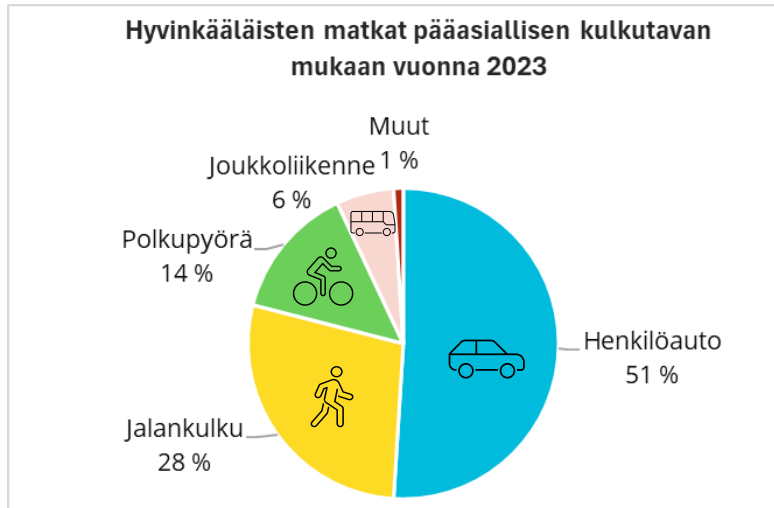

Kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden kehittäminen

Hyvinkään tiivis kaupunkirakenne edesauttaa kävelyä ja pyöräilyä. Asukkaista 42 % asuu alle kilometrin säteellä keskustasta ja peräti 90 % alle kolmen kilometrin säteellä keskustasta.

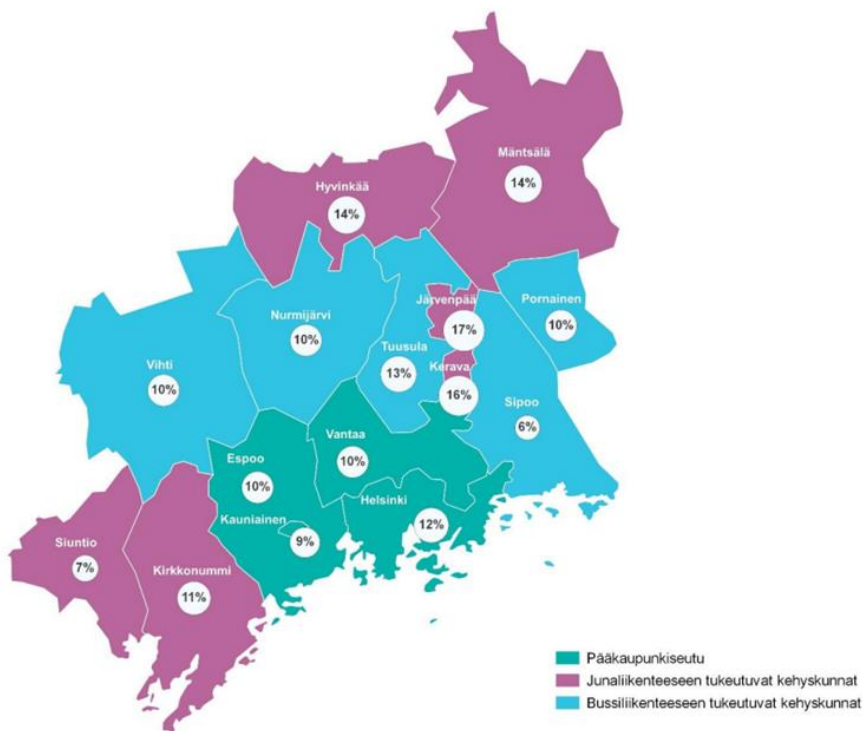
Valtakunnallisena tavoitteena on lisätä kävelyn ja pyöräilyn matkamäärien osuutta kaikista matkoista 30 prosentilla vuodesta 2018 vuoteen 2030 mennessä (Liikenne- ja viestintäministeriö).

Hyvinkäällä on oltu pitkään kansallista kulkumuoto-osuutta korkeammissa luvuissa. Kävelyn ja pyöräilyn yhteenlaskettu osuus on Hyvinkäällä ollut mittauksista riippuen 40–42 %.

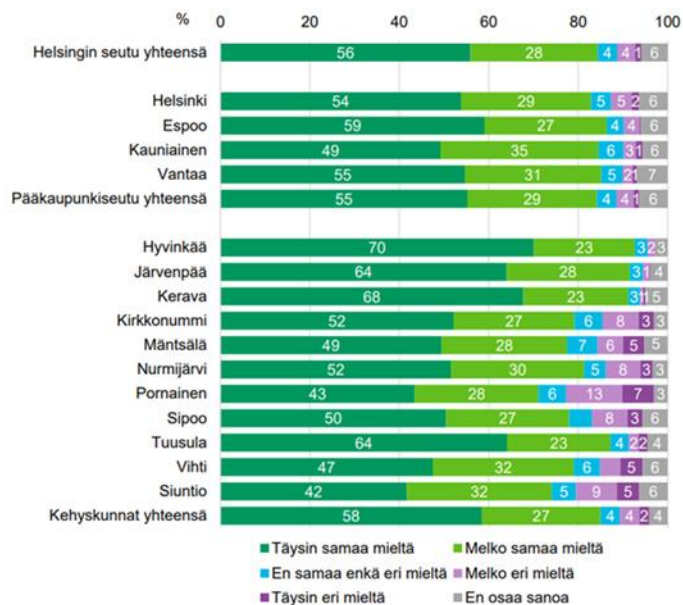

Lähde: HSL:n liikkumistutkimus 2023

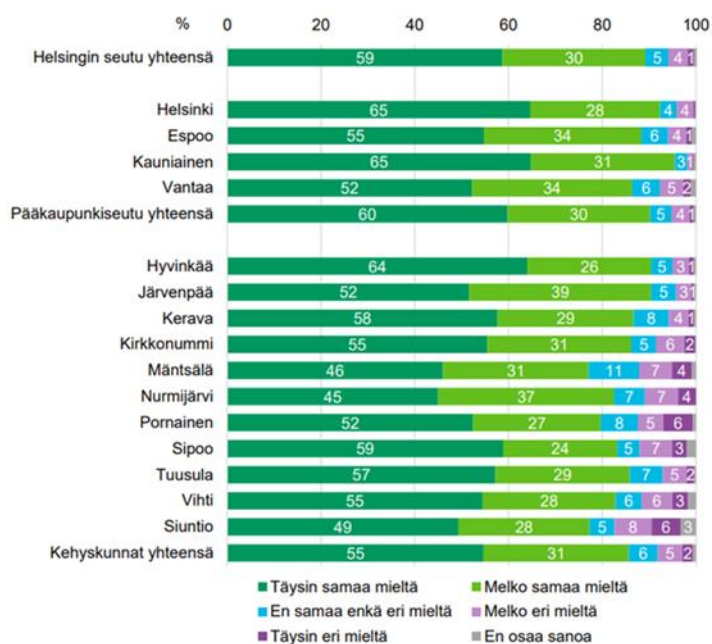
Vastaajien osuudet, jotka ilmoittivat kulkevänsä pyörällä päivittäin tai lähes päivittäin. Lähde: HSL:n liikkumistutkimus 2023

Helsingin seudun liikenteen (HSL) vuonna 2023 toteuttaman liikkumistutkimuksen mukaan hyvinkääläisistä vastaajista 14 % ilmoitti pyöräilevänsä päivittäin tai lähes päivittäin. Osuus oli kolmanneksi korkein tutkimukseen osallistuneista 15 Helsingin seudun kunnasta. Hyvinkääläisistä vastaajista 93 % oli täysin tai melko samaa mieltä siitä, että pyöräily on helppoa asuinalueella. Osuus olikin korkein tutkimuksessa mukana olleista kunnista.

HSL:n liikkumistutkimuksen mukaan hyvinkääläisistä vastaajista 90 % oli täysin tai melko samaa mieltä siitä, että asuinalue houkuttelee kävelemään. Arvo oli neljänneksi korkein tutkimuksen kunnista.

Kouluilla on omalta osaltaan tärkeä rooli kävelyn ja pyöräilyn edistämisessä. Saadun tiedon mukaan Hyvinkäällä on koulujen lähistöllä riittävä kävely- ja pyöräliikenteen verkosto. Suurin turvallisuuteen liittyvä ongelma on saattoliikenne. Esimerkiksi Puolimatkan ja Vehkojan kouluilla ei ole paikkaa saattoliikenteelle. Kouluja sijaitsee tällä hetkellä eri puolilla taajama-aluetta, joten koulumatkat eivät yleensä muodostu pitkiksi.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom on vuonna 2023 myöntänyt Hyvinkään kaupungille kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelman valtionavustuksia yhteensä 85 000 euroa neljän eri koulun pyöräpysäköinnin kehittämiseen. Hakalantalon ja Hämeenkadun kouluille pyöräpysäköinnit uusittiin vuonna 2024. Pohjoispuiston ja Puolimatkan kouluille ne toteutetaan vuonna 2025.

Hyvinkäällä on laadittu koko kaupunkia koskeva pyöräilykartta sekä kuusi erilaista karttaa kaupunginosille. Lisäksi on reittikartat maastopyöräilyyn. Kaikki ovat nähtävillä kaupungin kotisivulla.

Hyvät pyöräpysäköintimahdollisuudet joukkoliikenneasemalla on yksi esimerkki kaupungin mahdollisuudesta palvella pyöräilijöitä hyvillä olosuhteilla. Kaupungin vuoden 2025 talousarvion investointiohjelmassa aseman pyöräpysäköinnin toteuttamiselle on varattu 600 000 euron määräraha.

Hyvinkäälle on lokakuussa 2024 valmistunut kävelyn edistämishjelma. Siinä selvitetään kävelyn nykytila ja kehittämistarpeet erityyppisillä alueilla. Traficom myönsi Hyvinkään kaupungille valtionavustusta 22 500 euroa kyseisen ohjelman laadintaan. Hankkeen kokonaiskustannus oli 30 000 euroa.

Asukkaat pääsivät kertomaan ajatuksiaan kävelyn kehittämistarpeista vastaamalla kyselyyn. Hyvinkääläisiä pyydettiin paikantamaan hyväksi ja huonoksi koettuja kävely-ympäristöjä sekä kannustettiin antamaan kehitysehdotuksia sekä sanallisesti että karttamerkintöinä. Kysely toteutettiin 8.5. – 2.6.2024. Vastauksia saatiin 480. Kyselyyn vastanneista 78 % koki, että kävelyn olosuhteet Hyvinkäällä ovat hyvät tai erittäin hyvät. Kävelyn kehittämiseksi hyvinkääläiset esittivät erityisesti panostamaan kävely-ympäristön kiinnostavuuteen ja viihtyisyyteen sekä parantamaan talvikunnossapitoa.

Valtioneuvoston tutkimuksen ”Kävelyn ja pyöräilyn edistämisen mahdollisuudet ja esteet” (2021) suosituksen mukaisesti Hyvinkäällä on laadittu erillinen edistämishjelma kävelylle ja erillinen ohjelma pyöräilylle tullaan tekemään myöhemmin.

Kävely- ja pyöräilyväylien hyvätasoinen kunnossapito ympäri vuoden lisää kävelyn ja pyöräilyn turvallisuutta, sujuvuutta ja mielekkyyttä. Esimerkkejä käytänteistä, joita Hyvinkäällä ei ole:

- karttapalvelu, josta väylien käyttäjät näkevät talvihoidon ajantasaisen tilanteen. Esimerkiksi Joensuussa, Lappeenrannassa, Tampereella, Turussa ja Vantaalla kaupungin hoitovastuulla olevien väylien auraustilannetta voi seurata lähes reaaliaikaisesti karttapalvelusta.
- jalankulkijoille suunnattu maksuton liukastumisvaroituspalvelu. Palveluun liittyneille lähetetään puhelimeen varoitusviesti kaikkein haastavimmilla keleillä. Kyseinen palvelu on käytössä esimerkiksi Lahdessa ja Oulussa.
- omatoimisia huoltopisteitä polkupyörille. Esimerkiksi Turussa on useita huoltopisteitä, joissa on tärkeimmät työkalut pyörän huoltamiseen.

Hyvinkään Veden toiminta

Miten Hyvinkään vesihuoltoliikelaitoksen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuivat?

Toteutuiko Kaltevan puhdistamon jälkikäsittelylaitoksen rakentamishanke kustannusarvion ja suunnitellun aikataulun mukaisesti?

Miten vesihuoltoliikelaitos on varautunut ulkopuolisia uhkia varten?

Arviointi:

Hyvinkään Veden toiminta vuonna 2024 eteni sille asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Kaikki toiminnalliset tavoitteet toteutuivat ja toimintakate oli 163 000 euroa budjetoitua parempi. Tilikauden tulos muodostui suunnitellusti alijäämäiseksi, mutta oli kuitenkin lähes 400 000 euroa talousarviota parempi.

Kaltevan puhdistamon jälkikäsittelylaitoksen rakentaminen toteutui kustannusarvion puitteissa. Laitos valmistui suunnitellusti 15.11.2024 mennessä, vaikka muutamat alisteiset urakat eivät valmistuneet aivan niille määriteltyjen aikataulujen mukaisesti.

Sen sijaan muut investoinnit eivät toteutuneet suunnitellun mukaisesti. Useiden kohteiden aloitukset viivästyivät ja siirtyivät vuodelle 2025 pääsääntöisesti kaupungin tekemien päätösten vuoksi. Investointikohteiden aloitusten myöhästymisen vuoksi investointeihin kului noin 2,0 miljoonaa euroa vähemmän, mitä oli budjetoitu. Hyvinkään Veden investoinnit olivat vuonna 2024 valtuustokauden alhaisimmat.

Hyvinkään Vesi on varautunut kyberturvallisuusriskeihin, ilkevaltaan ja muihin vesihuoltoliikelaitoksen toimintaa koskeviin riskeihin monipuolisesti. Tämä onkin erityisen tärkeää, sillä vesihuolto on kaupungin asukkaiden ja elinkeinoelämän välttämättömyyspalvelu, jonka tulee toimia kaikissa olosuhteissa.

Yhteenvetona voi todeta, että Hyvinkään Veden toiminta on ollut suunnitelmallista ja osaavaa koko valtuustokauden ajan. Se on kyennyt täyttämään tärkeimmän tehtävänsä eli hyvän ja terveellisen juomaveden toimittamisen asiakkaille. Lisäksi puhdistetun jäteveden laatu on täyttänyt puhdistusvaatimukset 100 prosenttisesti. Vesihuoltoliikelaitos on huolehtinut laitosten ja verkostojen teknisen kunnon seurannasta, peruskorjauksesta ja uudisrakentamisesta. Toiminnan onnistumisesta kertoo myös se, että Hyvinkään Vesi on saanut vuosittain toteutetussa asiakastyytyväisyystutkimuksessa kiitettävät arvostukset.

Vesihuoltoliikelain tavoitteiden toteutuminen

Toiminnan tavoitteet toteutuvat erinomaisesti

Hyvinkään Vedelle oli asetettu vuodelle 2024 johtokuntaan nähden sitovia toiminnallisia tavoitteita yhteensä viisi (5), jotka kaikki toteutuivat. Tavoitteita ei ollut asetettu Pelikirjan mukaisille kärkihankkeille, mutta kylläkin lähes kaikille tukipilareille. Kahden tavoitteen kohdalla Hyvinkään Vesi onnistui suunniteltua paremmin: varautumissuunnitelman toimintakortteja saatiin laadittua tavoitetta enemmän ja etäluettavia vesimittareita asennettiin tavoiteltua määrää enemmän.

Vesihuoltoliikelaitos on määrätietoisesti tehnyt toimenpiteitä laskuttamattoman veden määrän vähentämiseksi asettamalla sitä koskevia tavoitteita. Vuonna 2024 otettiin käyttöön etäluettava vesimittarimalli, jossa on vesijohtovuotojen havainnointiominaisuus. Vesijohtoverkostoa kuuntelevilla mittareilla saadaan tarkentavaa tietoa verkoston vuotavuudesta. Tiedon perusteella kyetään paremmin kohdentamaan vuotojen etsintä- ja paikannustoimenpiteitä. Toimintamallin avulla löydettiin piilovuotoja sekä runkoverkostosta että tonttijohdoista. Vuotoja saatiinkin korjattua vuonna 2024 edellisiä vuosia enemmän ja laskuttamattoman veden osuus oli hieman pienempi kuin edellisenä vuonna.

Talouden tavoitteet toteutuivat hyvin, mutta investointihankkeet viivästyivät

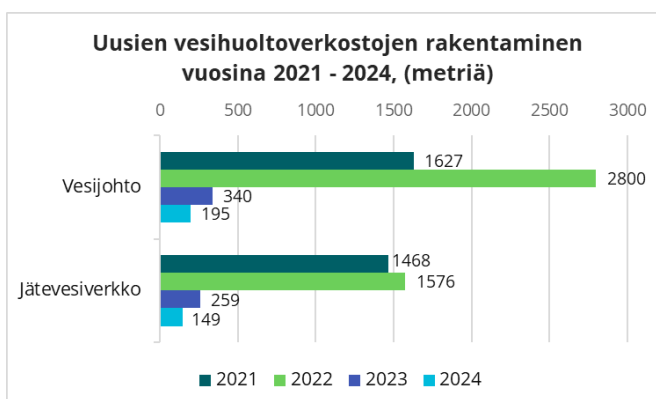
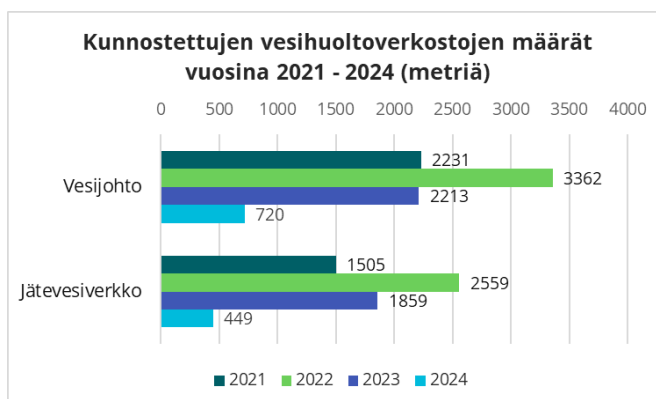
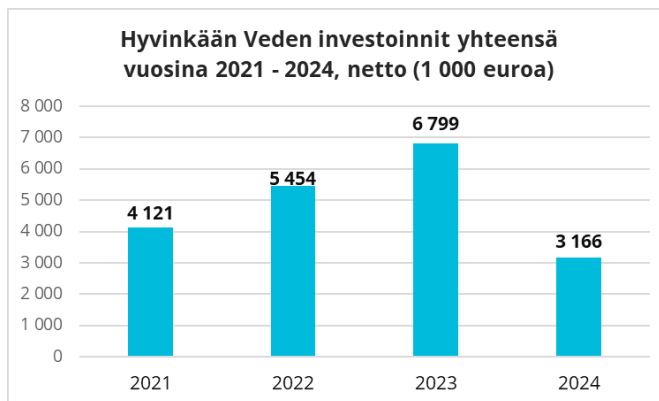
Hyvinkään Vedelle tuottoja kertyi vuonna 2024 lähes talousarvion mukaisesti. Kulut toteutuivat budjetoitua pienempinä, koska esimerkiksi kalustohankintoja siirtyi seuraavalle vuodelle, asiakastieto- ja verkkotietojärjestelmän hankinta viivästyi sekä osa vesihuoltoliikelain tavoitteiden työpajoista oli osan vuotta täyttämättä. Tilikauden tulos ei muodostunut niin alijäämäiseksi kuin talousarviossa oli arvioitu. Suunniteltu alijäämä oli 778 736 euroa ja toteutunut alijäämä 379 962 euroa. Taseessa kertyneen ylijäämän määrä oli vuoden 2024 lopussa 20,9 miljoonaa euroa, kun tilikauden alijäämä on vähennetty edellisten tilikausien ylijäämästä.

Hyvinkään Veden omavaraisuusaste on koko valtuustokauden ajan ollut erinomaisella tasolla. Vuoden 2024 lopussa se oli 80,3 %.

Investointeihin kului vuonna 2024 yhteensä noin 3,2 miljoonaa euroa, mikä oli 2,0 miljoonaa euroa budjetoitua vähemmän. Seuraavat hankkeet käynnistyivät suunniteltua myöhemmin:

- Verkostosaneerauksista Kauppalankadun kohde jäi vuonna 2024 toteutumatta ja siirtyi vuodelle 2025 (kaupungin tekemä päätös).
- Uudiskohde Metsäkaltevas jäi käynnistymättä (kaupungin tekemä päätös).
- Ystävyydenpuiston kohde rakennettiin, mutta radanalituksen rakentaminen siirtyi vuoteen 2025 (Radan alituksen suunnittelu viivästyi, koska Veden omien hankkeiden suunnitteluttamisresurssit eivät olleet riittävät).
- Hikiän päävesijohdon saneerauksen rakennussuunnittelun aloitus viivästyi ja käynnistyi vasta vuoden 2025 alussa (johtui Veden suunnitteluttamisresurssien riittämättömyydestä).

- Hyvinkään Veden Kerkkolankadun toimipisteen varastohallin rakentaminen viivästyi ja rakentaminen siirtyi vuoteen 2025 (kohdetta suunnitteluttaa ja rakennuttaa kaupungin tilakeskus).
- Asiakastieto- ja verkkotietojärjestelmien hankinnat viivästyivät. (Asiakastietojärjestelmän kohdalla tehty huolellinen suunnittelu- ja selvitystyö hankintavaiheessa viivästytti hankintaa, mutta auttoi järjestelmän käyttöönotossa. Käyttöönottoprojekti on edennyt erittäin hyvin ja järjestelmä saatiin tuotantokäyttöön 5.5.2025.)

Graafisissa kuvissa olevien tietojen lähteenä ovat olleet Hyvinkään kaupungin tilinpäätökset.

Kaltevan puhdistamon jälkikäsittelylaitos valmistui ajallaan ja kustannusarvion mukaisesti

Kaltevan puhdistamon jälkikäsittelylaitoksen kustannusarvio oli 5 590 000 euroa ja toteutuneet kustannukset olivat 5 594 000 euroa. Kohteen oli määrä valmistua 15.11.2024 mennessä. Rakentamisen urakka otettiin vastaan 1.11.2024.

Jälkikäsittelylaitoksen myötä on saavutettu parannuksia puhdistustuloksiin kiintoaineen ja fosforin osalta. Myös jäteveden hygieeninen laatu on kohentunut merkittävästi. Jälkikäsittelylaitoksen käyttöönotto ennen allasaneerauksia varmentaa laitoksen lupaehtojen mukaisen toiminnan myös kunnostuksien aikana.

Tarkastuslautakunta tutustumiskäynnillä 1.10.2024 Kaltevan jätevedenpuhdistamolla ja jälkikäsittelylaitoksella.

Vesihuoltoliikelaitos on panostanut monipuolisesti turvallisuuteen

Hyvinkään Vesi on varautunut mahdollisia kyberhyökkäyksiä varten mm. seuraavasti:

- kyberkartoitus on tehty vuonna 2023 Kyberturvallisuuskeskuksen kybermittarin pohjalta
- vuonna 2024 ovat valmistuneet kyberturvallisuushäiriöiden toimintakortit
- uuden Euroopan unionin NIS2-kyberturvallisuusdirektiivin toimeenpanoon on ryhdytty (direktiivi astui kansallisesti voimaan lokakuussa 2024 ja sen mukaiset velvoitteet tulivat voimaan 8.4.2025)
 - Lain soveltamisalan piirissä oleville toiminnanharjoittajille tulee yleinen kyberturvallisuuden riskienhallinnan velvoite, jonka tavoitteena on estää tai minimoida poikkeamisen vaikutus toimintaan, toiminnan jatkuvuuteen, palvelujen vastaanottajiin ja muihin palveluihin.
 - Toimijan on hallittava riskejä, joita kohdistuu sen toiminnoissa tai palveluntarjonnassa käytettävien viestintäverkkojen ja tietojärjestelmien turvallisuuteen.
 - Toimijoiden on toteutettava kyberturvallisuuden riskienhallinnan toimintamallien mukaiset tekniset, operatiiviset tai organisatoriset hallintatoimenpiteet viestintäverkkojen ja tietojärjestelmien turvallisuudelle kohdistuvien riskien hallitsemiseksi.
- vesihuoltoliikelaitos tekee kyberasioissa yhteistyötä kaupungin tietohallinnon kanssa.

Hyvinkään Vesi on varautunut myös ilkivaltaan, kuten vesitorneihin tai muihin vesihuoltoliikelaitoksen kohteisiin murtautumisiin fyysistä turvallisuutta parantamalla ja henkilökuntaa ohjeistamalla.

Lisäksi vesihuoltoliikelaitos toteuttaa säännöllisesti turvallisuuteen liittyviä harjoituksia. Esimerkiksi joulukuussa 2023 oli omana työnä valmisteltu harjoitus ja syksyllä 2024 Veden johtoryhmä osallistui Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen, ELY:n, yhteisharjoitukseen. Vuonna 2025 toteutetaan päivitetyn varautumissuunnitelman ja toimintakorttien jalkautus koko henkilöstölle. Henkilöstö on myös osallistunut suunnitelman päivitykseen ja toimintakorttien tekoon.

TE-palvelut 2024 -uudistus ja Palvelutori

Etenikö TE-palvelut 2024 -uudistus Keski-Uudenmaan työllisyysalueen osalta suunnitellun aikataulun mukaisesti?

Miten henkilöstöä kuultiin/osallistettiin TE-palvelu-uudistuksen valmisteluvaiheessa?

Etenikö Hyvinkään Palvelutorin suunnittelu aikataulun puitteissa ja miten toiminta on käynnistynyt vuoden 2025 alussa?

Arviointi:

TE-palvelu-uudistus eteni Keski-Uudenmaan työllisyysalueen kohdalla pääosin suunnitellun aikataulun mukaan. Valmisteluvaiheen useat työryhmät ja projektipäällikön vaihtuminen toivat haasteita tiedon kulkuun.

Järvenpään kaupunki järjesti vuoden 2024 aikana kaikille siirtyville työntekijöille useita TE-palvelu-uudistusta koskevia tiedotustilaisuuksia.

Hyvinkään Palvelutori pääsi aloittamaan kaupungintalolla toimintansa suunnitellusti vuoden 2025 alussa, vaikka fyysisissä tiloissa olikin vielä puutteita. Jo ensimmäisten kuukausien aikana asiakastilanteissa palvelurajat ylittävä konsultointi on lisääntynyt ja asiakasohjaus eri palveluihin on sujuvoitunut. Kokonaisvaltainen palvelutarjonta Palvelutorilla on saatavilla huhtikuusta 2025 alkaen, kun myös Kelan työntekijät siirtyvät sinne.

Kun kaikki työllistymistä edistävät palvelut ovat saman organisaation alaisuudessa, päällekkäisten toimintojen karsiminen mahdollistuu entistä paremmin. Se puolestaan tehostaa toimintaa ja asiakkaan palveluprosessi nopeutuu.

Suositus:

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että Palvelutorille laaditaan toiminnan toteutumista ja vaikuttavuutta mittaavia tavoitteita. Vertailtavuuden kannalta on tarpeellista, että tavoitteet ovat yhteismitallisia Järvenpään palvelutorille määriteltävien tavoitteiden kanssa.

Palvelutorin toimivuudesta ja asiakaskokemuksesta on suositeltavaa toteuttaa palautekysely palvelutorin asiakkaille esimerkiksi ensimmäisen toimintavuoden jälkeen. Kyselyn tulosten perusteella voidaan jatkokehittää palvelutorin prosesseja henkilö- ja yritysasiakkaiden parhaaksi. Jatkuva palautteen antomahdollisuus olisi myös suositeltavaa. Tällöin palautteen antamisen menettelytapa tulee olla helppo ja nopea.

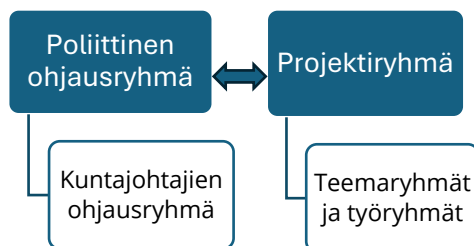
Työvoimapalvelut siirtyivät vuoden 2025 alusta kunnille

Julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyi valtiolta kunnille 1.1.2025 alkaen. Henkilö- ja yritysasiakkaiden työvoimapalveluista tuli osa kunnan lakisääteisiä tehtäviä. Uudistuksen tavoitteena on tukea työntekijöiden nopeampaa työllistymistä sekä edistää työllisyyden lisäksi koko alueen elinvoimaa.

Hyvinkään kaupunki kuuluu Keski-Uudenmaan työllisyysalueeseen yhdessä Järvenpään kaupungin sekä Mäntsälän, Nurmijärven, Pornaisten ja Tuusulan kuntien kanssa. Järvenpään kaupunki toimii vastuukuntana. Keski-Uudenmaan työllisyysalue on Suomen seitsemänneksi suurin. Alueen työvoiman koko on noin 102 000 henkilöä.

TE-palvelu-uudistusta valmisteltiin useassa elimessä

Hyvinkään kaupunginvaltuusto hyväksyi 19.6.2023 aiesopimuksen TE-palveluiden siirrosta kunnille. Keski-Uudenmaan työllisyysaluetta koskevan yhteistoimintasopimuksen ja suunnitelman työvoimapalvelujen järjestämisestä valtuusto hyväksyi 9.10.2023.

Työllisyysalueen valmistelua ohjasi poliittinen ohjausryhmä, johon kukin kunta nimesi yhden edustajan. Tämän alla toimi kuntajohtajien ohjausryhmä. Valmistelun tukena oli projektiryhmä, johon kunnat nimesivät henkilöt. Projektiryhmän alla toimi 11 eri teemaryhmää:

- laki- ja hallinto
- viestintä
- ICT-asiat
- hankinta
- talous
- henkilöstöasiat

- henkilöasiakaspalvelut
- yritys- ja työnantajapalvelut
- kotoutuminen
- monialaiset palvelut
- nuorten palvelut.

TE-valmistelun kokonaisvastuu oli Järvenpään kaupungilla, joka laati suunnitelmat ja aikataulut eri prosessien valmisteluun. Vastuukunnalla oli palkattuna vuonna 2024 yhden henkilön lisäresurssi pelkästään TE-viestintää varten. Suunnitelmat olivat koko ajan avoimesti sopijakuntien nähtävillä. Valmistelun kokonaisvastuu siirtyi työllisyysaluejohtajalle tämän aloitettua tehtävässään kesäkuussa 2024.

Työllisyysalueen yhteisenä toimielimenä on 1.12.2024 alkaen toiminut Keski-Uudenmaan työllisyys-alueen johtokunta. Toimielimeen kuuluu 12 jäsentä, kaksi kustakin jäsenkunnasta. Järvenpään kaupunginvaltuusto nimesi jäsenet ja puheenjohtajat kokouksessaan 7.10.2024. Johtokunnan puheenjohtajuus kiertää kuntien kesken. Puheenjohtajiston toimikausi kestää kaksi vuotta. Kuitenkin ensimmäinen toimikausi kestää siihen saakka, kunnes 2025 kuntavaalien jälkeen seuraava johtokunta on nimetty.

Valmisteluvaiheen toiminta oli osin koordinoimatonta

Valmisteluvaiheen toiminta oli osin koordinoimatonta. Projektipäällikkö vaihtui kesken valmisteluprosessin. Lisäksi työryhmiä oli useita, joiden tiedon koonnissa ja tiedonkulussa oli haasteita. Epätietoisuus aiheutti henkilöstössä turhautumista ja muutostarainta.

Työllisyysalueen **työntekijät saivat tiedon toimipaikoistaan vasta marraskuussa**. Hyvinkään ja Järvenpään TE-toimistoista kukaan ei siirtynyt Hyvinkäälle, vaan kaikki siirtyivät 1.1.2025 Järvenpään kaupungin työntekijöiksi.

Valtiolta siirtyi yhteensä 132 henkilöä Keski-Uudenmaan työllisyysalueelle. Koko **organisaation henkilöstövahvuus on 141,25 henkilötyövuotta**. Osa tehtävistä täytetään rekrytoinnein. Hyvinkään toimipaikassa työskentelee 30 henkilöä.

Järvenpään kaupunki järjesti siirtyvälle henkilöstölle neljä yhteistä tilaisuutta loka-joulukuussa 2024. Myös kevään 2024 aikana oli infotilaisuuksia. Työllisyysalueen kuuden kunnan silloiselle henkilöstölle pidettiin vuoden 2024 aikana kolme uudistukseen liittyvää infotilaisuutta.

TE-toimisto linjasi, että kukin saa käyttää uuden työnantajan kanssa perehtymiseen yhteensä kaksi (2) kokonaista työpäivää + 10 tuntia. Keski-Uudenmaan alueella työskentelevät tiimit pääsivät tutustumaan kahdesti Hyvinkään kaupungintalon tiloihin ja heidän kanssaan keskusteltiin ja kehitettiin alueellista palvelutoimintaa.

Asiakastietojärjestelmiä on useita

Työllisyysalueen toimijoilla on omat asiakastietojärjestelmänsä. Asiakkaan tullessa palvelutorille hän allekirjoittaa vapaaehtoisen tietojenluovutuslomakkeen. Tällöin asiakastietoa voidaan tapauskohtaisesti jakaa palvelutorin työntekijöille. Vuoden 2025 alkupuolella on ollut selvittävänä, onko kuntien työllisyyspalveluiden työntekijöillä mahdollisuus saada osittaisia oikeuksia työllisyysalueen asiakastietojärjestelmiin. Mikäli oikeuksia ei voida antaa, tiedon liikkuvuus eri toimijoiden kesken on hitaampaa. Asian selvittely oli huhtikuun 2025 alussa edelleen kesken.

Työllisyysalueille on vuoden 2025 alusta tullut käyttövelvoite valtion nykyiseen asiakastietojärjestelmään eli Työmarkkinatoriin ja URA-nimiseen järjestelmään. Tulevaisuudessa siirrytään käyttämään ainoastaan Työmarkkinatoria. ELY-keskusten kehittämis- ja hallintokeskus KEHA vastaa kokonaisuuden kehittämisestä. Siirtymisen aikataulu on vielä avoin.

Työllisyysalueen talous

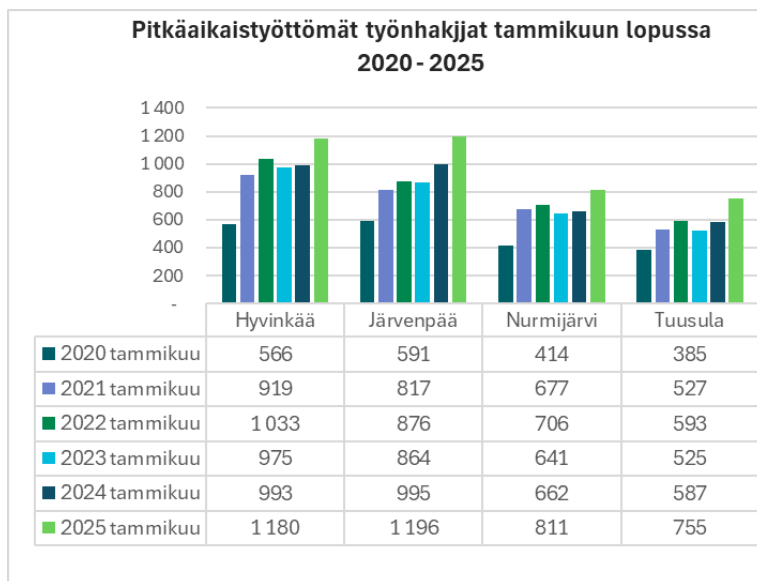
Työ- ja elinkeinoministeriö korvaa kunnille TE-palvelut 2024-uudistuksen muutuskuluja. Korvaus määräytyy kiinteän summan ja kunnan työvoiman määrän perusteella. **Työllisyysalueen vuoden 2025 kokonaismääräraha on 16,07 milj. euroa**, josta valtionosuusrahoituksen osuus on 15,3 milj. euroa ja laskennallisten pakolaiskorvausten osa 0,77 milj. euroa. Työllisyysalueen ei ole tarkoitus tuottaa voittoa eikä tappiota.

Työllisyysalueen tunnusluvut ja suoritteet vuosille 2025–2028 määritellään osana strategiatyötä, joka aloitetaan keväällä 2025.

Talouden hallinta on Järvenpään kaupungilla, joka laskutti vuonna 2024 kaikkia työllisyysalueen kuntia valmistelukustannuksista. Hyvinkäältä laskutettu määrä oli 171 087 euroa. Hyvinkää laskutti omat työllisyysalueelle kuuluvat valmistelukustannukset Järvenpään kaupungilta, yhteensä 30 239 euroa.

TE-uudistus laajentaa kuntien vastuuta työttömyysturvan maksuosuuksista:

- Kunta joutuu korvaamaan työttömyysetuuksia Kelalle jo 100 päivän työttömyyden jälkeen. Prosenttiosuus kasvaa asteittain työttömyyden pitkittyessä. Aiemmin valtio laskutti kunnilta osan työmarkkinatuesta, jos työttömyyden kesto ylitti 300 päivää.
- Kunnat rahoittavat työmarkkinatuen lisäksi osan Kelan maksamasta peruspäivärahasta ja työttömyyskassojen maksamasta ansiopäivärahasta.
- Rahoitusvastuu koskee jatkossa myös työttömyystukea, joka maksetaan työllistymistä edistävän palvelun ajalta.

Lähde: Uudenmaan ELY-keskus, tammikuun työllisyyskatsaukset

Pitkäaikaistyöttömyyden kehitys on ollut samansuuntaista kaikissa työllisyysalueen verrokki-kunnissa viimeisen kuuden vuoden aikana. Hyvinkäällä ja Järvenpäässä pitkäaikaistyöttömiä on kuitenkin merkittävästi enemmän kuin Nurmijärvellä ja Tuusulassa. Mitä pidempään henkilö on työttömänä, sitä enemmän kunta joutuu rahoittamaan työttömyysetuuksia.

Työttömien työnhakijoiden joukossa on myös heitä, jotka eivät ole työkykyisiä. Heidän työllistymismahdollisuutensa ovat heikot. Työllisyysalue ja Keski-Uudenmaan hyvinvointialue ovatkin käynnistäneet yhteisen työkyky- ja eläkeselvittelyasiakkaiden pilotin. Tarkoitus on saada henkilöitä kuntoutukseen ja eläkkeelle, eli pois väärältä etuudelta. Pilotti on mitoitettu 30 asiakkaalle koko työllisyysalueelta. Työllisyysalue etsii kuntien palveluista sopivia ehdokkaita pilottiin. Asiakasohjaus on aloitettu maaliskuussa 2025.

Näin Palvelutori käynnistyi

Palvelutori-hankkeelle anottiin lisämäärärahaa, koska hanketta ei ollut huomioitu vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2024–2028 investointisuunnitelman laadinnassa. Valtuusto hyväksyi **Palvelutorille 566 000 euron määrärahan** kokouksessaan 23.9.2024. Raha katettiin investointiosan sisällä siirtämällä kyseinen summa Paavolatalo uudisrakennushankkeelta.

Hyvinkäälle perustetulta Palvelutorilta henkilö- ja yritysasiakkaat saavat palvelua työllisyyteen, koulutukseen ja yrittäjyyteen liittyvissä asioissa ”yhden luukun” periaatteella. **Palvelutorin toiminta** kaupungintalolle perustetuissa tiloissa **pääsi käynnistymään 3.1.2025**. Palvelut ovat siirtyneet uusiin tiloihin vaiheittain. Avajaispäivästä alkaen Palvelutorilla ovat toimineet työ- ja elinkeinopalvelut sekä nuorille aikuisille suunnattu monialainen palvelu Ohjaamo. Kotouttamispalvelut aloitti toimintansa 13.1.2025. Kelan palvelut siirtyivät Palvelutorille 7.4.2025. Palvelutorin fyysisissä tiloissa oli vielä maaliskuun 2025 alussa pieniä puutteita.

Palvelutoritoimijoiden kesken Hyvinkään kaupunki on tehnyt sopimukset seuraavasti:

- Hyria 11.12.2024
- Kela 13.1.2025
- Järvenpään kaupunki 4.3.2025.

Yhteistyön koordinaattorin tehtävään nimettiin henkilö 1.1.2025.

Palvelutori tarjoaa mm. seuraavia palveluja:

- alkavan yrittäjän palvelut, yritysten neuvonta-, kehitys- ja kasvupalvelut
- yritysten ja yrittäjien sekä työntekijöiden/-hakijoiden koulutus- sekä osaamisen kehittämispalvelut
- palvelut yritysten työvoiman saantiin sekä tuki osaavan ja soveltuvan henkilöstön rekrytoimiseen
- erilaiset yritysrahoituspalvelut ja tuet
- Keski-Uudenmaan työllisyysalueen palvelut
- nuorten-, pitkäaikaistyöttömien ja maahanmuuttajataustaisten työnhakijoiden palveluohjaus ja valmentaminen sekä työmarkkinoille sijoittumisen tuki
- henkilöasiakkaiden etuuksien, työttömyysturvan ja palkkatuen tuki.

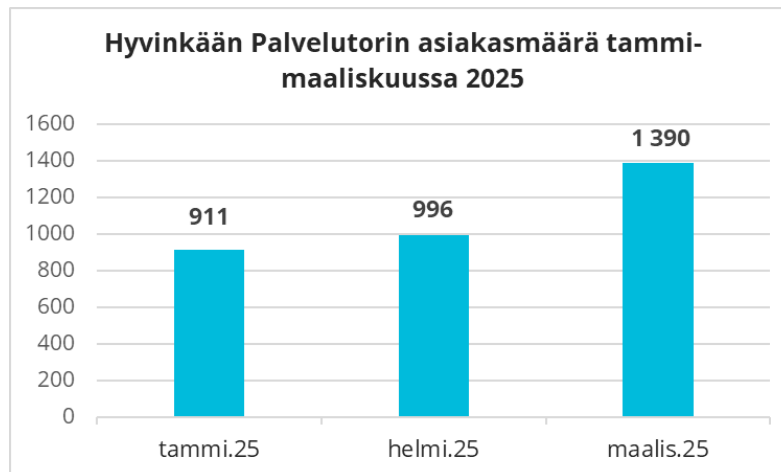
Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen edustajia osallistuu Palvelutorin toimintaan kutsuttaessa, kun asiakkaalle laaditaan moniammatillisia suunnitelmia.

Hyvinkään palvelutori - organisaatiokartta

Ensivaikutelmia Palvelutorin käynnistymisestä:

- asiakastilanteissa palvelurajat ylittävä konsultointi on lisääntynyt
- asiakasohjaus eri palveluihin on lisääntynyt ja sujuvoitunut (prosessi sovittu)
- parityön tekeminen on lisääntynyt
- tapahtumatorilla on järjestetty erilaisia tapahtumia.

Palvelutorin tilojen riittävyys on ollut keskustelun aiheena, mutta se konkretisoituu vasta Kelan edustajien siirtyessä tiloihin huhtikuussa 2025. Palvelutorin työntekijät ovat avoimesti nostaneet esiin kehittämisehdotuksia sekä tilojen toimivuuteen että yhteistoimintaan liittyen. Työntekijöiltä on saatu arvokasta tietoa alkuvaiheen kehittämiseen.

YritysVoimala Oy:n toiminta osakeyhtiömuotoisena päättyi

YritysVoimala Oy:n omistajakuntia olivat Hyvinkään lisäksi Riihimäki, Loppi ja Hausjärvi. Yhtiö tarjosi palveluita kyseisten kuntien alueen yrityksille ja yrittäjiksi aikoville. Palvelu kattoi yrityksen elinkaaren eri vaiheet. Lisäksi se antoi neuvoja uusien toimitilojen ja yhteistyökumppaneiden löytämiseksi.

TE-palvelujen uudistumisesta johtuen YritysVoimala Oy:n toiminta osakeyhtiömuotoisena päätettiin lakkauttaa. Yhtiön omistajakunnat päättivät toteuttaa yritysten neuvonnan jatkossa kuntien omana toimintana. Hyvinkään kaupunginhallitus päätti 10.6.2024 YritysVoimala Oy:n toiminnan päättämisestä osakeyhtiömuodossa. Yhtiön henkilöstöstä kolme siirtyi Hyvinkään kaupungin palvelukseen ja yksi Riihimäen kaupungille.

Palvelutorin mittarit ja hallinto ovat vielä kesken

Palvelutorille määritellään keskeiset tavoitteet ja niille mittarit. Niiden on tarkoitus valmistua kesäkuussa 2025 ja ne jalkautetaan toimintaan syksyn 2025 aikana. Tavoitteita ja mittareita valmistellaan yhdessä Järvenpään palvelutorin kanssa, jotta toiminta ja tavoitteet olisivat pääosin samanlaisia.

Kevään 2025 aikana tullaan laatimaan palvelutorin yhteinen vuosikello, joka sisältää palvelut, tapahtumat ja asiat, joissa toimijat tekevät yhteistyötä. Lisäksi toimijoiden ja työntekijöiden konsultoinnin tavat kuvataan selkeästi, jotta varmistetaan tehokas ja tarkoituksenmukainen yhteistyö. Parityön tekemisen tavat määritellään siten, että ne tukevat yhteistoiminnallista työskentelyä.

Palvelutorin yhteistoiminnan viestintäprosessi kuvataan ja määritellään yksityiskohtaisesti, jotta varmistetaan selkeä ja tehokas tiedonkulku kaikkien toimijoiden välillä. Tavoitteena on varmistaa, että kaikki osapuolet ovat tietoisia ajankohtaisista asioista ja pystyvät osallistumaan aktiivisesti yhteistoiminnan kehittämiseen.

Keskeisiä kysymyksiä vuonna 2025

Arvioinnin yhteydessä tarkastuslautakunnalle heräsi kysymyksiä Keski-Uudenmaan työllisyysalueen ja Hyvinkään Palvelutorin käynnistysvaiheesta, joihin lautakunta toivoo vastauksia kaupunginhallituksen antaessa lausunnon arviointikertomuksen johdosta:

- Minkälaisia yllättäviä toimintoja ja kustannuksia tuli ilmi vuonna 2025 toiminnan käynnistyessä, joita ei osattu ottaa huomioon valmisteluvaiheessa?
- Onko Keski-Uudenmaan työllisyysalueen johtamisrakenne toimiva ja palveleeko se tavoitteita?
- Onko Hyvinkään toimipisteen johtamisjärjestely työntekijöille selkeä, kun virallinen johtaja työskentelee Järvenpäässä?
- Millaista palautetta TE-uudistuksesta on tullut työnhakijoilta ja työnantajilta?
- Miten Palvelutori huomio työelämän muuttuvat osaamistarpeet ja toteutuvatko esim. osaamisen päivittäminen, elinikäinen oppiminen ja koulutukseen ohjaus?

Varhaiskasvatuksen kehittämistoimenpiteiden vaikutukset

Onko vuosina 2023–2024 toteutetuilla kehittämistoimenpiteillä ollut vaikutusta varhaiskasvatuspalveluiden henkilöstön saatavuuteen?

Ovatko kehittämistoimenpiteet vaikuttaneet henkilöstön jaksamiseen?

Onko palvelusetelin käyttöönnotolla saavutettu tavoiteltuja vaikutuksia?

Arviointi:

Tarkastuslautakunnan tavoitteena oli arvioida henkilöstön saatavuutta ja hyvinvointia sekä palvelusetelin käyttöönottoa.

Tarkastuslautakunta ei voinut luotettavasti selvittää ja arvioida varhaiskasvatuksen pätevän henkilöstön osuuden kehitystä viime vuosilta puutteellisten tietojen vuoksi. Kaupungin **henkilöstöhallinnon järjestelmästä ja varhaiskasvatuksen tietovaranto Vardasta ei saanut luotettavia tietoja** kelpoisuusehdot täyttävien työntekijöiden määristä edellisiltä vuosilta.

Vuoden 2024 osalta arviointi onnistui varhaiskasvatuksen manuaalisen tilastoinnin ansiosta. Varhaiskasvatuspalveluissa kelpoisten työntekijöiden osuus koheni maaliskuun 2024 tilanteesta oleellisesti alkusyksyyn 2024. Silti Hyvinkäällä ei edelleenkään saada kaikkiin avoimiin varhaiskasvatuksen tehtäviin kelpoisuusehdon täyttäviä henkilöitä. Valtakunnallisesti katsottuna Hyvinkäällä tilanne on kuitenkin keskimääräistä parempi. Täällä kelpoisten varhaiskasvatuksen opettajien, sosionomien ja lastenhoitajien osuudet ovat suurempia kuin Suomen kunnissa keskimäärin.

Varhaiskasvatuksen henkilöstön jaksamista tukevilla kehittämistoimenpiteillä näyttää olleen toivottuja vaikutuksia, sillä henkilöstön sairauspoissaolopäivien määrä on vähentynyt 16 % vuodesta 2022 vuoteen 2024. Lyhyiden 1–7 päivää kestävien sairauspoissaolojen lukumäärä on vähentynyt samassa suhteessa ja 8–29 päivää kestävien sairauspoissaolojen määrä on vähentynyt peräti 26 %. Kaiken kaikkiaan sairauspoissaolojen väheneminen on ollut merkittävää.

Vakituista varahenkilöstöä lisäämällä on kyetty vähentämään sijaisvälityksen käyttöä. Varahenkilöjärjestelmän vahvistaminen on tuonut varhaiskasvatuksen ryhmiin pysyvyyttä, kun sijaisena oleva henkilö ei jatkuvasti vaihdu.

Palveluseteliä ja sen käyttömahdollisuutta on markkinoitu useilla tavoilla, mutta setelin käyttö on kuitenkin ollut odotettua heikompaa. Setelin enimmäisarvo on Hyvinkäällä vähän alhaisempi kuin useassa lähikunnassa. Tarkastuslautakunta jäi pohtimaan, onko palvelusetelin arvolla vaikutusta tavoiteltua vähäisempään palvelusetelin käyttöön.

Suositus:

Tarkastuslautakunta suosittelee etsimään vastaukset seuraaviin kysymyksiin:

- Miten vastaisuudessa huolehditaan siitä, että varhaiskasvatuspalvelut saa kaupungin henkilöstöhallinnon järjestelmästä henkilöstöään koskevat toimintansa seurannan kannalta tarvittavat tiedot? Manuaalisten seurantataulukoiden ylläpito ei ole tätä päivää.
- Miten aiotaan jatkossa huolehtia siitä, että Opetushallituksen ylläpitämään varhaiskasvatuksen tietovaranto Vardaan saadaan tallennettua Hyvinkään varhaiskasvatuksen henkilöstöä koskevat välttämättömät tiedot?

Varhaiskasvatuksessa on toteutettu useita kehittämistoimenpiteitä

Varhaiskasvatuspalveluissa on vuosina 2023–2024 toteutettu useita kehittämistoimenpiteitä, joiden tavoitteena on ollut henkilöstön pito- ja vetovoiman edistäminen sekä työhyvinvoinnin parantaminen. Osaa kehittämistoimista varhaiskasvatuspalvelut on toteuttanut yhteistyössä mm. viestinnän, henkilöstöpalvelujen ja oppilaitosten kanssa.

Esimerkkejä toteutuneista toimenpiteistä:

- Henkilöstöjaosto hyväksyi 19.6.2023 paikallisen järjestelyeräratkaisun, jolla korotettiin varhaiskasvatuksen opettajien ja lastenhoitajien palkkoja.
- Varhaiskasvatuspalvelujen markkinointiin on panostettu. Näkyvyyttä on ostettu mm. rekrytointiyrityksiltä ja Helsingin Sanomien digijulkaisuilta. Markkinointia on lisätty myös varhaiskasvatuksen Facebookissa. Lisäksi Varhaiskasvatuksen Opettajien Liiton lehdessä oli juttu Hyvinkään varhaiskasvatuksen uudesta johtajuuskulttuurista.
- Työolosuhteiden kehittämiseksi 1.1.2024 alkaen varhaiskasvatuspalveluissa otettiin käyttöön apulaisjohtajamalli. Kahdella päivähoitoyksiköllä on yksi yhteinen apulaisjohtaja, joka on irrotettu lapsiryhmävastuusta. Hän toimii mm. sekä johtajuuden että henkilöstön tukena, työntekijöiden perehdyttäjänä ja mentorina.
- Lapsiryhmiin lisättiin konsultoivan varhaiskasvatuksen erityisopettajan resurssia. Vuonna 2024 varhaiskasvatuksessa työskenteli 6 erityisopettajaa. Aiemmin heitä oli 5.
- Syksyllä 2024 otettiin käyttöön noin kerran kuukaudessa ilmestyvä esihenkilöinfo-kirje. Sen tavoitteena on vahvistaa viestintää, tukea päiväkodin johtajia työssään ja vähentää sähköpostiin hukkuvaa tärkeää tietoa.

- Syksyllä 2024 päiväkodeissa otettiin käyttöön yhteistyöryhmämalli (YTRM-malli), jonka tavoitteena on lisätä pedagogista, toiminnallista ja työvuorollista yhteistyötä sovittujen ryhmien kesken. Palveluohjaus tuki lapsiryhmien ja tiimien pysyvyyttä sekä ennakoitavuutta tekemällä varhaiskasvatuspäätökset kaksi kuukautta etukäteen, jotta henkilöstö ehtii valmistautua muutoksiin.
- Maaliskuussa 2023 alkoi varhaiskasvatuspalveluiden ja työterveyshuollon yhteistyöpilotti, joka jatkui vuonna 2024. Tavoitteena on mm. vaikuttaa sairauspoissaoloihin ja tukea esihenkilöitä työterveyshuollon ja henkilöstöpalveluiden toimesta.

Pätevän henkilöstön osuuden kehitystä ei voinut todentaa

Tarkastuslautakunta pyrki selvittämään vuosien 2022–2024 ajalta, kuinka suuri osuus varhaiskasvatuksen tehtävissä toimivista oli koulutukseltaan tehtävään kelpoisia. Tiedot eivät kuitenkaan olleet saatavilla Hyvinkään henkilöstöhallinnon järjestelmästä, eikä Opetushallituksen Varda-tietovaranto ole Hyvinkään osalta ajan tasalla. Kuitenkin varhaiskasvatuslain nojalla Opetushallitus on antanut määräyksen, että kuntien, kuntayhtymien ja yksityisten varhaiskasvatuksen palveluntuottajien on tallennettava varhaiskasvatuksen henkilöstön tiedot Vardaan 1.9.2020 alkaen. Tämän velvoitteen täyttämisessä on Hyvinkäällä ollut haasteita.

Edellä mainitun vuoksi tiedot joudutaan keräämään manuaalisesti, mikä rajoittaa vertailukelpoisten lukujen saatavuutta. Vain vuoden 2024 osalta saatiin käyttökelpoiset tiedot:

- opettajista 81 %,
- lastenhoitajista 87 % ja
- sosionomeista 67 % oli tehtävään vaadittavan tutkinnon omaavia.

Lisäksi 16 työntekijää opiskeli työn ohessa tutkintoa.

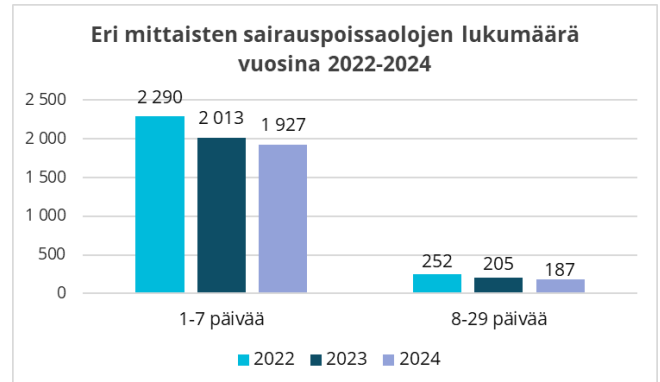
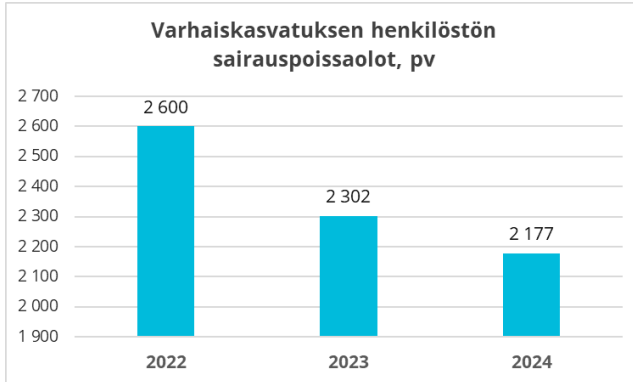
Maaliskuussa 2024 ei-kelpoisia oli koko henkilöstöstä 25,3 %, ja syyskuussa osuus laski 19,1 %:iin. Vastaavat luvut opettajilla olivat 30,5 % ja 21,1 %.

Aluehallintovirastot lähettivät kaikkiin **Manner-Suomen kuntiin** kyselyn keväällä 2024 varhaiskasvatuksen henkilöstön kelpoisuuksista. Kyselyn tulosten mukaan **suomenkielisissä päiväkodeissa henkilöstöstä 20,5 %:lla ei ole varhaiskasvatuslain mukaista kelpoisuutta tehtävään**. Varhaiskasvatuksen opettajista ei-kelpoisia on 25 %, sosionomeista 41 % ja lastenhoitajista 17 %. Valvonnassa mukana olleista päiväkodeista 62 % oli sellaisia, joissa varhaiskasvatuksen opettajista alle 70 % täytti varhaiskasvatuslain edellyttämän kelpoisuuden tehtävään.

Kevään 2024 valtakunnallisen kyselyn mukaan Hyvinkään tilanne on valtakunnallisen keskiarvon tasolla tai hieman parempi. Kuitenkin se, että tietoja ei saada suoraan virallisista järjestelmistä, vaikeuttaa tilannekuvan muodostamista ja kehityksen seuranta.

Sairauspoissaolot ovat vähentyneet

Sairauspoissaolot ovat viimeisen kolmen vuoden aikana vähentyneet oleellisesti.

Vakituisen varahenkilöstön määrää on lisätty

Vuonna 2023 ja vuoden 2024 alkupuolella varhaiskasvatuspalveluissa lisättiin vakituisen varahenkilöstön määrä yhteensä 5 henkilöllä. Sen tarkoituksena on vähentää sijaisten jatkuvaa vaihtuvuutta. Vakituisten varahenkilöstön määrä oli vuonna 2024 yhteensä 32,5 ja vuoden 2025 alussa yhteensä 33.

Akuutit sijaishakemukset tehdään kuitenkin sijaisvälityksen kautta. Vuonna 2023 täyttyneitä sijaishakemuksia oli 1 915. Vuonna 2024 niitä oli 1 790. Käytännössä sijaishakemus sijaisvälityksen kautta on tehty vain niissä tilanteissa, joissa aikuinen-lapsisuhdeluku ei päiväkodissa toteudu.

Palvelusetelin käyttö odotettua heikompaa

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 13.11.2023 varhaiskasvatuksen tulosidonnaisen palvelusetelin uudeksi palveluntuotantotavaksi 1.8.2024 alkaen. Opetuslautakunta hyväksyi 19.9.2023 pelisääntökirjan, joka on Hyvinkään kaupungin toiminta- ja menettelytapaohje varhaiskasvatuksen palveluseteliin ja asettaa hyväksymiskriteerit varhaiskasvatuksen palveluntuottajille.

Opetuslautakunta hyväksyi 14.5.2024 Hyvinkään varhaiskasvatuksen palvelusetelituottajaksi seuraavat yksityiset päiväkodit 1.8.2024 alkaen: Norlandia Päiväkodit Oy, Folkhälsan Valfärd Ab, Pilke Päiväkodit Oy ja Kaunis Kaniini Oy. Lisäksi varhaiskasvatuksen johtaja on päätöksellään 20.6.2024 hyväksynyt ulkopaikkakuntalaisen päiväkodin Venlantupa Tuusulasta varhaiskasvatuksen palvelusetelituottajaksi.

Palvelusetelin käyttömahdollisuutta on markkinoitu mm. seuraavin keinoin:

- päiväkotien johtajat ovat suositelleet palveluseteliin siirtymistä ostopalveluasiakkaille ja yksityisen hoidon tuella oleville
- asiakkaille tehtiin avuksi ohje, jossa neuvotaan, miten palveluseteliä haetaan
- yksityisten päiväkotien asiakkaille on jaettu palvelusetelitiedote
- Hyvinkää-lehdessä 2/2024 oli artikkeli ”Palveluseteli lisää varhaiskasvatuksen asiakkaiden valinnanvapautta”
- palvelusetelivaihtoehdosta on kerrottu puheluissa, sähköposteissa ja tapaamisissa asiakkaiden kanssa.

Palvelusetelipäätöksiä tehtiin vuoden 2024 aikana yhteensä 71 kappaletta. Palvelusetelikulut vuonna 2024 olivat 225 540 euroa. Käyttö oli pienempää, mitä varhaiskasvatuspalveluissa oli arvioitu. Ajatuksena oli, että kaikki yksityisissä päiväkodeissa yksityishoidon tuella toimivat palveluntuottajat ja niissä varhaiskasvatuksessa olevat lapset siirtyisivät palvelusetelijärjestelmään elokuusta 2024 alkaen.

Palvelusetelin arvo Hyvinkäällä ja vertailukunnissa

Kuntaliitto selvitti maaliskuussa 2024 Manner-Suomen kunnille suunnatulla kyselyllään varhaiskasvatuksen tilaa kunnissa. Kyselyyn vastanneista kunnista 98 (39 %) ilmoitti, että kunnassa on käytössä palveluseteli varhaiskasvatuspalveluissa vuonna 2024. Tulositonnainen palveluseteli oli käytössä 71 kunnassa. Kiinteähintaista palveluseteliä käytetään 20 kunnassa. Tulositonnaisessa palvelusetelissä **palvelusetelin arvo vaihteli päiväkotitoiminnassa keskimäärin 573–1 221 euron välillä.**

Hyvinkäällä palvelusetelin enimmäisarvo on 917,00 euroa yli 3-vuotiaan lapsen kohdalla kuukaudessa ja alle 3-vuotiaan kerroin on 1,53.

Palvelusetelin enimmäisarvo yli 3-vuotiaan lapsen osalta kuukaudessa esimerkkinä seuraavissa kunnissa (tiedot kerätty kuntien kotisivuilta):

- Järvenpää 952 euroa
- Kerava 930 euroa
- Kouvola 1 010 euroa
- Lahti 946 euroa
- Nurmijärvi 939 euroa
- Porvoo 951 euroa
- Sipoo 960 euroa
- Tuusula 920 euroa
- Vantaa 966 euroa
- Vihti 900 euroa.

Varhaiskasvatuspalveluissa tavoitteena on palvelusetelin sääntökirjan ja setelin arvon päivittäminen, jotta seteli olisi kilpailukykyinen vaihtoehto sekä huoltajille että palveluntuottajille. Opetuslautakuntaan nähden sitovana tavoitteena vuodelle 2025 onkin, että kaikki perheet siirtyisivät yksityisissä päiväkodeissa palvelusetelin käyttäjiksi 1.8.2025 alkaen.

Paavolatalo -hanke

Onko Paavolatalo -hanke edennyt suunnitellun aikataulun ja kustannusarvion mukaisesti?

Onko Paavolatalon tulevia käyttäjiä kuultu suunnittelun ja rakentamisen aikana ja miten heidän näkemyksiänsä ja toiveitansa on otettu huomioon tiloja ja piha-aluetta suunnitellessa?

Arviointi:

Paavolatalon rakentaminen on edennyt suunnitellun aikataulun mukaisesti. Maaliskuussa 2025 vallitsevan tilanteen perusteella rakennusurakan vastaanotto tapahtuu elokuun puolivälissä, kun koulun pihan leikkivälineet ovat asennettu ja kaikki työt ovat saatettu valmiiksi. Päiväkodin osalta rakennustyöt valmistunevat heinäkuun aikana. Näillä näkymin päiväkotia voidaan avata elokuun alussa 2025.

Rakentamiskustannukset näyttävät toteutuvan määrärahojen puitteissa.

Osallistaminen Paavolatalo-hankkeessa on ollut monipuolista. Asukkaiden kuunteleminen ja tulevien käyttäjätoimikunnan osallistaminen jo suunnitteluvaiheessa sekä hanketta koskeva yleinen tiedottaminen tukevat Pelikirjan mukaista avointa ja osallistavaa valmistelua ja päätöksentekoa.

Paavolan päiväkotien lasten ja henkilöstön esittämiä näkemyksiä ja toiveita on otettu erittäin hyvin huomioon rakentuvan päiväkodin sisätilojen ja piha-alueen kohdalla. Samoin osa Paavolan koulun oppilaiden näkemyksistä toteutetaan koulun piha-aluetta uudistettaessa. Asukkaiden toiveista on otettu huomioon erityisesti liikennejärjestelyjä koskevat seikat.

Paavolan alueen varhaiskasvatuksen olosuhteet kohentuvat oleellisesti uuden päiväkodin valmistumisen myötä. Lisäksi Paavolataloon rakentuva liikuntasali tuo kauan kaivattua lisätilaa liikuntaseurojen käyttöön.

Paavolatalon rakentaminen on edennyt suunnitelmien mukaisesti

Paavolatalon rakentaminen alkoi heinäkuussa 2024 ja se valmistuu elokuussa 2025. Rakentaminen on edennyt suunnitellun aikataulun ja määrärahojen mukaisesti. Tavoitteena on, että päiväkotitoiminta käynnistyy elokuun alussa 2025. Koulun piha-alueen pintarakenteet valmistuvat syyslukukauden alkuun mennessä.

Kaupunginvaltuuston 19.6.2023 § 62 hyväksymän hankesuunnitelman mukaan **rakennushankkeen kustannusarvio on 15,3 milj. euroa**. Sekä Paavolatalon että koulun piha-alueiden muutostyöt sisältyvät kustannusarvioon. Hankkeelle varatusta määrärahasta kaupunginvaltuuston 23.9.2024 tekemällä päätöksellä vähennettiin 566 000 euroa ja se kohdennettiin kaupungintalolle sijoittuvaan Palvelutoriin. Julkisten palveluiden yhteispalvelupiste Palvelutori edellytti kaupungintalon toimitiloissa tilamuutoksia.

Maaliskuun 2025 loppuun mennessä Paavolataloa koskevia kustannuksia on kertynyt yhteensä noin 8,2 milj. euroa.

Valitun tarjouksen mukainen **rakennusurakan kokonaishinta on 11,358 milj. euroa** (alv 0 %). Urakan hankinta sattui tilaajan näkökulmasta erittäin hyvään ajankohtaan. Rakennusalalla on ollut hiljaista, joten useat suuret rakennusyritykset jättivät tarjouksen rakennusurakasta.

Paavolataloon valmistuu päiväkotij ja liikuntasali

Paavolataloon rakentuu 6-ryhmäinen päiväkotij, joka korvaa Jussilankadun ja Kapulan päiväkodit sekä Paavolan koululla toimivan esiopetusryhmän. Rakenteellisia paikkoja tulee 126. Hoito-, kasvatust- ja opetushenkilöstön määrä tulee olemaan 20–21. Päiväkodissa on myös ateria- ja puhtauspalveluiden henkilöstöä.

Rakennukseen valmistuu myös liikuntasali, jossa on 64 paikkainen katsomo. Liikuntasalin käyttäjij ovat varhaiskasvatus, perusopetus ja urheiluseurat. Liikuntasali tulee Paavolan koulun puretun salin tilalle. Lisäksi Paavolataloon tulee kokoontumistila, jota esimerkiksi seurat ja alueen asukkaat voivat vuokrata.

Erillisenä hankkeena uusitaan Paavolan koulun vieressä sijaitseva urheilukenttä. Kentän perusparannus on tavoitteena toteuttaa vuonna 2026.

Päiväkotitoiveista otetaan sisätilojen osalta toteutukseen mm.

- jaettavat ja muunneltavat tilat
- kuivaushuone
- liukumaton lattiamateriaali ja sisustukseen pehmeitä materiaaleja
- kaappisängyt
- erillinen liikuntasali ja kiipeilyseinä
- henkilökunnalle pukuhuone, palaveritiloja ja taukotila.

Pihan osalta toiveista toteutuvat mm.

- erilliset pihat pienille ja isoille
- turvallinen aita kunnon lukituksella
- monipuolista leikkitilaa
- pihavarasto kausilelujen säilytykseen
- pöytiä, puita, hyötykasveja, nurmikkoa ja varjoisia paikkoja.

Paavolan koulun oppilailta kerättiin marraskuussa 2022 ideoita piha-alueen suunnitteluun. Suurin yksittäinen toive oli pelikenttä/kaukalo, joka tullaan toteuttamaan. Leikkitelineissä ja piha-aktiiviteeteissä valikoitiin malleja, jotka linkittyivät mahdollisimman paljon oppilaiden toiveisiin.

Lisäksi hyvinkääläisillä oli mahdollisuus äänestää Paavolaan tulevalle uudelle rakennukselle nimi. Selvällä äänienemmistöllä rakennuksen nimeksi tuli Paavolatalo.

Kaupungin kotisivulla on oma sivustonsa Paavolatalo-hankkeelle [Paavolatalo - Hyvinkään kaupunki](#), josta kuntalaiset ja yhteistyötahot voivat lukea rakennushanketta koskevaa tietoa ja seurata hankkeen etenemistä.

Koulualueen turvallisuudesta on huolehdittu rakentamisen aikana

Työmaa-alue on aidattu ja rakennustyömaan työntekijöitä on opastettu koulun tuomista riskeistä ja vaaroista. Kulkuyhteyksistä ja -reiteistä on tiedotettu lähialueen asukkaita ja koulua riittävän ajoissa. Yhteistyö tilaajan, koulun ja työmaan välillä on toiminut erittäin hyvin. Vaaratilanteita ei ole ollut.

Paavolan koulun lapsista oli erityisen hauskaa seurata rakentamista kouluvuoden aikana.

Parkkipaikkoihin on tulossa muutoksia

Aiemmin yleisenä pysäköintialueena toiminut Väinölänpolun ja Oraskakadun risteyksessä oleva alue otetaan Paavolatalon käyttöön. Kyseiselle alueelle tulee 20 pysäköintipaikkaa. Ne ovat arkipäivisin Paavolatalon henkilökunnan käytössä ja ilta- ja viikonloppuaikoina liikuntasalin käyttäjille. Myös päiväkodin saattoliikenteelle varataan saattoliikennepaikkoja kyseiselle alueelle.

Lisäksi koulun henkilökunnan pysäköintialueeseen tulee muutoksia. Koulun pihan perusrjauksen yhteydessä lisätään pysäköintipaikkojen määrää 20 paikasta 30 paikkaan. Iltaisin ja viikonloppuisin nekin ovat käytettävissä Paavolatalossa järjestetyissä tilaisuuksissa.

Paavolatalon rakentaminen on osa Paavola-hanketta

Paavola-hanke on ollut monen palvelualueen yhteishanke, jossa kaupunkisuunnittelu oli pääosassa. Hankkeessa ovat olleet mukana kaavoitus, perusopetus, varhaiskasvatus, tilakeskus, viestintä ja liikuntapalvelut. Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi **Paavolan alueen kehittämishankkeeseen 94 400 euroa valtion erityisavustusta.**

Paavola-hankkeen tavoitteena on Paavolan alueen statuksen parantaminen. Tässä on ratkaisevana seikkana ollut uuden Paavolatalon rakennuttaminen. Hankkeen kokonaisuuteen kuuluu myös koulun ja päiväkodin pihojen kunnostaminen sekä viereisen liikuntakentän perusparannus. Näiden myötä alueelle muodostuu aiempaan verrattuna laadukas palvelukokonaisuus alueen lapsille ja perheille.

Kaupungin liikuntaolosuhteetkin paranevat uuden salin myötä merkittävästi monen vanhan liikuntasalin poistuessa käytöstä. Entisen Sveitsin lukion ja Hyvinkään yhteiskoulun liikuntasalit poistuvat käytöstä. Härkävehmaan koulun liikuntasali poistui käytöstä jo aiemmin koulurakennuksen purkamisen myötä.

Hyvinkää Areena -hankkeen eteneminen

Onko Hyvinkää Areena -hanke edennyt suunnitellun aikataulun mukaisesti?

Onko monitoimihallin tulevia käyttäjiä kuultu rakennushankkeen suunnitteluvaiheessa ja miten niiden näkemyksiä ja toiveita on otettu huomioon suunnittelussa?

Miten hankkeessa otetaan huomioon kestävän kehityksen periaatteet?

Onko hankkeen etenemisestä tiedotettu kaupunginhallitukselle riittävän usein?

Arviointi:

Hyvinkää Areenan, aikaisemmalta työnimeltään Hangonsillan monitoimihalli, valmisteluprosessi on ollut erittäin monivaiheinen. Hallia on suunniteltu vuodesta 2017 alkaen. Syksyn 2017 ja kesän 2023 välisenä aikana hanke ei edennyt suunnitellun mukaisesti. Hankkeen toteutumisen pitkittyminen on tuonut haasteita liikuntaseurojen ja lukion sisäliikuntaolosuhteille.

Hanke on edennyt ripeästi sen jälkeen, kun valtuusto päätti lokakuussa 2023 Hangonsillan monitoimihallin ja Hangonsillan pysäköintilaitoksen toteuttamisesta kaupunkikonsernin omana projektina.

Areenaa on suunniteltu sen käyttäjien tarpeita kuunnellen. Käyttäjien näkemyksiä ja toiveita on otettu huomioon suunnittelun eri vaiheissa.

Tarkastuslautakunta pitää erinomaisena, että Hyvinkää Areena -hankkeelle on avattu kaupungin kotisivulle oma sivunsa [Hyvinkää Areena](#). Sekä areenan tulevilla käyttäjillä että kaupunkilaisilla on mahdollisuus seurata hankkeen etenemistä.

Käyttäjien kuunteleminen ja osallistaminen jo rakennushanketta suunniteltaessa sekä yleinen tiedottaminen hankkeesta tukevat Pelikirjan mukaista avointa ja osallistavaa valmistelua ja päätöksentekoa.

Hankkeessa on suunnitteluvaiheessa otettu monipuolisesti huomioon monitoimihallin energiatehokkuus ja ekologinen kestävyys. Tämä tukee Pelikirjan mukaisen kestävän kehityksen periaatteita.

Kaupunginhallitusta on pidetty vuoden 2024 aikana hyvin ajan tasalla Hyvinkää Areena -hankkeen etenemisestä. Sen valmistelutilanteesta on tiedotettu hallitusta riittävän usein.

Valmistuessaan Hyvinkää Areena tuo huomattavaa parannusta seurojen ja lukion liikuntaolosuhteisiin sekä lisää kaupungin elinvoimaa ja näkyvyyttä monipuolisine tapahtumamahdollisuuksineen. Hyvinkää Areenan rakennuttaminen on kaupungilta erittäin merkittävä satsaus tapahtuma- ja elämystoiminnan kehittämiseksi. Areena on sekä kustannuksiltaan että kooltaan mittavan luokan hanke ja onkin tärkeää, että hankkeen kehitys- ja koko toteutusvaiheen aikana on erityisesti panostettu riskienhallintaan.

Hangonsillan alueelle muodostuu myös mittava koulutuskeskittymä Laurea-ammattikorkeakoulun muuttaessa Hyvinkää Areenan tiloihin sekä uuden koulun ja päiväkodin valmistuessa kyseiselle alueelle. Hangonsillassa tulee toimimaan perusopetuksen ala-aste, lukio, ammattikorkeakoulu ja vapaan sivistystyön Hyvinkään Opisto. Samalla alueella toimiminen luo edellytykset entistä tiiviimmälle ja monipuolisemmalle yhteistyölle eri koulutusasteiden välillä.

Monitoimihallin toteutusprosessi on ollut pitkä ja vaiherikas

Hangonsillan liikuntatilan/monitoimihallin toteutuksen selvitystyö on ollut käynnissä vuodesta 2017 alkaen. Edellisen kerran tarkastuslautakunta arvioi hankkeen etenemistä vuoden 2022 arviointikertomuksessaan. Vuodelle 2022 valtuusto oli asettanut tavoitteeksi, että Hangonsillan liikuntatilan toteutusmuoto on selvitetty kyseisen vuoden aikana. Tavoite jäi tuolloin saavuttamatta. Silloinen suunnitelma kariutui, koska sopimuskumppani Rentto Oy ei onnistunut saamaan tarvittavaa rahoitusta.

Hankkeen olennaisimmat vaiheet päätöksenteossa:

11.9.2017	Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupungin ja Rentto Oy:n välisen esisopimuksen koskien monitoimihallin rakentamista Hangonsillan alueelle.
1.7.2019 – 25.10.2021	Kaupunginhallitus myönsi vuosina 2019–2021 Rentto Oy:lle viisi kertaa jatkoaikaa hankkeen suunnittelulle. Tuolle ajanjaksolle osui myös koronaepidemia, joka toi Rentto Oy:lle haasteita vuokralais- ja rahoitusneuvotteluille.
20.12.2021	Kaupunginvaltuusto hyväksyi Hyvinkään kaupungin ja Rentto Oy:n välisen sopimuksen koskien monitoimihallin rakentamista Hangonsillan alueelle ja tilojen vuokraamista rakennettavasta monitoimihallista. Sopimus allekirjoitettiin 28.2.2022.
28.11.2022	Kaupunginhallitus päätti kyseisen sopimuksen lopettamisesta, koska sopimusosapuoli ei onnistunut saamaan tarvittavaa rahoitusta hallihankkeen toteuttamiseksi.

27.2.2023	Kaupunginhallitus päätti ohjeistaa, että Hangonsillan alueen monitoimihallin valmistelua jatketaan Sepos Oy:n kanssa ja Sepos Oy:lle annetaan yksinoikeus hankkeen edistämiseen 31.8.2023 saakka.
5.6.2023	Kaupunginhallitus hyväksyi sopimuksen, jolla Sepos Oy:n yksinoikeus suunnitteluun päätetään ennen kaupungin päätöksen mukaista määräaikaa. Samassa kokouksessa hallitus päätti, että kaupunki edistää Hangonsillan monitoimihallia toistaiseksi kaupungin omana hankkeena.
9.10.2023	Kaupunginvaltuusto päätti, että Hangonsillan monitoimihallihanke ja Hangonsillan pysäköintilaitos toteutetaan kaupunkikonsernin omana hankkeena sisältäen Laurea-ammattikorkeakoulu Oy:lle vuokrattavat kampustilat. Lisäksi valtuusto päätti perustaa osakeyhtiöt monitoimihallin valmistelun jatkamista varten ja pysäköintilaitoksen valmistelun jatkamista varten.
13.11.2023	Kaupunginvaltuusto hyväksyi Hyvinkään kaupungin ja Laurea-ammattikorkeakoulu Oy:n välisen yhteistoimintasopimuksen. Kyseinen sopimus on allekirjoitettu 26.2.2024.
8.4. ja 22.4.2024	Kaupunginhallitus hyväksyi Hangonsillan monitoimihallia koskevan kaupungin ja Laurean välisen yhteistoimintasopimuksen mukaisen hankesuunnitelman sekä hankinnan käynnistämisen.
30.9.2024	Kaupunginhallitus hyväksyi Hangonsillan Monitoimiareena -hankkeen johtamisjärjestelmän. Lisäksi hallitus päätti hallin urakoitsijan valinnasta (valituksi tuli suurimmat pisteet saanut SRV Rakennus Oy).
11.11.2024	Kaupunginvaltuusto päätti perustaa Hyvinkää Areena -investointihankkeen ja Hangonsillan pysäköintilaitos -investointihankkeen vuoden 2024 talousarvioon ja myöntää niille määrärahat investointisuunnitelmaan vuosille 2024–2026.
4.11.2024	Kaupunginhallitus hyväksyi Hyvinkää Areenan liiketoimintasuunnitelman sekä päätti, että areenan käynnistysvaiheessa kaupunki vastaa areenan operointiin ja käyttöön liittyvistä tehtävistä.

Lisäksi vuoden 2024 aikana ja vuoden 2025 alkupuolella kaupunginhallitukselle on säännöllisesti annettu tilannekatsaus monitoimiareenahankkeen etenemisestä. Vuonna 2024 hanketta on esitelty hallitukselle kahdeksan kertaa.

Käyttäjiä on kuultu jo hankkeen suunnitteluvaiheessa

Urheilun lajiliittoja kuultiin jo suunnitteluvaiheessa, jotta voitiin varmistaa kenttien ja oheistilojen oikeat mittasuhteet. Myös sisälajien paikallisseurat osallistettiin jo hankkeen alkuvaiheessa. Niiltä saatuja palautteita on hyödynnetty mm. pukutilojen, oheistilojen, jaettavien kenttäalueiden ja kulkureittien suunnittelussa. Vammaisurheiluliitolta on pyydetty lausuntoa esteettömyydestä. Nuorisovaltuuston kuuleminen unohtui ensimmäisessä vaiheessa, mutta virhe korjattiin myöhemmin.

Tapahtumatoimintaa on mitoitettu tapahtuma-alan ammattilaisten kanssa ja Hyvinkää Areenaa koskeva markkinointiyhteistyö on käynnissä ammatilaisryityksen kanssa.

Tilat ovat nopeasti muunneltavissa

Hyvinkää Areenaan toteutetaan liikunta- ja tapahtumakäyttöön suunniteltu monitoimihalli sekä Laurea-ammattikorkeakoulun Hyvinkään kampuksen uudet toimitilat sekä näitä toimintoja tukevat ravintola- ja muut tilat.

Areenasta tulee **noin 3 000 henkilön tapahtumapaikka**. Rakennukseen on tulossa kansainväliset mittakaavat täyttävä halli, joten siellä onnistuvat sekä kansainvälisen että liigatason urheilutapahtumat valituissa lajeissa. Areenaan valmistuva iso kenttäalue on jaettavissa kolmeen lohkoon äänieristysseinillä. Jokainen niistä täyttää ison kentän viralliset mitat turva-alueineen. Niistä kaksi lohkoa on jaettavissa vielä kolmeen pienempään kenttään. Eli tarvittaessa käytettävissä on seitsemän liikuntasalia yhtä aikaa ja lisäksi yläkerran kolme piensalia, jotka ovat avattavissa myös yhdeksi tilaksi.

Tilojen säännöllisiä käyttäjiä ovat perusopetuksen, Hyvinkään Opiston sekä lukion liikuntaryhmät. Liikuntatilat palvelevat lisäksi seuroja ja yhdistyksiä. Areenaan tulee myös oheisharjoittelutiloja kaupunkilaisten käyttöön, kuten juoksurata ja kuntosali. Kaupunki selvittää uimalan ohjatun kuntosalitoiminnan siirtämisen laitteineen monitoimiareenan kuntosalitilaan käyttäen sitä mahdollisena tilapäisenä väistötilana uimahallin peruskorjauksen ajoittuessa Areenan valmistumiseen.

Hyvinkää Areenan tilat mahdollistavat myös tasokkaat messut, konferenssit sekä musiikkitapahtumat. Tilat soveltuvat keskisuurille tapahtumille.

Tarvittaessa areenan tilat muuntuvat tarpeesta toiseen nopeasti. Tämän varmistavat halliin tuleva moderni tekniikka, automatisoidut katsomot ja helposti operoitava kalusto.

Nykyisin Uudenmaankadulla sijaitsevalle Laurea-ammattikorkeakoulun kampukselle rakentuvat uudet tilat Hyvinkää Areenan kahteen ylimpään kerrokseen. Kyseisten tilojen osalta Laurea on sitoutunut 20 vuoden vuokrasopimukseen. Vuokratuotto on sidottu toteutuvaan investointi-kustannukseen sekä oikeisiin käyttökustannuksiin.

Hankkeen aikataulu ja kustannukset

Areenan rakennustyöt alkavat touko-kesäkuussa 2025. Rakennushankkeeseen on haettu Opetus- ja kulttuuriministeriöltä liikuntapaikkojen valtionavustusta. Hanke on saamassa avustusta 600 000 euroa.

Monitoimihallin suunniteltu valmistumisaika on vuoden 2026 lopussa. Laurea-ammattikorkeakoulun on tarkoitus muuttaa valmistuviin tiloihin 1.1.2027.

Hyvinkää Areenan **rakennushankkeen kustannukset ovat 42,1 miljoonaa euroa**. Vuosina 2017–2022 hanketta koskevia kustannuksia kertyi lähinnä lakitoimiston ja yleissuunnittelun palveluista, jotka olivat yhteensä noin 40 000 euroa. Vuonna 2023 syntyi kustannuksia yhteensä noin 290 600 euroa, jotka kertyivät pääasiassa hankesuunnittelusta. Vuonna 2024 hankkeen kustannukset olivat noin 960 300 euroa. Siten vuoden 2024 loppuun mennessä hankkeen kustannuksia on kertynyt yhteensä lähes 1,3 milj. euroa.

Vuosi	Kertyneet kustannukset (euroa)
2017–2022	39 969
2023	290 595
2024	960 288
Yhteensä vuoden 2024 loppuun mennessä	1 290 852

Hallihanke toteutetaan yhteistoiminnallisena projektinjohtourakkana, jossa urakoitsijaa kannustetaan bonuksilla poikkeuksellisesti jo kehitysvaiheessa. Kehitysvaiheessa yhteistoiminnalla saavutetaan yhteinen käsitys suunnittelun lopputuloksesta, sen laatutasosta ja kattohintabudjetista.

Toteutusvaiheessa syntyneet kustannukset maksetaan urakoitsijalle tietyllä palkkioprosentilla ja korvattavien kustannusten periaatteella. Jos lopputulos kustannuksiltaan alittaa kattohinnan, siitä maksetaan bonuksia urakoitsijalle ja vastaavasti, jos ylitetään, niin ylitys on sanktioitu. Hyvinkään kaupungilla on aiempaa kokemusta yhteistoiminnallisesta projektinjohtourakasta Kipinän uudisrakentamiskohteesta.

Areena täyttää alan ympäristöstandardit

Hyvinkää Areenalle haetaan LEED Gold tason sertifikaatti. LEED-luokitus on globaali rakennusten ympäristöluokitusjärjestelmä, jonka vahvuutena on yhtenäinen kriteeristö ja vertailtavuus koko maailmassa. Rakennukseen tulee energiankulutusta pienentävä yhdistetty jäähdytyksen ja lämmityksen tuotanto sekä aurinkopaneelivoimala. Lisäksi hankkeella on elinkaarisuunnittelija. Areenan hiilijalanjälki tullaan laskemaan ympäristöministeriön vähähiilisyyden arviointimenetelmän mukaan.

Hangonsiltaan rakennetaan myös pysäköintilaitos

Hangonsiltaan rakentuu myös kaksikerroksinen pysäköintilaitos, johon tulee yhteensä 221 autopaikkaa. **Pysäköintihallin kustannusarvio on 5,6 miljoonaa euroa.** Rakentaminen käynnistyy kesällä 2025 ja pysäköintilaitoksen on tarkoitus valmistua syksyllä 2026.

Logistiikka tuo haasteita rakentamiseen

Rakennuspaikan ahtaus tuo omat haasteensa rakentamiseen ja siihen liittyvään logistiikkaan. Hangonsillan alueella rakennetaan useampaa kohdetta samanaikaisesti: Hangonsillan koulu ja päiväkotia, Hyvinkää Areena ja pysäköintilaitos. Lisäksi samaan aikaan on menossa vanhan Hangonsillan päiväkodin purkaminen.

Kaupunki on minimoinut riskit laatimalla Hangonsillan alueelle työnaikaisen liikenteenohjaussuunnitelman. Suunnitelman laatimiseen ovat osallistuneet kaupungin tilakeskus ja liikennesuunnittelu sekä urakoitsijat. Suunnitelman avulla osoitetaan työmaaliikenteelle, asukasliikenteelle, Kipinän henkilöstölle ja opiskelijoille sekä kävelylle ja pyöräilylle rakennusaikaiset reitit. Lisäksi suunnitelmassa esitetään työmaatukikohtien sijainti ja rakentajille osoitettavat pysäköintialueet. Hangonsillan alueen asukkaille osoitetaan Polariksenpuistoa korvaava pysäköintialue Uraniankadun varrelta.

Hyvinkäällä 13. toukokuuta 2025

HYVINKÄÄN KAUPUNGIN TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tuula Latosuo
puheenjohtaja

Santeri Leinonen
varapuheenjohtaja

Marja Heinimäki

Pia Hyle

Kosti Kallio

Juha Lappalainen

Toni Rintala

Susanna Suikkanen

Anne Vuorinen